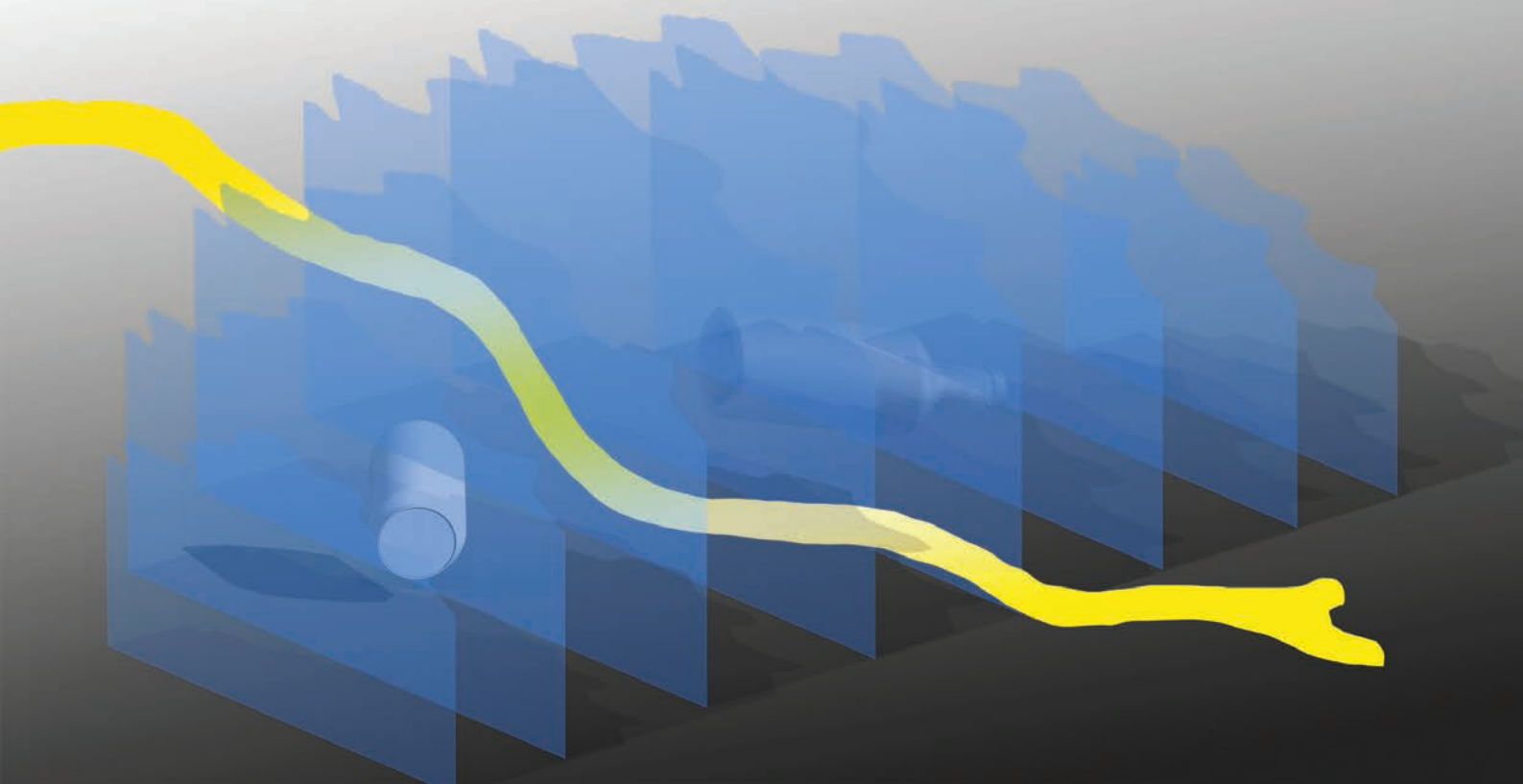

br. 15

TEMA BROJA: GRAD

SPUŽVA – ŠKOLSKI LIST
GIMNAZIJE VLADIMIRA NAZORA ZADAR

Odgovorna osoba
Rade Šimičević, ravnatelj

Uredništvo
Elena Barić (3e), glavna urednica
Karla Birkić (3e)
Ante Prtenjača, knjižničar (odgovorni urednik)

Izdavač
Gimnazija Vladimira Nazora Zadar

Za izdavača
Rade Šimičević, ravnatelj

Adresa uredništva
Perivoj Vladimira Nazora 3
23 000 Zadar

Novinari
Marta Lara Lenđer (2b)
Lara Batur (2b),
Barbara Gulan (3a)
Jan Mišković (3f)
Magdalena Kršlović (3e)
Marija Gardijan (3e)
Ivana Vuksan Čusa (3e)
Mia Maraš (3e)
Vana Černe (4c)
Marija Lucin (4c)
Anđela Majica (4c)
Gabriela Janković (1b)

Crteži i ilustracije
Anđela Majica (4c)
Vana Černe (4c)
Manuela Košević (4e)
Tina Kurić (4f)
Ivana Vuksan Čusa (3e)
Laura Grancarić (3e)
Karin Grgona (2d)
Marta Lara Lenđer (2b)
Nola Zelenika (1a)
Ivana Tošković (2c)
Lorena Dević (2c)
Jelena Škunca (1b)

Naslovnica
Nikola Lakić (Nigdjezemska)

Fotografije
Internet, ostalo

Lektura
Senka Brkulj
Ivana Brković
Božena Vulić
Ana Kartelo

Grafičko oblikovanje i tisak
Grafičkart d.o.o., Zadar

Naklada
500

SADRŽAJ

3 Uvodnik

AKTIVNOSTI UČENIKA

4 Volonteri s pedijatrije
5 Korina i Maja – Ples – Glazbena škola

6 AKTUALNO IZ ŠKOLE I SPORTSKI USPJESI

PUT PUTUJEM

12 Slam poetry u Amsterdamu

INTERVJU I HOBI

13 Ivana Brković, prof. hrvatskog jezika

PREDSTAVLJAMO

15 ALU – razgovor sa studentima, bivšim nazorovcima

16 POEZIJA

TEMA BROJA – „GRAD“

18 Stomorica
19 Znamenitosti
22 Zadar nekad i sad – Braća Brkan
25 Gradska knjižnica Zadar – nekad i sad
27 Nikola Bašić – INTERVJU
28 Nigdjezemska
31 Sven Marcelić – INTERVJU

33 Kafići
34 Davor i Daby (ex Postolar Tripper) – INTERVJU
36 In memoriam – Ante Perković
37 Kako smo stvarali *Spužvu* by Jasenka Vežić
38 Tamna strana grada

PROZA(IJK)

39 Gabriela's story

KNJIŽEVNOST

40 Martina Vidaić – INTERVJU i preporuke
42 Preporuke knjiga – Elenin izbor

FILM

43 FotoSpužva
44 Wes Andersonove bajke
45 LFF Opatija – izvještaj

ZVONKA RADOST

47 Nick Cave u Ljubljani – izvještaj
48 Darko Rundek u Zadru – INTERVJU i izvještaj

BALINI

50 Ekskurzija – foto komentar by Enzo
50 Memeovi Straight Outta Nazor

DRAGI UČENICI I PROFESORI,

stigla je petnaesta Spužva! Sada već uhodana ekipa u suradnji s novim kreativnim licima za vaš je užitak predanim radom pripremila novi broj našega školskoga lista. U želji za odmakom od prijašnjega broja i za novim idejama ovoga smo puta za glavnu temu odabrali "grad". Naglasak je stavljen na neosporno iznimno bogatstvo kulturno-povijesnoga nasljeđa našega voljenoga Zadra, ali i na svojevrsnu refleksiju o našoj uzajamnoj povezanosti – što naš grad može ponuditi nama, a što mi njemu; što je dobro, a što bi trebalo promijeniti i na koji način... Našlo se tu kreativnih pogleda u prošlost grada, ali i našega lista, recenzije popularnih kafića itd., a sve je popraćeno s nekoliko iznimno kvalitetnih intervjuja.

Novitet u usporedbi s prošlim brojem je povećan broj i raspon kreativnih radova naših učenika, pa će se tako naći poezije, proze i usklađenih likovnih radova.

Dakako, nismo zaboravili spomenuti ni izvannastavne aktivnosti naših učenika i škole, već smo im dodijelili počasno uvodno mjesto.

Osvrnuli smo se i na umjetnost zauzimajući, po običaju, ponešto alternativan pogled i stav. Razgovarali smo sa zadarskom književnicom Martinom Vidaić te sastavili vlastite književne preporuke. Područje filmske umjetnosti pokrili smo člancima o redatelju Wesu Andersonu i festivalu dokumentarnog filma u Opatiji. Od glazbe smo se bavili koncertima Nicka Cavea i Darka Rundeka, a završili smo s humorističnim uratcima naših učenika.

Za kraj bih se htjela zahvaliti svima koji su na bilo koji način sudjelovali, pridonijeli i podržavali nastanak ovoga broja – svima vam hvala od srca!

Dragi čitatelji, nadam se da ćete uživati i prepoznati naš trud!

Do sljedećega broja,

Elena

"Lijepo je doći u proljeće u Zadar zato što je ovaj grad zaista prepun neba. A ono što je posebno specifično za Zadar jest da je ovaj grad prepun mladosti!"

Luke Paljetak

Foto: Luka Šimurina (4c)

Razgovarale i pripremile
Marta Lara Lender i
Lara Batur (2b)

VOLONTERI S PEDIJATRIJE

Što je volontiranje?

Volontiranje je dobrovoljni angažman pojedinca koji se zasniva na dobroj volji, aktivizmu i solidarnosti. Volontirati se može u različitim poslovima koji nisu isključivo vezani uz vlastitu struku, a doprinose samom volonteru/ki u vidu osobnog rasta, razvoja socijalnih vještina te aktivnog društvenog sudjelovanja.

<http://vczd.org>

Grupa učenika naše škole pod vodstvom knjižničara Ante Prtenjače uključila se u projekt „Teta pričalica“ i svaki drugi tjedan u popodnevnoj smjeni nastoji odlaziti u posjet pedijatriji zadarske bolnice gdje se u igraonici druže s djecom koja se nalaze na odjelu. Odlučili smo kratko porazgovarati s nekima od njih i otkriti njihove motive koji su ih privukli volontiranju. Dodatak je i mini intervju s prof. Boženom Vulić koja se također bavi povremenim volonterstvom.

Što je „Teta pričalica“?

„Teta pričalica“ je projekt koji je pokrenula zadarska Liga protiv raka, a provode je Udruga odgojitelja Maraške i Sveučilište u Zadru. Pridružiti se mogu i ostali zadarski volonteri, kao i ustanove i udruge. Ukratko, radi se o tome da volonteri svakodnevnim dolascima na pedijatriju, druženjem, čitanjem i sličnim aktivnostima nastoje malim pacijentima olakšati bolničke dane.

Učenici volonteri na pedijatriji: Ivana Perković, Nikolina Đorđić i Antonela Žužić (4c), Dora Stipčević Gloria Škara, Petra Vedrić, Lara Vertovšek, Marija Vranić, Stela Vukoša (4e), Damjan Dušević, Bruna Bašić i Antonela Zebić (4f)

RAZGOVOR S UČENICAMA

VOLONTERKAMA: Ivanom Perković, Nikolinom Đorđić i Antonelom Žužić.

1. Što vas je potaknulo da se počnete baviti volonterstvom?

Antonela: Volim djecu, dobra je podloga i priprema za zanimanje kojim bi se htjela baviti (logopedija) i zanimljivo mi je biti u bolnici i vidjeti kako stvari funkcioniraju.

Nikolina: To je nešto što me ispunjava kao osobu i usrećuje me.

Ivana: Mogućnost da toj djeci ispunimo i uljepšamo dan, da pomognemo roditeljima koji su stalno uz svoju djecu kako bi se nakratko odmorili i budući da smo upisali gimnaziju na neki način nam je ovo praksa, stječemo iskustvo.

2. Koji vam je najdraži dio volonterstva?

Kad vidimo kako se djeca nakon nekog vremena opuste i postanu radoznaliji stvarno nam je drago kad vidimo kako reagiraju na to što radimo. Njihovi osmjesi su stvarno nešto posebno.

3. Možete li istaknuti neki trenutak koji vam je ostao u pamćenju?

Naprimjer, ta razlika između prvog i drugog puta. Prvi put, kada smo im čitale, bilo je monotono i pomalo ukočeno, ali već sljedeći put, s tim istim curicama, igrale smo se i pričale, bilo je puno opuštenije i zabavnije. Ne očekuješ tako veliku komunikaciju s njihove strane i onda se iznenadiš. U posljednjem odlasku na pedijatriju smo upoznale curicu koja nas je dodala na facebooku i nije nas zaboravila. Onda shvatiš koliko to njima znači i kako je lijep osjećaj usrećiti nekoga. Prihvaćaju nas i oni i njihovi roditelji koji su nam zahvalni jer im omogućimo malo slobodnog vremena kako bi obavili nešto ili se odmorili.

RAZGOVOR S PROF. BOŽENOM VULIĆ

1. Kako ste saznali za klub čitatelja u knjižnici i što vas je potaknulo da počnete volontirati?

Često sam dolazila u knjižnicu pa mi je jednom prilikom knjižničarka predložila da vodim klub čitatelja u knjižnici. Budući da sam u to vrijeme diplomirala, to mi se činilo kao dobro iskustvo.

2. Što vam se najviše sviđjelo u klubu čitatelja?

Najdraže mi je bilo vidjeti to da bez obzira na predrasude mladi ipak vole čitati. Posebno su mi bili dragi razgovori o pročitanim djelima koji bi znali skrenuti u neke svakodnevnne, šire i dublje teme. Također, pazili smo da biramo naslove koji su svima sadržajno zanimljivi, ali tematski različiti. Klub je činila grupica starijih osnovnoškolaca koji su s vremenom postali i srednjoškolci, a sukladnom tomu sazrijevao je i njihov čitateljski ukus.

3. Koji vam je događaj ostao u pamćenju?

Nismo imali vlastitu prostoriju, već smo održavali sastanke u čitaonici i igraonici pa bi nam se znali pridružiti i ostali koji bi slušali sa strane, a neka djeca, potaknuta našim druženjem, pridružili su se klubu čitatelja za mlađe osnovnoškolce.

Petra i Dora prilikom jednog posjeta u igraonici na pedijatriji

„GLAZBENA ŠKOLA BLAGOJE BERSA“ – PLES

Razgovarala i pripremila:
Barbara Gulan (3a)

Korina

Razgovor s našim učenicama Korinom Oltran i Majom Petani

Glazbena škola Blagoje Bersa djeluje i razvija se u Zadru već punih šezdeset godina. Svečano je otvorena 17. veljače 1946. kada je upisano preko sto učenika. Pored odjeljka za instrumente, škola nudi i pohađanje nastave za sve koji vole suvremeni ples. Nastava se odvija šest puta tjedno i traje četiri godine. Najvažniji predmeti su oni plesnog karaktera, ali osim njih učenici uče o povijesti plesa i koreografiji.

Nakon uvida o povijesti nastanka škole, odlučila sam porazgovarati s Korinom i Majom, učenicama naše škole, koje veliki dio svoga vremena provode i u „Glazbenoj školi Blagoje Bersa“. Otkrile su mi kako to sve izgleda i kakvi su im planovi za budućnost.

Korina i Maja (u sredini)

Smatrate li da se suvremenim plesom možete aktivno baviti u Hrvatskoj?

- Zainteresiranost za suvremeni ples u Hrvatskoj nije velika jer ga je dosta teško shvatiti. U inozemstvu je veća zainteresiranost pa su i veće šanse za uspjeh.

Kakav je interes ljudi u Zadru, imate li publiku?

- U Zadru plesna umjetnost nekako uvijek završi zanemarena i u drugom planu.... Godišnje predstave naše škole uvijek popune kazalište jer dolaze roditelji, bake, djedovi, tete..., ali kad je u pitanju umjetnička predstava gledalište je uglavnom polu prazno.

Imate li nekog tko vam je uzor?

- Imamo dosta uzora kako domaćih tako i stranih. Od stranih to su balerine Melissa Sandvig i Misty Copeland te glazbenici koji se bave plesom poput Park Jimina, Lee Tamina, Kaia i mladi plesač koji se probio putem društvenih mreža Kelvin Lin.

- Što se tiče domaćih plesača bitno je spomenuti Petru Hrašćanec. Velik uzor nam je i Lada Petrovski Ternovšek, kćer Sanje Petrovski, iako ona djeluje kao član kazališta u Sloveniji. Spomenula bi još Mateu Bilosnić, Filipu Bavčević i Marina Lemića.

- Sanju Petrovski treba i posebno izdvojiti jer osim što nam je veliki uzor kod nje smo obe počele plesati i ona je zaslužna za naš razvoj u plesačice kakve smo danas.

Zbog čega vam je ona uzor?

- Zbog njezine usporedbe plesa sa slobodom.

- Govori da su plesači ti koji ističu tijelo, ali da samo rijetki mogu to razumjeti.

Maja, solo s državnog natjecanja

Što mi još možete reći o Sanji Petrovski?

-Prije svega valja napomenuti da je to osoba sa zavidnom karijerom koja traje dugih četrdeset godina. Svoju je karijeru započela u Zadru davne 1976. godine. Počela je raditi kao profesorica te je imala razne ponude, ali ipak je ostala u Zadru. No, njena najvažnija zasluga je osnivanje „Monoplaya“. To je jedan od malobrojnih festivala solo plesne forme u Hrvatskoj, a su osnivačica je maloprije spomenuta Petra Hrašćanec.

Što je Monoplay?

Monoplay - festival sola je plesni festival u Hrvatskoj u domeni suvremenog plesa i njegovog izričaja unutar suvremenog kazališta, a jedini je specijaliziran za predstavljanje solo izvedbe. Međunarodni plesni festival MONOPLAY održava se u Zadru od 2009. godine krajem kolovoza i uvijek u terminu od 30.08. do 01.09. Od samog osnutka pa do danas Festival, koji se razvio vrlo spontano iz želje da se pomogne članici Zadarskog plesnog ansambla da nastavi školovanje u inozemstvu, redovito svake godine unapređuje svoje organizacijske i umjetničke kapacitete. Na taj se način iz malenog Festivala razvio u izuzetno značajno ljetno događanje na kojem se susreću stručnjaci, umjetnici, kritičari, pedagozi te mladi naraštaji plesača s publikom te kroz zajedničke festivalske dane otvaraju međusobni dijalog i razumijevanje te tako rade na sustavnom unapređenju ne samo vlastitog rada nego utječu i na razvoj zadarske a i cjelokupne domaće plesne scene. Monoplay se održava u Zadarskom kazalištu lutaka, specifičnost Festivala je svakodnevno održavanje razgovora kritičara i umjetnika koji su taj dan predstavljeni na Festivalu.

SPUŽVA ZA SOCIJALNU SAMOPOSLOGU

Učenici 4.f razreda 15. ožujka 2017. su u pratnji knjižničara Ante Prtenjače bili u kupovini higijenskih potrepština i hrane koju su donirali socijalnoj samoposluzi u Zadru. Sredstva su kupljena novcem prikupljenim prodajom školskog lista „Spuzva“.

HRVATSKA IZ ZRAKA - PREDAVANJE

U četvrtak, 16.02.2017., naša škola ugostila je autora izložbe "Hrvatska iz zraka" Davora Rostuhara, čije fotografije su već neko vrijeme izložene duž hodnika naše škole. Predavanje je održano u Multimedijalnoj dvorani, a Davor nas je upoznao s ciljem svog projekta te nam pričao o brojnim zgodama sa svojih putovanja diljem svijeta. Fotografije i tekst: Martina Radaš

SUSRET Maturanata

U subotu, 01. travnja 2017. održan je 18. međubiskupijski susret maturanata Zadarske i Splitsko-makarske nadbiskupije, te Šibenske i Drubrovačke biskupije. Na tome susretu sudjelovalo je 20 naših maturanata u pratnji profesora vjeronauka Jelene Mičić i Ivana Kapovića.

VERONA - GARDALAND - VENECIJA 2017.

Učenici drugih razreda sa svojim razrednicama na izletu u Italiji.

EKO AKCIJA "EKO KUPA 2017."

Najbolji biolozi i ekolozi naše škole i ove godine su posjetili Gorski Kotar - zeleno srce Hrvatske, ovaj puta s kolegama iz Gimnazije Franje Petrića. Naših 10 učenika 1. i 3. razreda ujedinili su snage s kolegama iz Gimnazije Franje Petrića i zajedno sudjelovali na Eko akciji "Eko Kupa" u Brodu na Kupi 8. travnja 2017.

U pratnji profesorica biologije Sanje Fabac i Terezije Šabić sudjelovali su u čišćenju okoliša uz tok rijeke Kupe propešačivši 12 kilometara po prekrasnom krajoliku ovog dijela Gorskog Kotara.

POSJET SLAVONIJI

Učenici prvih razreda naše škole proteklog vikenda posjetili su Slavoniju: Đakovo, Vinkovce, Osijek i Vukovar. U Đakovu su učenici imali prilike vidjeti Katedralu,

Maturalna zabava 2017.

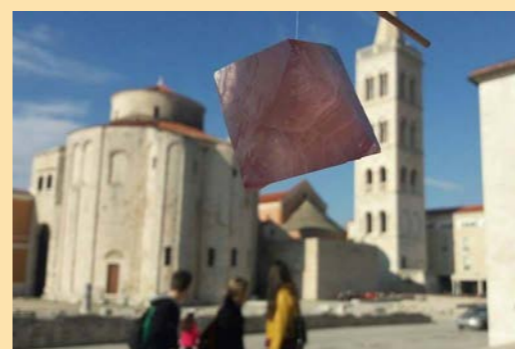

U četvrtak, 27. travnja 2017. u restoranu Gastro održana je maturalna večer učenika Gimnazije Vladimira Nazora. Za zabavu je bio zadužen bend Zaratino, a gost večeri bio je Tomislav Bralić. Nakon himne Gaudeamus koju su otpjevali učenici pod vodstvom prof. Ive Mu-

Stros Mayerov trg, biskupov dvor, gradsku jezgru i Ergelu Đakovo. U subotu ujutro su prošetali Vinkovcima i vidjeli Krnjaš, kip sv. Roka, Trg bana Šokčevića, Korzo i Rondelu Orion. Nakon ručka u tradicionalnom baranjskom restoranu uz upoznavanje Etno-sela posjetili su Osijek - Tvrdu, neogotičku Katedralu sv. Petra i Pavla, Kapucinski samostan i centar gra-

stać Klarić, ravnatelj Rade Šimičević je održao prigodni govor, a zatim su se zanimljivim tekstovima predstavili razredi. Svečanim valcerom ples su otvorili ravnatelj i učenica Andrea Babić, a pridružili su im se razrednici: Uz bogat program tijekom cijele večeri birala se i najbolja razredna točka, a nju je imao 4.e razred. Najbolji plesni par su Silviya Gulin i Antonio Kukuljica iz 4.d razreda. Miss večeri je Antonija Bucić iz 4.d, prva pratilja Lara Čučić iz 4.b, a druga pratilja Monika Serdar-Petkovski iz 4.a razreda. Titulu mistera večeri ponio je Filip Zdrilić iz 4.c, prvi pratitelj mu je Mate Anić-Milić iz 4.f, a drugi pratitelj Bruno Orlović iz 4.e razreda.

U nedjelju su bili u Vukovaru -gradu heroju koji je doživio strašna razaranja u Domovinskom ratu: vidjeli su Dvorac Eltz -Gradski muzej, Memorijalni centar Domovinskog rata, Vukovarsku bolnicu, Franjevački samostan, Spomen dom Ovčaru, groblje i poznati vodotoranj - simbol grada.

NAJBOLJI KRISTALOGRAFI U HRVATSKOJ

Ovogodišnji najuspješniji mladi hrvatski kristalografi su Dora Ervačinović, Ivana Perković i Luka Šimurina, učenici 3.c razreda naše škole koji su pod mentorstvom prof. Korane Marušić uzgojili najljepši kristal u kategoriji "Rast kristala anorganske soli".

Petar Jelić i Sandro Torić ispred Arhiva Zadarske nadbiskupije

NAŠ ISTRAŽIVAČKI RAD OPET NAJBOLJI

Učenici 3.d razreda Sandro Torić i Petar Jelić sudjelovali su na državnom natjecanju iz povijesti gdje su u kategoriji "Istraživački rad" osvojili PRVO MJESTO. Za rad pod naslovom "Okupacija" dobili su najviše bodova i tako se okitili titulom najboljih. Mentor Igor Artić već 9 godina zaredom s učenicima sudjeluje na državnim natjecanjima, a ovo je 4. uzastopna pobjeda u toj kategoriji.

Iz sažetka rada: Tijekom Prvog svjetskog rata velike svjetske sile prepustile su dijelove hrvatskog teritorija, pa tako i grad Zadar, Kraljevini Italiji. Proučavajući povijesne izvore i stručnu literaturu, u ovom istraživanju došli smo do zaključka da su zbog teških gospodarskih i zamršenih političkih prilika, temeljenih na nacionalnim podjelama, stanovnici Zadra u početku s radošću dočekali talijansku vojsku. Mislili su da se radi o postrojba Antante koje će ih osloboditi austrijske vlasti i omogućiti priključenje državi Južnih Slavena koja je tada bila u stvaranju. Vrlo brzo se pokazalo da se radilo o početku okupacije, pripajanja ovog područja Italiji i počecima nasilne talijanizacije. Novostvorena jugoslavenska država potpisivanjem ugovora u Rapallu prepustila je, mirnim putem, dijelove hrvatskog teritorija, pa tako i grad Zadar, Kraljevini Italiji. (Petar Jelić i Sandro Torić)

NAGRADE KRISTALOGRAFIMA

Hrvatske udruge kristalografa, Hrvatske kristalografske zajednice i Plive. Nasi učenici Dora Ervačinović, Ivana Perković i Luka Šimurina u pratnji mentorice Korane Marušić dobili su diplomu i tablet računala kao nagradu za osvojevo prvo mjesto u kategoriji rasta kristala anorganske soli. Prisutnim učenicima i njihovim mentorima obratio se predsjednik Uprave Plive Mihael Furjan.

O važnosti kristalografije govorili su prof. dr. sc. Ernest Meštrović, Plivin viši direktor istraživanja i razvoja i dr. sc. Aleksandar Višnjevac, predsjednik Hrvatske udruge kristalografa. Dr. sc. Aleksandar Višnjevac istaknuo je: "Raduje nas činjenica da smo u drugom izdanju privukli ovako veliki broj učenika iz gotovo svih krajeva Hrvatske. Gledajući njihov interes i motiviranost koja je rezultirala izvrsnim radovima možemo biti sigurni da se među njima kriju i naši budući kolege koji će prirodne znanosti odabrati kao svoje životno zanimanje." U sklopu završne svečanosti organiziran je i posjet Plivinim istraživačkim laboratorijima.

Sudjelovali smo i na Lidranu 2017 gdje smo bili predloženi za državnu smotru.

Naša Magdalena predstavlja Spuzvu

Lidrano se održao u Gradskoj knjižnici, iza koje se održava poznati benkovački festival alternativne glazbe

PREZENTACIJA EKOLOŠKIH AKTIVNOSTI

10. lipnja 2017. učenice prvih razreda su predstavile aktivnosti ekološke grupe naše škole na sajmu ustanova i udruga akcije „Daj ruku za čiste Jazine“. Na ovoj akciji sudjelujemo drugu godinu, a organizira je Ronilački klub Sv. Roko iz Bibinja. Na posebno postavljenom štandu na mostu bile su izložene zahvalnice s brojnih akcija u kojima smo sudjelovali, a na poster-stalku su bile fotografije koje prikazuju te aktivnosti. Učenice su odgovarale na brojna pitanja zainteresiranih građana o našim ekološkim aktivnostima, promovirajući tako našu školu.

Navele su tako da u školi angažiramo mlade tako da percipiraju okoliš i ekološke probleme, obilježavamo važne datume, sudjelujemo u brojnim eko-akcijama, sudjelujemo na ekološkoj ljetnoj školi SEMEP-a već 9 godina, razvijamo ekološku svijest od 1.razreda, ostvarujemo suradnju škole s lokalnom zajednicom, uređujemo školski okoliš, brinemo o čistoći mora i ugroženosti morskih vrsta, izrađujemo i prezentiramo istraživačke radove i osvješćujemo učenike o održivom razvoju.

DAJ RUKU za ČISTE JAZINE

PRIJEM KOD ŽUPANA

Župan Božidar Longin primio je danas u nazočnosti svojeg zamjenika Šime Mršića i pročelnika UO za društvene djelatnosti Ivana Šimunića, učenike srednjih škola koji su na državnim natjecanjima osvojili jedno od prva tri mjesta.

Na prijemu su nazočili i naši učenici Sandro Torić i Petar Jelić s mentorom Igorom Artićem, Filip Stevanja s mentoricom Sanjom Fabac i ravnatelj Rade Šimičević.

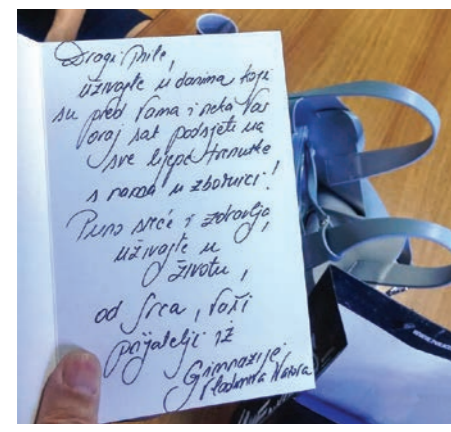

Petar Jelić s Oskarom znanja

OSKAR ZNANJA NAŠIM "POVJESNIČARIMA"

U Velikoj dvorani Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u četvrtak, 29. lipnja 2017. državnim prvacima na natjecanjima u znanju i učenicima koji su osvojili jedno od prva tri mjesta na međunarodnim natjecanjima uručeni su Oskari znanja. Među nagrađenima bilo je i dvoje naših učenika, Sandro Torić i Petar Jelić sa svojim mentorom Igorom Artićem. Oni su na državnom natjecanju iz povijesti osvojili prvo mjesto u kategoriji istraživačkih radova.

SVEČANA PODJELA SVJEDODŽBI MATURANTIMA

U četvrtak 29. lipnja 2017. u crkvi sv. Donata održana je svečana podjela svjedodžbi svim maturantima i poklon-knjiga najboljim pojedincima koji su u šk. god. 2016./2017. postigli uspjehe na županijskim i državnim natjecanjima. Također su poklon-knjige dobili svi maturanti koji su 4. razred završili s odličnim uspjehom i imaju uzorno vladanje.

ISPRAČAJ DJELATNIKA ŠKOLE U MIROVINU

Dana 6. srpnja 2017. u mirovinu smo ispratili troje naših dragih kolega: Mariju Zuanović, prof. matematike, Gordanu Longin Batković, prof. sociologije i PIG-a, Milomira Mencigera, prof. informatike.

„Budući je svaka mlada osoba vrhunsko i originalno biće, potrebno ga je duboko poštovati. Mi profesori trebamo biti jednaki njima – nikad ne smijemo biti iznad njih. Odrasli bi se trebali stalno podsjećati na činjenicu da imaju čast biti dio života mlade osobe... jesu li današnji odgovajatelji takvi? Odgovajatelj se treba davati, zahtijevati pozornost i poticati na rad. Iskustva su pokazala da takav stav i upornost rada na sebi te strpljenje s učenicima donose rezultate, nerijetko i veće od očekivanog.

Odgajatelj treba biti u kontinuiranoj odluci za praštanjem... svako autoritarno ponašanje je nedopustivo i ono je uvijek odraz nemoci odgajatelja.

Odgajatelj pretpostavlja ljubav koja bi uvijek trebala biti ispred obrazovanja... samo ljubav daje pravo na autoritet, a djeca vape za ljubavi. Ljubav nije sviđanje, ona je ponajprije prihvaćanje. Mladi će zavoljeti sve one koji ih poštuju. Zato se nerijetko čuje da su učitelji besmrtni jer žive u memoriji svojih učenika.“ Ravnatelj

Prije njih u mirovinu smo ispratili spremaćicu Nadu Mustać.

IZLET NA CRES I LOŠINJ

Za učenike i mentore koji su na županijskim natjecanjima prirodnog i matematičkog područja osvojili jedno od prva tri mjesta, Zadarska županija organizirala je proteklog vikenda dvodnevni izlet na otoke Lošinj i Cres. Tako su naši učenici Martina Radaš, Marija Vrkić, Jakov Šulentić, Danijel Štefulić, Filip Stevanja i Toni Buškulić sa svojim mentoricama Amalijom Colić, Dubravkom Crnošija, Sanjom Fabac i Irenom Pavić posjetili otoke Lošinj i Cres.

AKCIJA ZA NINSKI VRTIĆ

U srijedu, 27. rujna 2017. godine učenici naše škole organizirali su prodaju kolača i ostalih slastica koje su napravili u kućnoj radnosti kako bi pomogli pri obnovi nedavno poplavljenog vrtića "Morska vila" u Ninu. Kolači nisu imali cijenu. Sve je bilo na bazi dobrovoljnih priloga i široke duše te je prikupljeno 6 740 kuna.

Zahvaljujemo svima koji su dali svoj doprinos ovoj akciji jer bez vaše dobrote naš se trud ne bi isplatio.

IZLET LONJSKO POLJE - SISAK - KARLOVAC

Za učenike i mentore koji su na županijskim natjecanjima društvenog i jezičnog područja osvojili jedno od prva tri mjesta, Zadarska županija organizirala je proteklog vikenda dvodnevni izlet. Tako su naše učenice Marija Vrkić, Ivona Lokin i Mia Radeljić sa svojim mentoricama Zdenkom Rogić, Dariom Mrdalj, Helenom Bekić, Boženom Vulić, Senkom Brkulj, Majom Kokorić i Tihanom Magaš posjetile Lonjsko polje, selo roda Čigoč, grad Sisak i muzej Aquatika u Karlovcu.

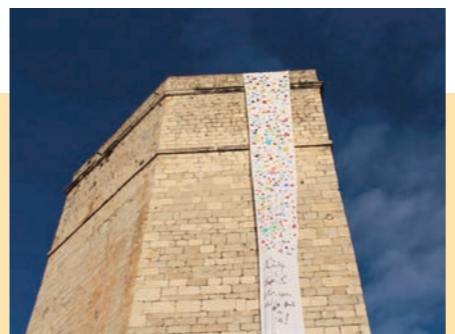
DSD DIPLOME

U utorak 18. listopada u našoj školi upriličena je podjela DSD diploma 9 naših učenika četvrtih razreda koji su se tijekom posljednje 3 godine pripremali za ovaj ispit kod mentorica prof. Ane Bjeleš i Marte Režan. Na dodjeli su nazočili i skup pozdravili ravnatelj Rade Šimičević i gospođa Brigitte Meurer, članica ispitnog povjerenstva i izvorna govornica njemačkog jezika.

Učenici koji su dobili diplomu: Ivana Škvorčević, Josipa Stipić, Marko Miodrag, Vito Mijailović, Hana Crnošija, Anđela Serdarević, Valentina Sertić, Natali Smirčić i Antonio Jović.

SANDRO OSVOJIO DVA SREBRA NA MEĐUNARODNOM MITINGU

Naš učenik Sandro Barić (2.b) na nedavno održanom Međunarodnom mitingu "Mladost 2017." u Zagrebu osvojio je dvije srebrne medalje. Sandro je u svim disciplinama isplivao osobne rekorde te doplivaao do srebra na 50 m prsno i 200 m prsno.

programu kojeg učenici pod vodstvom prof. Tihane Magaš priređuju svake godine i ugoste svjedoke tog vremena kako bi iz prve ruke saznali što se tada dogodilo, ali da budu svjesni kako se unatoč tragedijama može nastaviti živjeti bez mržnje i s ponosom jer postoje ljudi koji su darovali svoj život za slobodu svih nas.

U programu je prikazan i video uradak "Boje razuma" koji je nastao u režiji učenice Karle Birkčić uz pomoć Karle Gregov, Laure Babić i Mije Maraš, a u goste su nam došle i male glumice Ema, Maša, Marcela, Laura, Zara i Maria. Tekst su čitali Maria Režan i Bruno Erslan. U samom kazalištu nastupali su Laura Babić, Karla Glavić, Iva Milovac, Frane Sladić, Josip Šare, Monika Radović, Tara Čuča, Maria Režan, Matija Vrkić, Lucija Kolak i Patricija Brnin. U organizaciji su još sudjelovali: Jan Mišković, Morena Longin, Jakov Jurlina i Marta Čolak. Zahvaljujemo i svim učenicima koji su izrađivali materijale za video uradak kao i instalaciju koju smo pustili s Kapetanove kule koja je duga oko 26 metara, a posvećena je svima koji su dali svoj obol u vremenima kada je u Hrvatskoj bilo najteže. Ne možemo ne zahvaliti i roditeljima i obiteljima učenika koji su svoje priče ratnog djetinjstva podijelili s nama.

ZIMSKJE JAKNE ZA POTREBITE

U sklopu akcije Crvenog križa „Solidarnost na djelu“ učenici i nastavnici naše škole donirali su svoje zimske jakne koje im više ne trebaju i tako pridonijeli akciji pod geslom "Ne dvoji - za drugog izdvoji". Prikupili smo tridestak jakni koje će nekog tko si ih ne može priuštiti, ove zime ugrijati. Jakne smo odnijeli u skladište Crvenog križa, a u razgovoru s djelatnicom skladišta doznali smo da im najviše treba teniska i trenirki. Stoga ne sumnjamo da će naši učenici i djelatnici u nekoj novoj akciji prikupiti i to - za one kojima je potrebno.

U ČAST SVIM PREMINULIMA

27. listopada naši učenici, predsjednici razrednih odjela su u pratnji profesora i ravnatelja položili vijence i zapalili svijeće u čast preminulim hrvatskim braniteljima i preminulim profesorima i djelatnicima naše škole.

Ovo je naša tradicija povodom blagdana Svih Svetih i Dušnog dana i tako iskazujemo zahvalnost i poštovanje hrvatskim braniteljima i preminulim našim profesorima.

Minutom šutnje učenici su odali počast svim preminulim braniteljima ispred Središnjeg križa, a molitvu održenja održao je generalni vikar Zadarske nadbiskupije, don Josip Lenkić.

BOJE RAZUMA - VUKOVAR, ŠKABRNJA 1991.-2017.

Povodom Dana sjećanja na Vukovar i Škabrnju, učenici Gimnazije Vladimira Nazora organizirali su prigodan program u Kazalištu lutaka Zadar u srijedu, 15. 11. 2017. te postavili "instalaciju" na Kapetanovu kulu idućeg dana. Riječ je o

10 ŠKOLA 10 UMJETNIKA

U petak, 24. studenoga 2017. godine učenici naše škole sudjelovali su u muzejsko - edukativnom projektu Moderne galerije u Zagrebu „Deset škola – deset umjetnika“ u kojem su uključene gimnazije iz deset hrvatskih gradova, a u kojem naša škola kontinuirano sudjeluje od početka. Teme ovogodišnjeg trinaestog susreta bile su vezane za aktualnu izložbu u Modernoj galeriji Na obalama Jadranskoga mora – slikarstvo krajolika na prijelomu 19. i 20. stoljeća. Našu školu su predstavljali učenici 3.f razreda Magdalena Bušljeta, Jan Mišković i Anđela Szrentić. Pod mentorstvom Ivanke Radulić, profesorice likovne umjetnosti su obradili temu „Krajolici Zagrebačke šarene škole“ u kojoj su sudionike projekta upoznali s poznatim hrvatskim slikarima Celestinom Medovićem, Mencijem Clementom Crnićem i Ferdinom Kovačevićem čiji su pejzaži nastali pod utjecajem Vlaha Bukovca. Osim prezentacije, pripremili su i likovnu radionicu u kojoj su gimnazijalci iz drugih gradova uljnim pastelama dovršavali likovne radove na temelju dobivenog fragmenta slika korištenih u prezentaciji, a izložbenih na izložbi.

VELIKO SRCE PUNO LJUBAVI

U ovo predblagdansko vrijeme naši učenici sudjeluju u brojnim humanitarnim aktivnostima. Tako su za građane Vukovara sakupljali higijenske potrepštine, na Međunarodni dan invalida u Arsenalu su invalidima naše županije, pod geslom "Zajedno smo jači" dijelili prigodne poklone, a štice-nike Doma umirovljenika su razveselili poklonima, razgovorom i pjesmom. Naime, učenice Djevojačkog zbora Gimnazije Vladimira Nazora, pod ravnanjem prof. Ive Mustać Klarić otpjevale su nekoliko prigodnih pjesama, a za poklone se uz učenike u obje prigode pobrinula prof. Tihana Magaš.

VUKOVARU ZADAR

Djevojački zbor Gimnazije Vladimira Nazora nastupio je u subotu, 2. prosinca 2017. na Narodnom trgu u sklopu akcije "Vukovaru ZaDar" gdje redovito nastupa od 2013. godine. Uz dječji zbor Kazališta lutaka Tintilinić i pod ravnanjem prof. Ive Mustać Klarić djevojke su otpjevale Mjesto za mene. Izvele su još višeglasno pjesme Kao rijeka i Wonderful world uz instrumentalnu pratnju Tene Milinčić na violini, Ane Dobrijević na flauti i Marina Modrića na gitari.

ŽIRI JUTARNJEG LISTA ODABRAO DESET FINALISTA Ovo je najboljih deset školskih listova koji ulaze u uži krug

Žiri Jutarnjega lista prošle godine je odabrao deset školskih listova srednjih škola koji su ušli u uži krug izbora i konkurirali za naslov Najbolji školski list godine. Među deset se tada našla i naša Spužva!

Kvizanicu koja je ujedno i redakcija našeg lista ukrasili smo borem od kraljica.

Prvaši tijekom radionice s Vandom Kreutz iz Restarta

Gimnazijalci sudjelovali u projektu "Razmišljaj filmom" s udrugom Restart i Hrabrim telefonom

Naša škola sudjelovala je u projektu "Razmišljaj filmom" kojeg organizira udruga Restart Documentary s partnerom Hrabrim telefonom. U petak 6. svibnja, članovi Hrabrog telefona održali su projekciju filma "Oblak" u našoj gimnaziji s učenicima prvih razreda. Nakon projekcije održali su raspravu i radionicu na temu vršnjačkog nasilja, u kojoj su učenici pokazali široka znanja i interes za tu temu. Učenici su poručili i prekrasne poruke, poput: "Kad je mrčno, budi nečije sunce!" U petak 12. svibnja ponovno su nas posjetili iz Hrabrog telefona u pratnji Vande Kreutz iz udruge Restart. Održali su još dvije radionice na temu vršnjačkog nasilja, ovaj put s interdisciplinarnim pristupom. Koristeći fotografije, zvuk i videosnimke, pokušali su rekreirati događaje iz filma, osjećaje povezane s nasiljem, a učenici su pokazali zavidan talent i spontanost svojim uratcima.

Sudjelovanje u ovom projektu omogućilo je našoj učenici Karli Birkić da sudjeluje na Liburnia Film Festivalu u Opatiji, o čemu možete čitati u nastavku našeg lista.

Naši učenici već godinama pod vodstvom prof. Jadranke Duvančić i prof. Lorisa Vidakovića, a odnedavno i prof. Ante Kneževića postižu najbolje rezultate na sportskim natjecanjima. Ovdje donosimo vijesti i fotografije ekipa koje su time promovirale našu školu.

ŠK. GOD. 2017./2018.

STOLNI TENIS (županijsko natjecanje): 2. mjesto

EKIPA: LUCIJA KOLAK 2.C, MATEA TOŠKOVIĆ 2.C I DIJANA LUKAČIĆ 2.E.

Lucija Kolak 2.c, Matea Tošković 2.c i Dijana Lukačić 2.e.

Voditeljica: Jadranka Duvančić, prof.

ATLETIKA - KROS

(županijsko natjecanje SŠ) Mladići, 5.mjesto: TONI ROGIĆ, MARTIN JURILINA I GLORIO GRUBIĆ. ROKO ERSLAN - pojedinačno - 2. mjesto
Voditelj: Ante Knežević

ŠK. GOD. 2016./2017.

ATLETIKA - KROS (državno natjecanje SŠ)

Mladići, 7.mjesto: Mate Anić-Milić, Borna Babajko, Bruno Orlović, Roko Erslan.

Voditeljica: Jadranka Duvančić

ATLETIKA (županijsko natjecanje SŠ)

Mladići, 3.mjesto: Mate Anić-Milić, Stipe Peleško, Lucian Peleško, Borna Babajko, Zvonimir Uzelac, Ante Zupčić, Bruno Orlović, Toni Grgić, Toni Rogić, Roko Erslan.

Djevojke, 3.mjesto: Adriana Jović, Ana Čurković, Lucija Stipanić, Helena Buljat, Nina Dokoza, Mija Vučemilović, Karmen Santini, Dokoza, Nevena Žilić.
Voditeljica: Jadranka Duvančić

RUKOMET (M) - 1. mjesto

EKIPA: Merhar, Periša, Raspović, Klarica, V. Peričić, Perinović, E.R. Peričić, Bartulović, Orlović, Santini, Tomić, Anić-Milić, Sunko

Voditelj: Loris Vidaković, prof.

KOŠARKA (Ž) - 2. mjesto

EKIPA: Ema Stanić, Andrea Bjeletić, Lara Prenda, Nikolina Smolić, Mia Radeljić, Dina Uglešić, Karla Korošec, Lucia Šunjić, Mia Milovac, Nevena Žilić, Ivana Vukadinović, Iva Doljanin, Anđela Mijić, Martina Salama

Voditeljica: Jadranka Duvančić, prof.

STOLNI TENIS: 3. mjesto

EKIPA: Ante Ražov, Roko Ražov, Luka Sunko, Luka Šimurina.
Voditelj: Loris Vidaković, prof.

KOŠARKA (M) - Skupina "A": 2. mjesto

EKIPA: Zvonimir Uzelac, Lovre Paleka, Bruno Mikulandra, Toni Rogić, Bruno Orlović. Roko Erslan, Paško Horvat, David Dunatov, Roko Lonić, Luka Bubić, Mateo Periša, Mate Anić-Milić, Luka Tomić.
Voditelj: Loris Vidaković, prof.

KROS - M. - 1. mjesto: Mate Anić-Milić, Bruno Orlović, Borna Babajko i Mario Perić -idu direktno na Državno

KROS - Ž. - 3. mjesto: Ana Čurković, Mia Vučemilović i Zrinka Buljat.
Voditeljica: Jadranka Duvančić, prof.

Tekst
Jan Mišković (3f)

Jan s prof. Tihanom Magaš

SLAM POETRY

Književnost ima veliku povijest i kao svaka pojavnost s dugom poviješću, i književnost je doživjela svoju evoluciju. Postoje četiri književna roda: epika, drama, lirika i diskurzivni oblici. U ovom članku, usmjerit ćemo pozornost na liriku, i to onu moderniju. Jedan od manje popularnih oblika poezije među suvremenim generacijama je takozvana "slam" poezija. Priliku da se upoznam s ovakvom vrstom poezije dobio sam zahvaljujući profesorici povijesti, Tihani Magaš.

Krajem devetog mjeseca 2016. godine, profesorica Magaš objavila je natječaj u pisanju "slam-poetryja" na engleskom jeziku, na temu diskriminacije. Natječaju se odazvalo petoro učenika – Maja Petani, Anđela Srzetić, Jan Mišković te bivše učenice Magdalena Matas i Andrea Savarin. Dojmovi s predstavljanja radova bili su puni pozitivne energije. Komisiju su činili učenici četvrtih razreda i profesorica, a glasali su na temelju interpretiranih pjesama i njihovih poruka. Razlika u glasovima bila je iznimno mala, a ja sam proglašen pobjednikom natječaja. Nagrada je bila sudjelovanje na seminaru "Youth voices today: exploring identity through creative writing" u Amsterdamu, povodom sedamdesete obljetnice izdavanja Dnevnika Anne Frank.

Moje putovanje u Amsterdam započelo je 10. travnja 2017. godine, a seminar je službeno započeo 11. travnja. Na predavanju u Amsterdamu, osam učenika sa svojim profesorima iz raznih krajeva svijeta, iznova su se upoznavali s pričom i životom Anne Frank. Početak seminara temeljio se naupoznavanju činjenica prošlosti, no kasnije smo prešli na kreativno pisanje i učenje "slam" poezije. Na seminaru je sudjelovala svjetska prvakinja u "slam" poeziji, Kat Francois. Kat je učila sudionike dramskim tehnikama za opuštanje i pronalaženje inspiracije. Zadnji dan seminara bio je posvećen javnim izvedbama sudionika i njihovih radova napisanih tijekom seminara.

Po definiciji, "slam" poezija je pjesnički performans kojim se nastoji prijeneti poruka. Ono što sam naučio o "slam" poeziji jest da je pjesnička sloboda dozvoljena, pa čak i tražena. Pjesmu "slam" poezije nije nužno dijeliti na strofe ili koristiti vezani stih, zapravo je potpuno svedeno forma kakvom se piše. Ono što je vrlo važno naglasiti u vezi "slam" poezije je to da ona nije ograničena dužinom, što uglavnom rezultira prilično dugim stihovima. Profesionalni "slam" pjesnici, kao što je Kat, pišu pjesme koje se izvode od tri do čak dvadeset minuta.

Pjesma koja je pobijedila na natječaju

BEAUTIFUL CHAOS

We are marked by the world of seems and appearances.
What it seems, and what it appears, is what makes us humans.
It is what makes us afraid of dark.
It is what makes us fear life.

Sufferings. Bones are embroidered by them.
Wounds. Souls are molded by them.
Scars. Bodies are carved by them.

Our bodies are made of scars
and once you lit them on our brittle skin,
they burn away like cigars,
levitating our minds through
different intensities of heavenly stars.

If you find yourself trapped
in your mind feeling lonely,
just try to remember you
are not the only.

What if I tell you there might be a day,
when you come out as gay,
And those of your kind will throw you away,
and in your bed you will gently weep as you lay.

I fear you just might grab a knife
and end it all by taking away your life.

Desperate souls leaving their bodies behind
and it counts
1 -- 2 -- 3 -- 4 lives
Deceived souls never knowing how they were blind
and it counts
sexism -- heterosexism -- racism -- stereotypes

How are you so consumed by hate?
Why would you ever harm someone
who is not straight?
You cannot target souls with
your ugly darts, and
continue hurting such beautiful hearts.

You don't know their true value if
you've never tried to understand,
their true nature, their minds,
the bloody writings on their left hand.

You, without a trace of empathy within you,
who are you?
Who are we?
And what is this we call a dream?

I am telling you, this is what I see and seen - souls are made
to form a beautiful chaos and I swear we can create galaxies
within it.

Amsterdam

AMSTERDAM, DOJMOVI...

Amsterdam

Iz pogleda, kojih očiju, a vjerujem i tuđih, Amsterdam je očaravajuć. Imao sam priliku posjetiti Museumplein, Vondelpark, sjeverni Amsterdam, kuću Anne Frank te sam centar. Museumplein me najviše očarao, to je trg na kojem se nalaze Rijksmuseum – Narodni muzej, Muzej Van Gogha i Stedelijk Museum – Muzej suvremene umjetnosti. Na tom istom trgu nalazi se poznati "I AMSTERDAM" znak. U travnju se na tom trgu postavlja izložba tulipana i raznih sorti tog cvijeta. Grad je specifičan po tome što je povezan s otprilike

1300 mostova, prevladavaju zemljane boje – siva, crna, smeđa te kontinuitet prislonjenih kuća koje izgledaju gotovo identično. Primijetio sam da su kuće u određenim četvrtima nakošene prema kanalima ili su nakošene u stranu. Obzirom da se grad nalazi sjevernije od našeg položaja, zanimljivo je bilo primijetiti da je sunce zalazilo tek oko 21:30 u proljeće. Na temelju mog iskustva, zaključio bih i napomenuo da je u Amsterdamu vrijeme izrazito promjenljivo. U roku od dva sata na svojoj koži sam osjetio promjenu temperature s

20 stupnjeva Celzijevih do 9 stupnjeva i promjenu iz sunčanog u kišovito vrijeme u roku od dvije minute. Budući da u Nizozemskoj, pa i u samom Amsterdamu ne žive samo Nizozemci, dolazi do susreta različitih mišljenja i pogleda na život što doprinosi solidarnosti i liberalnosti te prihvaćenosti ostalih stanovnika i običnih prolaznika. U slučaju da niste posjetili Amsterdam, svakako biste trebali iskoristiti priliku u slučaju da vam se pruži, baš kao što se sasvim iznenada, takva prilika otvorila preda mnom.

Intervju: Prof. I. Brković

FOTOGRAFIJA JE OD LIJEKA POSTALA LJUBAV, A LJUBAV SE NE NAPUŠTA

Razgovarale i pripremile:
Marta Lara Lender i
Lara Batur (2b)

ODLUČILI SMO POPRIČATI

S PROFESORICOM IVANOM

BRKOVIĆ I PRIKAZATI NJEZINU

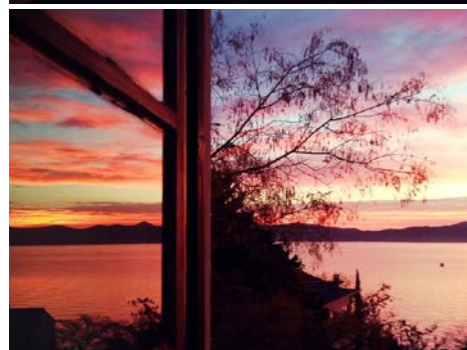
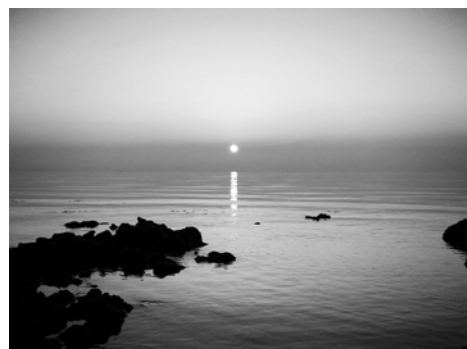
LEŽERNIJU STRANUOTKRIVAJUĆI

VAM NJEZIN OMILJENI HOBI.

U NASTAVKU IMATE PRILIKU

VIDJETI NJENE FOTOGRAFIJE.

1. Kad ste shvatili da želite biti profesora hrvatskog jezika?

- U osnovnoj školi su me dvije profesore inspirirale da pomažem drugima kao što su i one meni, otvorile su mi put; vodile su me na kazališne predstave, poticale na pisanje i recitiranje i smatram da je to ljepota moga poziva. Gledam na učenike kao na male ljude s problemima kojima treba pomoć u nadilaženju tih problema.
- Htjela sam biti stomatolog, ali zbog obiteljske situacije izabrala sam hrvatski jezik i povijest, i sada mi je drago što jesam.

2. Smatrate li da uz Vaš posao imate dovoljno vremena za hobije?

- Stigne se sve, to ovisi o tome koliko si dozvolite, a ja se malo zapostavljam jer volim doći pripremljena na nastavu.

3. Kako ste otkrili svoju ljubav prema fotografiji?

- Nisam iz Zadra i kao i svaki čovjek kroz svoj život osjetila sam usamljenost i iz toga je proizišla fotografija, kao lijek za tu usamljenost. Kroz fotografiju vidim ljepotu.

4. Koliko dugo se bavite fotografiranjem?

- Svjesno tri, četiri godine, i prije sam se bavila, ali nisam shvaćala kako i zašto odabirem kadrove. To je nešto s čime se rodiš. Prije sam radila na radiju i tamo sam imala mogućnost usavršavanja svoje kreativnosti koja se i dan danas odražava u mom poslu.

5. Koji su vam omiljeni motivi za fotografiranje?

- Zalasci sunca, bespogovorno. Zadarski pogotovo. U tim bojama je nevjerojatna energija. Međutim svaku ljubav treba negovati, stoga ću probati fotografirati više stvari i ljude, ne samo pejzaž. Ljudi se dosta iznenade kada im kažem da su fotografije fotografirane mobitelom jer sam rudimentarna i nemam neke posebne aparate, već dvije starije kamere koje baš nisu praktične.

6. Jeste li ikada razmišljali da se ozbiljno bavite fotografiranjem?

- Nisam razmišljala o tome kao o materijalom doprinosu, nisam materijalni tip već smatram da ozbiljno se baviti nečim podrazumijeva da vam to nešto pruža ljubav, smisao i poticaj u životu.

7. Što mislite o realizaciji ponovne aktivacije školskog lista?

- Voljela bih češće sudjelovati i animirati učenike da izraze svoju kreativnost u školskom listu. Mislim da su preuzzeti onim materijalnim, kao npr. ocjenama, da bi pronašli svoju kreativnu stranu.

Odabir fakulteta u principu je jednostavna stvar. Ono zbog čega se ponekad stvar drugačija slika jesu komentari okoline koja o fakultetu najčešće ne zna puno, ali znaju da se ne može upasti „bez veze“. Akademija likovnih umjetnosti jedan je od fakulteta kojeg prati takav glas, ali i jedini kojeg želim upisati. „To je jako teško upisati“, „Upadaju samo preko veze“, „Od toga nemaš kruha“, „To je nemoguće, radije nađi nešto drugo“, samo su neke od trivijalnih izjava koje sam dosad mnogo puta čula.

Kako bi razbila taj apsurdni mit intervjuirala sam studente četvrte godine Akademije likovnih umjetnosti, Marija Javorana i Mateu Borčić, koji bivši učenici naše škole. Podijelili su sa mnom svoja iskustva s predavanja, prijemnog i priprema kod akademskog slikara Igora Gluića.

1. Kada ste se počeli pripremati i koliko su intenzivne bile pripreme?

Ja sam se počeo pripremati u četvrtom srednje s tim da nisam bio redovan i često bi uzimao „pauze“ zato što nisam htio raditi ono što mi je zadano. U početku sam crtao samo stripove jer me nije ni zanimalo ništa drugo. Tek nekih par mjeseci prije prijemnog sam se vratio u atelje i počeo raditi radove za mapu. Matea je konstantno dolazila i radila tako da je njoj sigurno bilo lakše, jer nije morala puno toga nagurati u kratko vrijeme.

2. Za učenike koji bi željeli upisati ALU, što je najbitnije znati?

Mjerenje. Ono što ljudi često misle da se traži je realistično crtanje, a to se na prijemnom uopće ne radi. Dapače, profesori će vam naglasiti da to ne radite, već da se koncentrirate na konstrukciju, i sve je u tome. Mjerite i gledate odnose. Npr. koliko puta stane dužina glave u dužinu tijela kad crtate akt, ili koliko puta stane dužina čela u dužinu lica kad crtate portret. Tek kad crtež bude tehnički točan, može se krenuti uređivati, ali najčešće se za to nema vremena.

Atelje

3. Kako izgleda prijemni?

Prije prijemnog se moraju predati mape, koje sadrže od 20 do 30 radova. Prijemni se sastoji od praktičnog dijela, pismenog dijela i intervjua. Praktični dio svi imaju više manje isti samo s drugom tehnikom. Ja sam išla na slikarstvo, a Mario na grafiku, međutim, prijemni su nam bili isti. Traje otprilike tjedan dana. Crta se portret, akt i mrtva priroda, piše se ispit iz povijesti umjetnosti, ide se na intervju s komisijom i mora se poslati motivacijsko pismo. Zvuči strašno, ali nije. Za slikarski prijemni, najbitnije je zapamtiti da se ne ide u detalje. Tri tona: svijetli, srednji i tamni; i akcent. Za ispit bi se valjalo malo bolje pripremiti, pogotovo zato što je povijest umjetnosti na akademiji najteži teorijski predmet. A na intervjuu uče-

Razgovarala i pripremila:
Anđela Majica (4c)

Atelje

PREDSTAVLJAMO: ALU - AKADEMIJU LIKOVNIH UMJETNOSTI

Crtanje mrtve prirode

Anđela u ateljeu

nike pitaju čitaju li, koje su im najdraže knjige, koje filmove vole, tako da vide je li netko samo dobar crtač ili je i obrazovan. No, najbitnije je dobro nacrtati, sve ostalo su finese.

4. Nakon što upišete akademiju, koji se problemi najčešće pojavljuju?

Dobra stvar kod akademije je ta što nije kao ostali fakulteti da se sjedi za knjigom i uči do jutra. Najviše se crta i sve je puno opuštenije nego na ostalim fakultetima. To je zato što nas nema puno. Ono što ja mislim da je svima najteže je prva godina. Na prvoj godini svi rade isto bez obzira na smjer. Crtaju se ljudske figure i uči se o odnosima, anatomiji tijela i pokretima. Tako da se crtaju samo aktovi i portreti i to studentima često dosadi. Osim toga, sve je novo i

ne znaju kako škola i profesori funkcioniraju. Prva godina je svima najteža jer više manje stalno na akademiji. Poslije sve postane lakše i zanimljivije. Slikari krenu učiti o bojama, kako ih zamiješati, grafičari o linijama i sl. Na trećoj godini se dijelimo u klase. Sami biramo mentora, s njim radimo i tako se usavršavamo i „pronalazimo“. I tako sve do kraja.

5. Da se udaljimo od ovih „školskih“ tema. Kakva je akademija generalno? Kakvi su odnosi između profesora i učenika? Kakvi su ljudi?

Pa kao što sam već rekla, nas nema puno. Otprilike se na akademiju upiše do pedeset ljudi u šest smjerova, tako da je sve puno privatnije. Svaki profesor na akademiji vas zna i kao čovjeka i kao studenta. To nije kao drugi fakulteti gdje ih se godišnje upiše dvjesto ili više. Sve je dosta opušteno, uvijek se može čuti neka dobra glazba, na faks možete doći s kućnim ljubimcima pa se oni igraju u vrtu, s profesorima se uvijek može našaliti, ali uz sve to vlada radna atmosfera jer nitko to ne shvaća kao obvezu, nego kao užitek.

6. Kao bivši učenici naše škole, što kažete na ponovno pokretanje „Spužve“?

Ja nisam ni znao da smo mi ikad imali časopis. Ali definitivno je dobro da se mladi uključe u takve projekte jer današnje škole ne pružaju puno opcija. Tako da je ovaj časopis u jednu ruku jedina priprema unutar škole za određene smjerove.

Crtež:
Jelena Škunca (1b)

Nestala misao

U tišini
nježno poput pahulje
što nestaje pri jednostavnom dodiru
što obitava u hladnoći
što ju sanjaš u zimskoj noći,
a vidiš samo u sjećanjima
Upravo tako,
lepršavo i meko,
predaleko i pretiho,
odjeknula je misao
Probudila se,
trepnula,
na trenutak zastala,
pa zauvijek nestala
Nikada neću čuti što mi je željela reći,
nikada neću znati što mi je mogla dati
nikada je neću vidjeti kako se pretače na papir
kako ispunjava njegovu bjelinu
kako poprima oblik i svrhu
kako mi se smiješi oslobođena
kako dopunjuje i uljepšava sve što sam prije izrekla
ili barem pokušala
Nikada neću osjetiti zadovoljstvo
što sam cjelinu, napokon, nadopunila
što sam priču u potpunosti ispričala
što sam san do kraja dosanjala
Nikada,
baš nikada
Jer se javila pretiho

Elena Barić (3e)

Crteži:
Anđela Majica, Gravity
Laura Babić i Frane Ivanović

Gravity

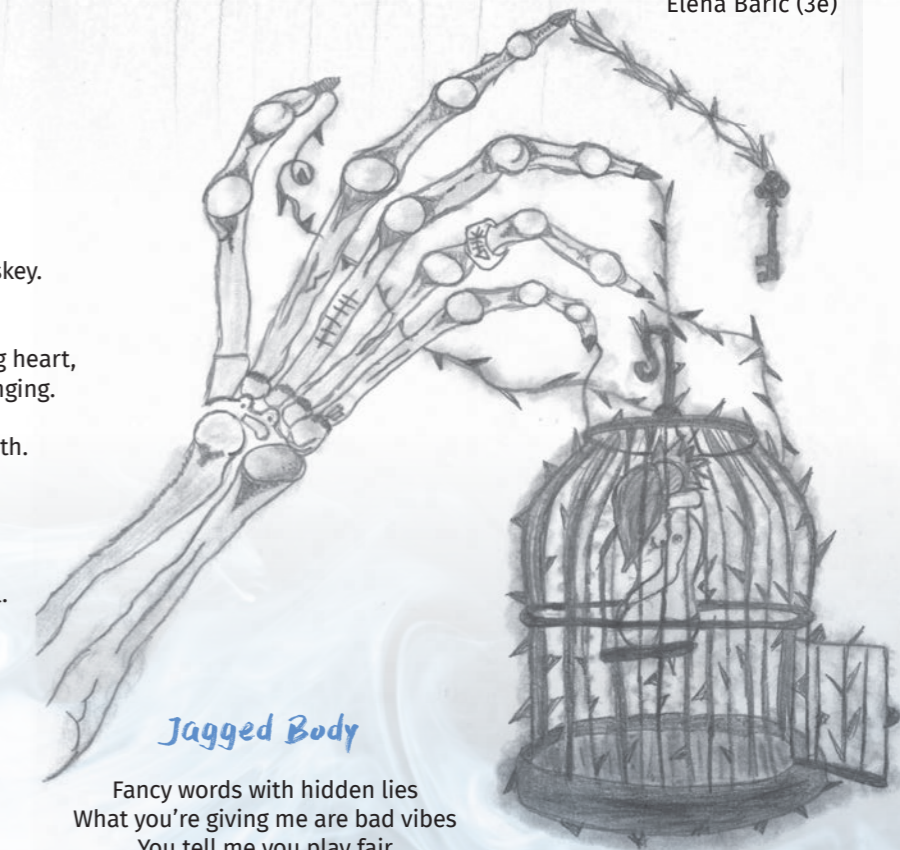
Everyone is alone. People come, they catch your interested, they wake something in you, but they don't touch your soul... Then they leave and you think you're alone again. In fact, you were never together in the first place... Everyone else is surreal. You can live off the thrill of trying to find them, chasing their image to fill a hole inside of yourself. A certain someone reaches inside of you, the image of them seems almost sacral when you're looking at it from the floor. What you see in them covers you in longing, without them nothing makes sense. You call this love, you push and you pull wanting to make the other person feel the same. There is a connection between the invisible part of both of you and suddenly - they're not an image anymore. They are real. But that's not what you bargained for.

Elena Barić (3e)

Cradled in arms of whimsy,

In those four walls with the sweet perfume of whiskey.
The blood slowly going through veins,
Smoking that inner peace, that tranquility.
Feeling his fragrant personality next to my beating heart,
But around us the stretch of impending doom hanging.
His hands touching me,
For him I was the oxygen and he was dying to breath.
The sweet notes coming out,
Sounding like an echo of a violin,
Pounded in my soul to perpetrate that sin.
The devious dance leaded between you and me,
Was a masterpiece of the underground reek of evil.
It needed to stay hidden,
Cause of mistake that was forbidden,
But for us not a fake,
A dream not to be awake.
Passionate pillowtalk still waged,
Like we were caged.
With huge blame we played that perfect game.
It tourchered us with a single glance,
Our worm bodies moved in a rhythm,
Making us believe we ever stood a chance.
We brought the weapon into our heaven.
I was no longer the queen of my castle, neather was he.
Crawling in our own skin,
Without physical wounds, becoming prisoners.
Not understanding was it real,
But remembering that it won't heal.
The definition of our affair, still is confusing,
But so sattisfying,
And we are still hugging those chains,
Even if it rains.
He was never just a friend,
It was all a pretend.

Laura Babić (3f)

Jagged Body

Fancy words with hidden lies
What you're giving me are bad vibes
You tell me you play fair
but I'm starting to feel despair
I'm jagged like a pill
Lost all the thrill
They say life's a rollercoaster
But I just wanna walk down the coast
Is it too much to ask
to feel free and for once
remove the mask?

Katarina Klinar (3d)

THE World is a Kindergarden

I'm hurt and bled out
I gave you my all
But you got fed up
My heart's got all your bullets
I'm really sick of torments
Children are supposed to grow
But you're still a kid
I'm not the Joker
Yet I drowned in my own acid

Katarina Klinar (3d)

otključaj si Zadar!

STOMORICA

Ulica je dobila naziv prema crkvi sv. Marije kontrakcijom glasova u latinskom obliku Sancta Maria, slično nazivima mjesta Sukošan, Sutomišćica, Sutivan i dr. Porušena je u 16. stoljeću. 1883. godine arheološki je istražena te su napokon ostaci nekoć šesterolisne predromaničke crkvice (isprva posvećene sv. Uršuli) iz ranoga srednjeg vijeka originalnog kružnog oblika otkopani su i konzervirani 1967. godine. Oblik tlocrta podsjeća na ključ, tako da onda crkvice simbolizira ključeve sv. Petra.

CRKVA SV. KRŠEVANA

Samostanska crkva muškog benediktinskog samostana koja je dobila ime po Sv. Krševanu, mučeniku i zaštitniku grada Zadra koji krase i grb grada. Bazilika i zadarska katedrala predstavljaju krunski primjer romaničke umjetnosti u graditeljskom nasljeđu Dalmacije.

CRKA SV. ŠIME

Ranokršćanska crkva sv. Stjepana prvomučenika koja je promijenila ime 1632. godine i otad se u njoj čuvaju moći, zadarskog sveca i zaštitnika Zadra, sv. Šime. Sagrađena je u 5. st. te je tada bila posvećena sv. Stjepanu prvomučeniku. Od srednjeg vijeka više je puta pregrađivana. Na glavnom oltaru se nalazi pozlačena škrinja sv. Šime u kojoj je pohranjena relikvija svetca kao i vrlo vrijedni zavjetni darovi iz različitih povijesnih razdoblja.

TRG PET BUNARA

Nastao 1574. godine u vrijeme obrane od turskih opsada kada je pokriveni obrambeni jarak sa zapadne strane bastiona iskopan u srednjem vijeku. Na njegovom mjestu nastala je velika cisterna za pitku vodu s pet ukrašenih vijećnica (bunara).

NARODNI TRG

Formiran je u srednjem vijeku kao Platea Magna (Veliki trg). Središte je svjetovnog života Zadra i centar gradske uprave s današnjom Gradskom ložom, Gradskom stražom i novovjekovnom Gradskom vijećnicom. Naziv Platea Magna zamijenio je kasniji naziv Gospodski trg, a nakon Drugog svjetskog rata Narodni trg.

GRADSKI PERIVOJ

Perivoj kraljice Jelene Madijevke otvoren je 1829. godine, a podigao ga je tadašnji vojni upravitelj grada i botaničar barun Franz Ludwig von Welden. Imao je kavanu u maurskom stilu, a subotom i nedjeljom je svirala glazba. Izvodili su se igrokazi i razne sportske egzibicije. Za njega se kaže da je i muzej na otvo-

"Izvrnula sam Zadar kao svoj džep, a nikad ga nisam sasvim upozнала."

Olja Savičević za znet (2011.)

renom u kojem je postojao obelisk te Venerin hramčić. Jako je oštećen u Drugom svjetskom ratu, ali se sačuvana arhitektura obnavlja.

MOST

Kada je 1828. otvoren imao je kolnik od pet metara i pločnik za pješake s obje strane. Uništen je 1944., a kasnije je usidren privremeni pontonski most na limenim benzinskim bačvama. Današnji most je za metar kraći i uži od izvornog.

BENEDIKTINSKI SAMOSTAN SV. MARIJE

Nalazi se uz istoimenu crkvu na istočnoj strani nekadašnjeg rimskog foruma. Samostan je uz već postojeću crkvu 1066. godine osnovala zadarska plemkinja Čika, sestra hrvatskog kralja Petra Krešimira IV. Samostan i crkva su srušeni u Drugom svjetskom ratu te kasnije obnovljeni.

KATEDRALA SV. STOŠIJE

Trobrodna romanička građevina te najveća crkva u Dalmaciji izgrađena tijekom 12. i 13. stoljeća. Zadarskoj zaštitnici sv. Stošiji poklonili su papa Aleksandar III. i papa Ivan Pavao II. Još se zove i sv. Anastazija po srijemskoj mučenici spaljenoj na lovači zbog svoje vjere.

CRKVA I SAMOSTAN SV. FRANJE

Najstarija dalmatinska crkva sagrađena u gotičkom stilu. U njejoj sakristiji sklopljen je Zadarski mir između Mletačke Republike i hrvatsko-ugarskog kralja u 18. stoljeću. Samostan je osnovan za života sv. Franje Asiškog.

CRKVA SV. DOMINIKA

Gotička crkva koja se nalazi zapadno od Kopnenih vrata. Pripadala je samo-

kazališnih predstava.

SV. DONAT

Najpoznatiji i najvrjedniji graditeljski spomenik predromaničkog graditeljstva ranog srednjeg vijeka u Hrvatskoj. U njoj se od 1893. do 1954. godine nalazio Arheološki muzej. Izvorno je posvećena Svetom Trojstvu, a imenom sv. Donata naziva se tek od 15. stoljeća.

CRKVA GOSPE OD ZDRAVLJA

Kružna građevina izgrađena 1582. godine. U njoj se čuva slika Gospe od Kaštela koju je naslikao Blaž Jurjev Trogiranin u 15. stoljeću. 12. rujna 1752. izbio je požar u Arsenalu, skladištu baruta koji se čuvao za mletačke ratne brodove. Nastala je panika u gradu jer je postojala opasnost da se cijeli Poluotok dignu u zrak. Stanovništvo je u strahu i očaju zazivalo Gospu od Kaštela, danas zvanu Gospa od Zdravlja. Na zagovor Gospe, vatra se SAMA ugasila. Na spomen tog događaja u crkvu je stavljena kamena ploča (na latinskom jeziku) na kojoj se spominje ovaj događaj. U Drugom svjetskom ratu crkva je pogođena i uništena (osim glavnog oltara). Kasnije se obnovila, ali ploča više nikad nije stavljena.

FOŠA

Stara luka iskopana u sklopu gradskih obrambenih zidina sredinom 16. stoljeća. U njoj su prema nacrtima Michelea Sanmichelija 1543. godine sagrađena i Kopnena vrata – tadašnji glavni ulaz u grad i remek djelo renesansne arhitekture. Ta se vrata smatraju jednim od najljepših spomenika iz doba mletačke vladavine u Dalmaciji.

Pripremila:
Marija Lucin (4c)

Ilustracije:
Vana Černe (4c)

FORUM

Glavni trg iz rimskih vremena na kojem se odvijao javni život grada. Nalazi se ispred crkve sv. Donata i Nadbiskupske palače. Trg se sastoji od prostranog pločnika kojeg s triju strana, dvije stube odvajaju od trijenova.

Na južnoj strani je stajala monumentalna bazilika, gradska dvorana namijenjena brojnim javnim funkcijama. Sa zapada se uzdizao kapitol, posvećeni prostor s hramom posvećen Jupiteru, Junoni i Minervi i trijemovima uokolo njega. Podno kapitola bili su javni žrtvenici, zdenci, vjerojatno i govornica te dva trijumfalna stupa od kojih je jedan danas sačuvan, a u srednjem je vijeku služio kao "stup sramote". Slijedom povijesti cijeli je kompleks do temelja porušen, a na njegovom mjestu nastala je kampa, srednjovjekovni trg s renesansnom cisternom.

ŠPIRO BRUSINA

Spiridion Brusina (Špiro) hrvatski zoolog, rođen je 11. prosinca 1845. u Zadru. Uz posao u muzeju bio je prvi profesor zoologije na Sveučilištu u Zagrebu i predstojnik Zoologičko-zootomičkog zavoda. Prvi je organizirao ornitološka promatranja. Poduzeo je naše prvo znanstveno istraživanje Jadranskog mora 1894. i promicao je Darwinove evolucionističke ideje (dopisivao se s Darwinom, sačuvano je Darwinovo pismo iz 1869.) U Zadru je 1. srpnja 1868. počeo istraživati morsko dno u zadarskoj Gradskoj luci pa se taj datum smatra rođendanom hrvatske biologije mora.

KOPNENA VRATA

Talijanski naziv im je Porta terra ferma, a otočani ih zovu „vrata od Foše“. Sagrađio ih je Gian Girolamo Sanmicheli 1543. godine, u vrijeme opće pregradnje

zadarskih bedema, po nacrtu svog strica Michelea, slavnog mletačkog arhitekta iz Verone. Vrata su građena kao reprezentativni trostruki ulaz u obliku klasičnog slavoluka. U sredini je široki polukružni kolni ulaz, a sa strana po jedan uži i niži, pravokutni, za pješake. Na ključnom kamenu luka središnjeg otvora isklesan je lik Sv. Krševana na konju, grb grada, a nad njim je monumentalni lav sv. Marka, grb Mletačke Republike. Od tih je vrata nekad vodio drveni most na kamenim stupovima do drugih gradskih vrata, tzv. Ca-

rinskih koja su danas u sklopu "riblji restorana" u lučici Foši. Zgrada u kojoj se danas nalazi sam restoran služila je za smještaj straže. Most je porušen 1875. godine i umjesto njega je sazidan nasip s malim otvorom za kanal pa je tako oblikovana lučica Foša.

CARSKA FONTANA

Izgrađena je 1546. godine, a služila je za opskrbu mjesnog stanovništva i brodova vodom. Nalazi se na obali gradske četvrti Arbanasi uz

ZADARSKA SFINGA

šetalište Kolovare. Fontana je svojom slavom i ljepote nadahnula i renesansne književnike Petra Zoranića i Jurja Barakovića. Sagrađio je kao repliku egipatske sfinge Giovanni Smirich 1818. godine kao spomen na pokojnu i voljenu ženu. Sagrađena je od betona. Na prsima je imala reljef orla, a umjesto šapa ima prste kojima je nekoć držala veliki mač i njime štitila školjku s malim ribnjakom. Mač, ribnjak i reljef orla su uništeni tijekom vremena. Posebna je jer su u ovom dijelu Europe sfinje prava rijetkost. Obzirom da je izgrađena u znak sjećanja na voljenu ženu postoji legenda da ispunjava ljubavne želje. Jedna od mnogih legendi je legenda o skrivenom blagu zakopanom pod njom koja prijati njezinom potpunom uništenju.

GIMNAZIJA VLADIMIRA NAZORA

Najstarija škola u gradu Zadru osnovana 1804. godine. Smještena je na drugom katu zgrade u Perivoju Vladimira Nazora. Ta zgrada je sagrađena 1898. kao vojarna. Do 1918. škola je bila najbolje pohađana gimnazija u Dalmaciji, a kada je Rapalskim ugovorom Zadar pripao Italiji, gimnazija je zatvorena te nastavlja s radom u Šibeniku. 1945. ponovno nastavlja rad, a kada se 1978. gimnazije u Hrvatskoj ukidaju nastav-

GIMNAZIJA

Zgrada u kojoj se nalaze gimnazije Vladimira Nazora i Jurja Barakovića te prirodoslovno-grafička (bivša kemijska) i umjetnička (bivša tekstilna) škola. Premda u Zadru postoje i druge gimnazije (jednostavnim rječnikom: klasična, mioc i privatna), svi znaju da je zgrada gimnazije samo ona u Perivoju Vladimira Nazora, tj. jednom jedinom - Parku.

Di si parkira? Kod Gimnazije.

lja svoje djelovanje u Centru za odgoj i obrazovanje Juraj Baraković. Kada se 1992. centar službeno ukinuo, gimnazije se ponovno vraćaju u novi sustav školstva.

HOTEL ZAGREB (BRISTOL)

Otvoren je 1902. godine. Za vrijeme talijanske vlasti u Zadru, između dva svjetska rata, hotelu je promijenjeno ime u „Excelsior“, a sama je zgrada srećom pretrpjela i ratna razaranja te je jedna od preostale tri zgrade na novoj rivi. Tek nakon Drugog svjetskog rata nazvan je 'Hotel Zagreb'.

SVEUČILIŠTE

Zadarsko sveučilište je najstarije hrvatsko sveučilište osnovano 1396. godine kao dominikanska visokoškolska ustanova *Studium generale*, kasnije nazvana *Universitas Jadertina*. Danas je najveće potpuno integrirano sveučilište s 25 sveučilišnih odjela. Zadar je odabran za sjedište sveučilišta jer je u to vrijeme bio najvažnija pomorska točka Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva u kojem su bila sjedišta institucija državnih vlasti.

ALFRED HITCHCOCK I NJEGOV POSJET ZADRU

Slavni režiser je prigodom posjeta Zadru 1964. promatrajući zalazak sunca rekao kako Zadar ima najljepši zalazak sunca na svijetu, čak ljepši i od onoga u Key Westu na Floridi kojemu se svake večeri ide pljeskati. Pokušao je fotoaparatom iz hotelske sobe (odsjeo u Hotelu Zagreb) uhvatiti ljepotu zalazećeg sunca.

"Katalog oblika je beskonačan: sve dok svaki oblik ne pronađe vlastiti grad, novi će se gradovi rađati."

Italo Calvino, Nevidljivi gradovi

KALELARGA

Naziva se još i Široka ulica (Calle Larga), a nekad se nazivala i Ulicom svete Katarine. Pruža se od današnjeg Trga Petra Zoranića do crkve Gospe od Zdravlja. Uništena je u savezničkim bombardiranjima Zadra 1943. i 1944. te se više nije mogla prepoznati. Ponovno je izgrađena i rekonstruirana 60-ih godina dvadesetog stoljeća.

CENTRAL - KAVANA SVIH KAVANA

Reprezentativna srednjoeuropska kavana Central otvorena je 14. studenog 1891. godine, u klimi kazališta i opere, filharmonije i koncerata, u opuštenom ozračju la belle époque, kada je Zadar bio najbliže Trstu, Veneciji, Beču i Budimpešti, svemu onome što se nazivalo duhovnim zajedništvom Mitteleurope. Bio je to, kako je pisala dr. Marija Stagličić, jedan od uzlaznih trenutaka toga mediteranskoga grada koji je svo-

jom otvorenosti i iznimnim podnebljem, svojom internacionalnošću i strateškim položajem uvijek bio prožet dahom istočnojadranske metropole.

Kavanu su, prema projektu zadarskoga arhitekta Dujama Markoča (Doimo Marcocchia), podignuli bogati nasljednici obitelji Bakmaz u popularnoj Kalelargi.

Ta i takva kavana odmah je postala i ostala mitsko mjesto okupljanja svih zadarskih otmjenijih društava, prostor za njihove balove, karnevalska ludovanja, udvaranja, zabavne koncerte, za sve dokolice i razbibrige. Na nedjeljnim podnevnim koncertima ili večernjim plesovima zvonile su canzonette Luigia Baucha i la musica popolare Roberta Zankija, Franza Blaschea, Aleksandra Ivančića ili don Ernesta Perića, dajući cijelome sjaju posebno ozračje operetne opuštenosti.

Do temelja je porušena 1938. godine. Novi vlasnik Antonio Zeraušek dao je sagraditi modernu zgradu u kojoj je ostala kavana istoga imena, ali sasvim drukčijega izgleda. Na simboličnoj razini završena je jedna a počela druga epoha zadarskoga kavanarstva. Nakon Drugog svjetskog rata Central je poživio još šezdesetak godina i tada se definitivno preselio u povijest.

Izvor: zadaretro.info

PET PRAVILA ZADARSKOG ĐIRA

1. **Đir je društvena, a ne fizička aktivnost. Nikako ga ne miješati sa šetnjom. U đir se ide gledati i biti gledan, a ne protezati noge.**
2. **Ritam hoda označava razliku: prolaznik se žuri jer ima cilj, đir je sam sebi svrha i zato je spor, više razgovorni i promatrački nego hodajuć oblik ponašanja.**
3. **Rute su označene i u njih se ne dira bez prijekne potrebe. Dnevni đir nezamisliv je bez Kalelarga, noćni bez Varoša. Paralelne ulice nisu dio đira, njih se koristi ako nekog želiš zaobići (vidi pod "prolaznik").**
4. **Sasvim je normalno više puta u toku đira proći pokraj istog mjesta ili upasti u isti kafić. Ako vas gledaju čudno, nije zbog toga.**
5. **Đir po gradu znači da želiš biti viđen, a đir po rivi baš suprotno. I, naravno, najviše znanaca srećeš u najužim ulicama.**

Ante Perković (Volite li Zadar?)

Kalelarga

Kalelarga sjaji u svojoj jednostavnoj bjeleći. Tako jednostavna, a tako elegantna. Da je Kalelarga djevojka ne bi joj bili potrebni mnogi ukrasi, vrišteće boje ni pretjerana golotinja. Ne bi se pravila važna pažljivo uređenom kosom, nepotrebnom količinom šminke na licu niti isforsirano paradnim hodom. Ne bi provodila sate pred ogledalom, lijepila umjetna nokte ili nosila skupocjenu, nepraktičnu odjeću. Ona bi zračila prirodnom ljepotom i nespontanom karizmom. Nitko je ne bi mogao smjestiti u predodređenu kutiju, izbačiti je iz takta svojim predrasudama ili joj naći usporedbu. Odjeća bi joj bila besprijekorno bijela i prozračna, put svijetla, a građa atletska. Meka svilenkasta kosa uokvirivala bi lice antičkih crta koje, premda mlado, odražavalo bi višestoljetnu mudrost i iskustvo. Njezine bi oči sjajile vedrinom i sudržanošću. Pokreti bi joj bili graciozni i umjereni. Uvijek nasmiješena i ljubazna jer „dolično ponašanje nikada ne izlazi iz mode“ govorila bi zasigurno svojim dubokim, ali prijatnim glasom. Mirisala bi nenapadno i ugodno, govorila malo, a slušala pozorno. U svemu bi bila uspješna, ali skromna. U prolazu bi zbog svoje nenametljivosti možda mogla proći nezamijećeno, no pri upoznavanju bi ostavljala nezaboran dojam.

Ipak, čak i kada bi zbilja bila djevojka, a ne samo ulica, Kalelarga bi bila nedostizna. U njoj bi prebivalo sve povijesno nasljedstvo ovoga grada, a misli bi joj obitavale na nekoj višoj razini postojanja, nego misli nas običnih smrtnika.

Elena Barić (3e)

ZADAR NEKAD I SAD

iz objektivna Ante Brkana i naših učenika

Pripremila:
Nina Vrkić (3a)
Fotografirale:
Adriana Zubčić (3a) i **Karla Birkić** (3e)
Fotografije obradila:
Tina Kurić (4f)

Zahvaljujemo **Neveni Štokić** i **Galeriji umjetnina** na ustupljenim fotografijama

Ante i Zvonimir Brkan su jedni od najznačajnijih hrvatskih fotografa. Djelovali su u doba iza Drugog svjetskog rata, a upravo ratom razrušeni Zadar najveći je izvor njihovih motiva. Osvojili su mnoge nagrade i izdali čak dvije knjige. Ipak, Antu Brkana koji se profesionalno bavio fotografijom bismo izdvojili kao značajnijeg te ga smatramo tvorcem zadarske škole fotografije.

Na priloženim slikama vidljivo je da je Brkan najposebniji po prikazima ratom razrušenog Zadra. Prikazuje tadašnju svakodnevicu u Varoši, gdje je i sam živio, i okolici. Fotografirao je prvenstveno za tadašnje novine, tako da nije imao

ambicije svoja djela prikazati u skladu s tadašnjim umjetničkim stilom, iako mu mnoge fotografije posjeduju umjetničku i estetsku ljepotu.

Krenuli smo u šetnju gradom podižući kameru tamo gdje ju je i Brkan podizao kako bi usporedili iste lokacije tada i danas. Na prizorima su obični ljudi i njihova svakodnevnica na zadarskom Poluotoku. Volio je grad i cijenio njegovu svakodnevnu priču, zgrade, ljude i situacije, pokazujući nam sve to kroz oči stanovnika Varoša koje prikazuje baš onakvima kakvi stvarno jesu.

1. BRANIMIR

Današnji *Branimir* uvelike se razlikuje od onog 50-ih godina prošlog stoljeća. Gdje su danas zgrade, kafići i dućani, nekad su bile samo stare kuće. Riva nije bila izgrađena, a nema čak ni mosta. Danas je tu uređena šetnica, pristali mali brodovi, veslački klub, parking i još mnogo toga.

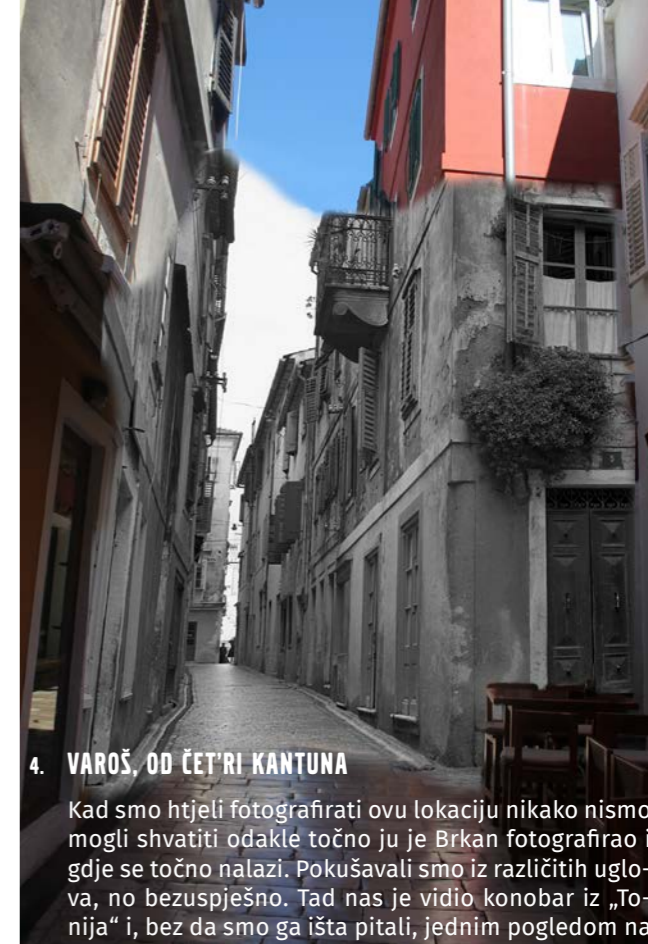
2. FORUM

Danas park, šetnica i jedna od glavnih turističkih atrakcija u Zadru – Forum, nekada je bio parkiralište za stare autobuse i automobile. Mnoge građevine od tada i danas su na Forumu, ali preuređene i obnovljene. Trg nije bio popločan ni uređen i koristio se u potpuno drugačije svrhe nego danas te ga prepoznajemo po crkvi sv. Donata, zvoniku i ostalim građevinama iz daleke prošlosti.

3. KOD BIZZAREA

Ako u prvom trenutku niste prepoznali, ovo je ulica kojom se ide od Kalelarge prema današnjoj tržnici. Danas su tu stambene zgrade i kafići, a nekad su bili razrušeni do neprepoznatljivosti.

4. VAROŠ, OD ČETRI KANTUNA

Kad smo htjeli fotografirati ovu lokaciju nikako nismo mogli shvatiti odakle točno ju je Brkan fotografirao i gdje se točno nalazi. Pokušavali smo iz različitih uglova, no bezuspješno. Tad nas je vidio konobar iz „Tonija“ i, bez da smo ga išta pitali, jednim pogledom na

sliku, primijetio šaht na fotografiji te zaključio da to nije pored kafića „Toni“, nego u ulici „ispod“. Svi smo bili iznenađeni njegovom snalažljivošću, a ono najzanimljivije je da je upravo taj čovjek slika i prilika svih onih Zadrana sa Brkanovih slika koji žive u svojoj malenoj sredini, dobro poznavajući i još više voleći svoj grad.

5. DANAŠNJI REKTORAT

Zgrada Rektorata nekad je bila OŠ Velimira Škorpika. Na slici se vide djeca koja vjerojatno provode svoje uobičajene trenutke, a pred Brkanovom kamerom ponašaju se potpuno prirodno, što pokazuje jednostavnost intimne sredine u kojoj je fotografirao.

6. RELJA, NEKAD TRŽNICA

Na Relji je bila tržnica na koju su ljudi svakodnevno odlazili. Žene koje su tu radile su u potpuno opuštenom razgovoru međusobno i s ostalim prolaznicima. U pozadini se vidi i mesnica te zgrada koja je i danas tamo. Danas je ovo mjesto pretvoreno u tipičnu urbanu sredinu koju danas toliko često vidamo.

7. STARI KOLODVOR, S BEDEMA

Ova fotografija slikana s bedema kao da prikazuje uobičajeno radno jutro. Vidljivo je da ljudi koji su u prolazu nisu stranci, već Zadrani koji žive upravo još jedan uobičajeni radni dan. Osim zanimljivog prikaza starih automobila, ovaj prizor do danas se nije mnogo promijenio.

8. VAROŠ, PREMA ČET'RI KANTUNA

Na ovoj slici je kuća obitelji Brkan u Varoškoj ulici. Ulica je uvelike slična ovoj danas, ali tada je bila mirnija, pomalo mrtva i iza ugla vjerojatno skrivala ruševine, dok danas vrvi od života, posebno ljeti.

9. TRG SV. STOŠIJE

Kroz Brkanovu kameru vidimo trg Sv. Stošije, razrušen i napušten. Tamo gdje bi se tada jedva bio našao pokoji prolaznik, danas su dućani, suvenirnice i svima nam poznata slastičarnica *Donat*.

10. DANAŠNJA GRADSKA TRŽNICA

Prostor današnje gradske tržnice potpuno je izmijenjen. Vidi se da je tu nekada bio mali trg, a u pozadini se vidi zvonik i ratne ruševine grada. Ovu fotografiju Brkan je fotografirao za novine Glas Zadra u kojima je i objavljena.

Pripremio:
Jan Mišković (3f)

Zahvaljujemo Mladenu Masaru na fotografijama iz monografije "Gradska knjižnica Zadar 1949. – 2009."

TEMA: GRAD

GRADSKA KNJIŽNICA ZADAR – NEKAD I SAD

„GRADOVI NOSE OŽILJKE PROŠLIH VREMENA, POVREMENO OBEĆANJA ZA BUDUĆNOST.“

MARGUERITE YOURCENAR

Knjižnica na novoj lokaciji

Sasvim je uobičajeno da knjižnica nekog grada postoji dugi niz godina i radi sasvim normalno. No, znamo li svi povijest naše Gradske knjižnice? Je li oduvijek radila u uvjetima kakve danas poznajemo?

Povijest zadarske knjižnice datira još iz 1855. godine pod imenom "Biblioteca Comunale Paravia" kada se nalazila u prostoru Gradske lože do 1938. Kasnije je prebačena u prostor Gradske uprave te je od 1945. do 1948. bila nazvana "Narodna biblioteka". 1949. godine podijelila se u Znanstvenu knjižnicu s lokacijom u blizini poznate nam Pomorske škole Zadar te na Gradsku knjižnicu Zadar koja se do 1998. nalazila u Kneževoj palači.

TUŽNI DANI

Daleko poznata većini, Gradska knjižnica Zadar nekad se nalazila u Kneževoj palači uz Glazbenu školu, dom Hrvatskog pjevačkog društva Petar Zoranić i Radio Zadar. Tadašnja knjižnica imala je svoje čitaonice, Odjel za odrasle i Dječji odjel. Moglo bi se reći da je knjižnica tada imala veliku ulogu u životu mladih i starijih iz razloga što je ona u većem broju slučajeva bila središte održavanja kulturnih projekata, književnih večeri, izložbi, pjesničkih večeri i drugih događanja. Knjižnica je svoj prvi ogranak otvorila u Kalima na otoku Ugljanu 1987., a drugi 1989. u Ričinama. Svoju tužnu sudbinu Knjižnica, a i sama Kneževa palača, doživjele su u Domovinskom ratu 4. listopada 1991. kad je Zadar pretrpio teško granatiranje. Zadarski konzervator i povjesničar

umjetnosti Pavaša Vežić opisao je tu noć kao najjezovitiji trenutak tog rata. Zgrada Kneževa palače pogođena je s osam projektila od kojih ih se aktiviralo četiri. Najkritičnije je prošla Glazbena škola, dok je Gradska knjižnica prošla nešto "bolje". Cijeli pročelni zid se odvojio od ostatka zgrade i nagnuo nad ulicu što je ukazivalo na izrazito nepovoljne uvjete za daljni rad. No, unatoč nepovoljnim uvjetima, Knjižnica je nastavila sa svojim radom. Fotografije Knjižnice iz 1991. i 1992. poslone su u svijet i time je dobila dva identiteta. Jedan je bio identitet mučeničke institucije, a drugi identitet institucije koja posve normalno posluje u bizarnim uvjetima. 1993. odlučeno je da Knjižnica podnese zahtjev za prebačaj na drugu lokaciju.

SRETNI DANI

Današnja Gradska knjižnica Zadar smještena je u trokrilnoj prizemnoj zgradi koja je u Domovinskom ratu služila kao Pitomački klub. Za vrijeme Domovinskog rata ova je zgrada također bila granatirana, no ni približno kao Kneževa palača. Gradska knjižnica Zadar ponovo je otvorila svoja vrata 1. ožujka 1999., no ovog puta "probno" što je značilo da su otvoreni bili samo Odjel za odrasle i Dječji odjel. Danas su knjižnici omogućene nove usluge i odjeli kao što su Mediateka - multimedijalni odjel sa glazbenim i filmskim sadržajem, Studijska čitaonica i Čitaonica tiska, igraonica ili tzv. kutak za najmlađe na Dječjem odjelu te pristupi računalima. Kao što su se u bivšoj knjižnici održavali kulturni projekti tako se održavaju i u suvremenoj u kojima je kroz razne aktivnosti sudjelovala i naša škola. Knjižnica često organizira natje-

Silvana, na radnom mjestu u ratno vrijeme

HELP CROATIA!

čaje vezane uz knjigu, a osnovani su i klubovi čitatelja. Danas knjižnica ima četiri ogranka: Bili brig, Arbanasi, Crno i Ploča. 2006. u sklopu Gradske knjižnice uveden je i Bibliobus, odnosno pokretna knjižnica koja putuje po Zadarskoj županiji. Unatoč svim usponima i padovima kroz koje je prošla, Gradska knjižnica Zadar se i dalje nalazi na poznatoj lokaciji Ulice Stjepana Radića 11 te posluje "punom parom".

Knjižnica danas, odrasli odjel

Dajana u staroj knjižnici na dječjem odjelu

Odlučio sam porazgovarati s današnjim djelatnicima Gradske knjižnice Zadar koji su radili u knjižnici i u vrijeme dok je ista bila smještena u jednoj od prostorija Kneževe palače. Razgovarao sam s Dajanom Brunac, djelatnicom s Dječjeg odjela, te Silvanom Kuman, djelatnicom s Odjela za odrasle.

Možete li usporediti način rada knjižnice danas s knjižnicom nekad?

Dajana: To su dva različita svemira. Ja nisam dugo radila u tadašnjoj knjižnici, no ponajprije su se razlikovale po veličini i lokaciji. Prijašnja knjižnica bila je smještena u samom centru Poluotoka, koji je tada bio društveno i kulturno središte grada. Knjižnica je bila puno manja od sadašnje i imala je osnovne sadržaje: Odjel za djecu, Odjel za odrasle i sobu za obradu knjiga, a čitaonica je bila smještena na Dječjem odjelu. Novi prostor je puno veći, ima više odjela, dvije čitaonice, veliku prostoriju za obradu građe, spremište, ali i puno više usluga, što je logično, jer živimo u sasvim drugačijem vremenu. Ono što je zajedničko objema je to što knjižničari, neovisno o lokaciji i prostoru, zaista razmišljaju o korisnicima knjižnice, njihovom potrebom za čitanjem i kulturnim sadržajima, jednostavno želimo da se u knjižnici osjećaju dobro. Kao dječji knjižničar mogu reći da su se posebno usluge i programi za djecu i mlade jako razvili u vremenu nakon rata. Različitim programima potiče se čitanje od najranije dobi, a djeca svih dobnih skupina mogu u knjižnici pronaći i koristiti različitu građu, sudjelovati u aktivnostima knjižnice i u njoj provoditi svoje slobodno vrijeme.

Silvana: Ovaj prostor je definitivno veći i unaprijeđen je princip rada, tako da je i fond također veći. Knjižnica je postala gradska i matična županijska knjižnica dok prije to nije bila. Sada ima više sadržaja, više radnika, a nekad je bilo puno manje prolaznika i radilo se samo dio dana. Knjižnica koja se nalazila u

Kneževoj palači mi je bila i ostala draža od ove zbog svoje intimnosti i pozicije u samom gradu.

Kako je bilo funkcionirati u ratnim okolnostima?

Dajana: U ratno vrijeme radila sam djelom u središnjoj knjižnici u gradu, a djelom u ogranku Bili brig. Dijelili smo i dobre i loše trenutke s našim korisnicima. Knjižnica je u ratu jako oštećena, no brzo smo se navikli na uvjete rada pod potpornim skelama i radili kontinuirano cijelo ratno vrijeme. Mislim da nitko od nas nije previše razmišljao o opasnostima i ružnim stvarima, htjeli smo da sve izgleda i funkcionira što normalnije. Naši sugrađani su i u ratnim uvjetima htjeli čitati i bilo nam je drago ako im možemo biti na raspolaganju. Rad u ogranku Bili brig u to je ratno vrijeme bio nešto drugačiji. Radila sam u igraonici i igroteci, znači da su djeca dolazila na radionice i programe čitanja, te posuđivala igračke. Budući da su djeca djelom boravila u knjižnici bez roditelja, osjećala sam veliku odgovornost. Srećom, sve je prošlo dobro.

Silvana: Nije bilo toliko strašno. Radili smo najnormalnije, nas ni same grede koje su održavale knjižnicu, nisu ustrašivale. Unatoč cijeloj situaciji, voljela sam raditi tamo jer sam za vrijeme srednje škole i fakulteta i sama posjećivala knjižnicu, tako da mi je postalo vrlo posebno mjesto.

Za koji dio današnje knjižnice smatrate da ima svoju čar? A koji bi to bio u tadašnjoj?

Dajana: Iz starog prostora sjećam se više atmosfere, radoznalih lica djece koja su dolazila, mirisa knjiga, dvorišta Kneževe palače u kojem sam sretna zanimljive ljude, umjetnike, „kulturnjake“ koji su radili u ostalim ustanovama smještenim u tom prostoru...U sadašnjem prostoru volim naš Dječji odjel, sudjelovala sam s kolegama u njego-

vom osmišljavanju od samog preseljenja. Kroz sve ove godine to je prostor u kojem djeluje pravi suživot svih generacija, od beba, predškolaca, školaraca, studenata, do baka i djedova. Taj suživot ponekad zna biti zbrčkan, prebučan, ali ima svoju logiku i čar, te Dječjem odjelu daje dušu. Dodatnu ljepotu Dječjem odjelu daje i pogled u naše lijepo dvorište ☺

Silvana: Po meni bi to bio Odjel za odrasle zbog provedenog vremena i ljudi koji nas redovito posjećuju. Ono što je jako zadovoljavajuće je to što unatoč predikcijama da će se sve manje čitati u budućnosti i da su ljudi već prestali čitati, ljudi i dalje dolaze i redovito čitaju.

Kako ste se osjećali kad ste saznali da se knjižnica seli na novu lokaciju?

Dajana: Najprije mi je bilo žao što više neću biti u „centru centra kulture i života grada“; ipak je Kneževa palača bila prostor u kojem su, osim knjižnice, djelovale i brojne kulturne i druge institucije. No, novi prostor, velik i moderan, bio je izazov. Uostalom, ja sam odrasla na Voštarnici i brzo sam se naviknula. Vrlo brzo naši sugrađani su shvatili da lokacija nije najvažnija, već je važno što knjižnica nudi.

Silvana: To su bili miješani, čudni osjećaji. Naravno, pozitivno je bilo to što idemo u novi prostor i stvaramo nove potencijale i mogućnosti za knjižnicu, ali s druge strane bilo mi je žao napustiti Kneževu palaču i taj prostor nakon sedam godina rada tamo.

Kao što knjižničarka Dajana tvrdi "zaposlenici u Gradskoj knjižnici nastoje što bolje upoznati korisnike i njihove interese i nadaju se da svaki odjel i dio knjižnice ima svoju dušu" što i ja iz svog osobnog iskustva mogu potvrditi. U slučaju da još niste, ali vjerujemo da jeste, svakako posjetite Gradsku knjižnicu Zadar i uživajte u repertoaru koji nam ona nudi.

Magdalena i Marija s Nikolom Bašićem

INTERVJU: NIKOLA BAŠIĆ

Za naš intervju odabrale smo Nikolu Bašića jer je izrazito važna osoba za naš grad. Kreator je dvaju najpoznatijih simbola našeg grada – Pozdrava Suncu i Morskih orgulja. Uz pomoć našeg knjižničara kontaktirali smo ga i dogovorili susret u njegovom uredu *Marina projekt*. Intervju je trajao dugo, ali bio je zanimljiv pa se nadamo da će se čitateljima svidjeti koliko se svidio i nama.

1. U jednom ste intervjuu rekli kako želite služiti zajednici ugrađujući svjetonazor i životnu filozofiju u svoj projekt. Što time želite reći i možete li to pojašniti učenicima naše škole koji se žele upoznati time?

- Htio bih služiti zajednici unoseći u te svoje građevine i projekte svoj svjetonazor. Želio bih da naša zajednica bude na neki način osviještena, u smislu spoznaje vlastitih vrijednosti te da ono što imamo i posjedujemo kao narod i zajednica utkamo u svoju budućnost. To se ne bi trebalo primijeniti samo na područje arhitekture, već na mnoge druge djelatnosti. Ako mi ne spoznamo naše vrijednosti kako ćemo ih onda znati predočiti drugima?

2. Kada bi se u Zadru pojavila prilika kao na primjeru dubrovniku za snimanje nekog popularnog filma ili serije tražeci Vaše dopuštenje za lokaciju Orgulja ili Pozdrava Suncu biste li dali pozitivan odgovor i koje je vaše mišljenje o tome?

- Ne bih imao ništa protiv u slučaju da od Pozdrava suncu i orgulja ne naprave nešto treće. Nisam protiv toga da ljudi dolaze i snimaju filmove. Želimo biti otvoreni, ali ne da bi nas izobličili u našem vlastitom prostoru. Ja sam protiv onog što se događa u Dubrovniku zato što oni od Dubrovnika naprave neki treći grad. To nije više Dubrovnik, već neka izobličena slika grada koji više nije naš.

3. Kako ste došli do ideje za izgradnju Pozdrava Suncu i Orgulja. koliko je trebalo za sastavljanje tog projekta?

Pozdrav suncu

Morske orgulje

- Prvobitna ideja bila je preoblikovati put Poluotoka i tamo napraviti mjesto za pristanak krucera. Tada je bilo gotovo neprihvatljivo da jedan grad nema mjesto gdje može primiti krucer. U trenutku kada sam napravio novi oblik obale ostvario sam ogućnost da stvorim nešto što će anticipirati mogućnost uređenja i revitalizacije ukupnog prostora zadarske nove rive. I to su ta dva simbola koja sam stvorio. Jedan simbol je bio krug, a drugi skaline prema moru. Nisam točno u tom trenutku znao što će to biti, ali sam u planu napisao da su to mjesta od posebnog značaja, posebne osobnosti. Kad sam to izložio Gradskom vijeću Grada Zadra, svi su to zanemarili i samo su razmatrali koliki će krucer tamo stati. Nakon nekoliko dana čuo sam da su počeli radovi. Kad sam otišao tamo pokušao sam im objasniti da to nisu obične skaline već mjesto gdje se čovjek povezuje s prirodom - mjesto na kojem se udaranjem vala od skaline čuje jedan posve novi zvuk. U trenutku kad sam rekao zvuk, shvatio sam da je upravo taj zvuk ona komponenta personalizacije prostora.

4. Kako funkcioniraju Morske orgulje?

- Prvo sam počeo priču o rupama koje sviraju kada val udari u njih pa sam pozvao svoje suradnike iz različitih disciplina. Ljudi koji poznaju hidrauliku i akustiku, tj. zvuk. Zvao sam profesora Vladimira Andročeca s kojim sam već surađivao na par projekata. Objasnio mi je da će cijev proizvesti zvuk ako je na početku široka, a poslije se suzi. Taj val kad udari pritisne zrak u tu cijev i do-

lazi do stiskanja tog zraka i on prolazi kroz uski dio cijevi i proizvede pisak. Tada sam pozvao našeg sugrađanina, Ivicu Stamača koji mi je pronašao poznatu orguljašku obitelj Heferer. U Zagrebu smo napravili pokus s običnom plastičnom cijevi od 10 cm promjera s malim prorezom na cijevi. Kad puhneš u nju ona proizvede zvuk. Uzeli smo pet tonova, sličnih onima iz klapskih pjesama. I tako su nastale morske orgulje.

5. Jedan vaš intervju ukazuje na to kako arhitekturom ostvarujemo novi prag slobode. što mislite o tome?

- Meni se sviđa ta teza da arhitekturom želimo ostvariti novi prag slobode. Ja sam ostvario tu slobodu kada sam svima odgovorio na njihova pitanja.

6. S obzirom na veličinu grada zadra, smatrate li da je zadar otvoren za izgradnju novih arhitektonskih projekata i imate li nešto novo u planu za budućnost?

-Mene zanima rast i razvitak u kvaliteti. Da, Zadar ima puno prostora za kvalitetne promjene. Ne napuhujmo se kao balon, nego ga načinimo ljepšim. Baš u knjizi „Odrast“* savršeno je objašnjen taj tip rasta na neki filozofski način.

7. Na jednom od vaših predavanja rekli ste kako uvijek pokušavate približiti arhitekturu prirodi. kako vam to uspijeva?

- Ja kao osoba, tj. kao arhitekt vjerujem da arhitektura pripada mjestu. Ona crpi svu svoju energiju i specifičnost. Ona pripada mjestu i to mjesto ima dušu kao što ovaj naš grad ima dušu i on zrači iz svojih slojeva po kojima je netko hodao 3000 godina prije nas. Zvukovi tih kora su duh ovoga mjesta.

8. Koje je vaše mišljenje o suvremenoj arhitekturi te koje su prednosti i nedostaci iste?

- Moramo se stalno osvrtati na našu povijest i kulturu da bismo mogli vidjeti kako ćemo se kretati dalje. Suvremena arhitektura je napravila jedan veliki

iskorak u slobodu. Ono što je loše u suvremenoj arhitekturi je to da je ona postala potrošačka arhitektura. Tema jednog sajma na kojem sam bio bila je održiva arhitektura. Tamo su pokazali jedan prozor koji u donjem dijelu ima izmjenjivač zraka što znači da prozor ne moramo uopće otvarati. Ako je vani vruće, a ti želiš hladno zrak će se odmah ohladiti.. Mene su pitali što mislim o tome, a ja sam rekao: „Joj da mi je naći stolara da mi napravi onaj obični drveni prozor, a ja da obučem džemper od prave vune i to je za mene sasvim dobro.“

9. Nakon vaše duge i uspješne karijere jeste li još uvijek privrženi arhitekturi kao i na početku svoje karijere?

- Moja strast za ovim pozivom tjera me naprijed. Iznova mu prilazim sa strahom. Još uvijek mislim da tek sada trebamo nešto napraviti, štoviše da sam tek sada saznao da mogu nešto napraviti.

10. Za kraj u jednom smo članku pročitale kako vam je u arhitekturi odbojan egzibicionizam. Što nam možete reći o tome?

- Kad govorim o egzibicionizmu u hrvatskoj arhitekturi odmah ga povezujem s arhitektima koji prave „čudesa“ koja nemaju veze ni s njima, ni s ovom zemljom, samo da bi oni bili super moderni. Poznajem jednog arhitekta kojeg iznimno cijenim. Ime mu je IdisTurato. On je napravio muzej Apoksiomenu u Lošinj i to je muzej koji ima jedan artefakt. Tu je onda najvažnija ta skulptura, taj Apoksiomen, međutim moj kolega je napravio muzej u kojem je bilo sve podređeno njemu kao arhitektu. Tako da je on zapravo napravio projekt koji nije prikazivao Apoksiomenu nego njegovu arhitektonsku genijalnost.

Pripremile:
Karla Birkić i
Ivana Vuksan Čusa (3e)

Tove

NE MAMO NEŠTO, ŽELIMO TO, A MO TO OSTVARITI! „NI SLUGE, NI GOSPODARI!“

imate drugačiju perspektivu svijeta i ne sviđa vam se današnji komercijalizam ili pak želite samo nekakvu promjenu svakdašnjice, našli smo savršeno mjesto za vas u našem Zadru. Nigdjezemska je, kako i sami kažu, društveni prostor koji su napravili jer su shvatili da u svom gradu nemaju ono što traže i žele. Svojevrsna je to neprofitna organizacija koja pruža različite aspekte kulturnog života – od svirke do galerija. Imali smo priliku popričati sa članovima, ući u njihovu svakidašnjicu i vidjeti njihovu perspektivu svijeta u obilasku prostora Nigdjezemske.

Spužva: Možeš li nam reći koji je tvoj posao te kad si i kako počeo?

Tove: Pa, ovo je sve čisto volonterski, uglavnom odgovornost za *evente*, tipa organizacija i nabavka stvari. U biti, svi tu rade više manje ono što im paše, a tu

sam prvi put doša prije dvi godine, baš kad se otvorilo. Ja sam samo tu uletio na spiku da se nešto događa u gradu, da ima neko mjesto di se održavaju koncerti i to me u biti privuklo.

Spužva: Vi ste kao zajednica, živite tu ili samo provodite dosta vremena ovdje?

Tove: Ne, svi mi imamo svoje kuće, ali ovo je više kao društveni prostor. Kad nisam na poslu i doma, uglavnom sam ode.

Spužva: Za one koji nisu bili, kakve ste

„I ONAK', ATMOSFERA JE TAMO UVIJEK VESELA I LJUDI SU TAMO PREDRAGI, SVE U SVEMU JE BAŠ NICE MJESTO ZA OKUPLJANJE“
posjetitelj Nigdjezemske

Karla i Ivana prilikom intervjua

stvari/ *evente* do sad radili? Obraćaju li vam se ljudi i zovete li vi ikoga?

Tove: Uglavnom svirke i partyji od rocka do metala, punka, duba i slično. Imali smo i par predstava i galerija. Prvenstveno, najčešće imamo svirke, uglavnom nam se ljudi sami javljaju, ima dosta bendova i izvođača koji su na turneji pa im treba usputna postaja. Toliko ima tih izvođača koji bi htjeli, da rijetko kad sami zovemo koga. Ima tu svega, ima i besplatni dućan odjeće, ono na principu ako ti se nešto sviđa, uzmeš, ako imaš nešto svoje što ti ne treba, ostaviš.

Spužva: Rekao si da si „uletio samo“. Jesu li ljudi koji su sve ovo pokrenuli i danas ovdje?

„MI SMO UZELI OVAJ PROSTOR NA KORIŠTENJE, ALI MI MORAMO I NEŠTO DATI OVOM PROSTORU“

Zrinka

Tove: Polovica je ostala, a neki su otišli u Zagreb, sve to nije dugoročno.

Spužva: Kolika skupina ljudi je to bila?

Tove: Koji su počeli? Mislim da ih nije bilo niti deset, a danas nas je aktivnih dvanaest, ono što može, izmjenjujemo se, dosta je dinamičan taj odnos.

Spužva: Što se tiče sredstava, osiguravate li ih sami ili ste tražili pomoć Grada?

Tove: Ne, Grad nismo pitali, nego smo uložili svoje novce, a materijale recikliramo, tj. nešto smo kupili, a nešto reciklirali.

Spužva: Namjeravate li tražiti pomoć Grada?

Tove: Ne, jer smatramo da se snalazimo dobro sami.

Spužva: Dakle suradnje s Gradom nema, ali neke druge udruge? Gradska knjižnica?

Tove: S njima najviše surađujemo, ako njima treba nešto mi im „uletimo“, ako nama, oni „ulete“, u dobrim smo odnosima. Što se tiče drugih udruga, npr. došla nam je voditeljica kazališta, pitala nas hoćemo li posuditi prostor za predstavu. Nije bilo u našoj organizaciji, ali smo pripremili prostor i drago nam je da nam se ljudi obrate za takve stvari.

Spužva: Planirate li se proširiti na neki drugi prostor? Dolaze li vam mladi, npr. srednjoškolci?

Tove: Ne, ovo nam je sasvim dovoljno, dosta je velik prostor, uvijek tu ima nešto za raditi i nadograditi. U prostor su inače ušli prije pet godina, a tri godine je trebalo da se dovede u red samo ovaj gornji prostor.

Dolaze, dolaze, najviše u skejt park u menzi, nedak se dođu družiti s nama. A najstariji koji nas redovito posjećuje je susjed koji dođe na partiju šaha.

Spužva: Prostor je lijepo oslikan, a tu su i razni plakati, zbilja pohvalno. Tko to radi?

Tove: Plakate radi naš prijatelj Nikola Lakić. Također, Ena Jurov u Zagrebu ima svoj atelje pa i ona često sudjeluje. Oko prostora radi više ljudi pa je tako neke

Artwork izvana

ODRAST JE KLJUČNA POKRETA ZA NAŠE DOBA!

KNJIGA ODRAST - ODRAST JE NEŠTO ŠTO JE SUPROTNO RASTU. TAJ POJAM IMA VRLO SLOJEVITO ZNAČENJE. ODRAST U KONTEKSTU OVE KNJIGE ZNAČI ODREĆI SE RASTA KAO FILOZOFIJE, ALI NE U SMISLU DA ZAUSTAVIMO RAST NEGO DA SMANJIMO RAST. KNJIGA SE BAVI NEČIM ŠTO ARHITEKTIMA NIJE DRAGO; ONA GOVORI UPRAVO O TOME KAKO TREBA PRESTATI STVARATI, ALI JA NISAM ZA TO DA MI PRESTANEMO GRADITI. MOJA JE ŽELJA - RAZVITAK, ALI U SMISLU DA TAJ RAZVITAK NIJE KVANTITATIVAN NEGO RAST I RAZVITAK U KVALITETI.

UREĐENJE: GIACOMO D'ALISA, FEDERICA DEMARIA I GIORGIO KALLIS

ODRAST
POJMOVNIK ZA NOVU ERU

FRAKTURA

Basket, jedna od aktivnosti

„OTKAD SU ONI U NAŠOJ BLIZINI, SMANJIO SE BROJ VANDALA S KOJIMA SMO NEKAD ZNALI IMATI PROBLEMA. IAKO MOŽDA NEKIMA IZGLEDAJU ZASTRAŠUJUĆE, NIGDJEZEMCI SU VRLO RADIŠNA, AKTIVNA I KULTURNA EKIPA KOJA UVIJEK POČISTI NAKON SVOJIH DOGAĐANJA.“

Mladen Masar (GKZD)

stvari napravila jedna tattoo artistica iz Beograda, pa prijatelj koji radi grafite, u biti više manje prijatelji iz našeg kruga.

Spužva: Kako vi, kao organizatori, funkcionirate? Ima li svatko svoju dužnost?

Tove: Nekako sve to stavimo u jedan lonac, nema predsjednika, potpredsjednika i te spike nego u biti „ni sluge, ni gospodari“.

U međuvremenu razgovoru se priključila Zrinka...

Spužva: Prostor ste uzeli od Grada ili na vlastitu inicijativu, kao „ajmo mi to srediti“?

Zrinka: Skvotiranje je način prilikom kojeg se nikoga ništa ne pita, nego je to direktna akcija. Znači, bilo je nas pet, šest koji smo skužili da u gradu nema prostora gdje se može ostvarivati, ići na koncerte i sl. i mi smo tako „malo poludili“ i tražili prostore po gradu u koji ćemo ući bez pitanja. Nije cilj sveg ovog da nas nekoliko, koji smo došli u ovaj prostor, razmišljamo na način „mi smo sad tu dok ne umremo“, cilj je da se to nastavi ili ako se ovaj prostor ugasi da se otvori neki novi. Nije statično, priča je pokrenuta iz naše želje da se u gradu nešto počne događati, a mi smo svi pomalo punkeri i anarhisti po uvjerenju, znamo ljude koji djeluju u skvotovima po Europi i Hrvatskoj i slušali smo već godinama njihova iskustva oko toga pa nismo bili totalno „njubare“. Mi jesmo ušli u prostor i nismo pitali nikoga ništa, ali pogodna situacija je što je ovo državno vlasništvo, a ne privatno.

I: Želite li prostor skroz preurediti ili ostaviti kakav jest?

Zrinka: To nije primarni cilj, funkcionalno se stalno nadograđujemo. Mi više radimo na nekom sadržajnom dijelu, da ne budu samo koncerti i partyji, nego da tu bude i nešto više, da ovaj prostor bude prvenstveno društveni centar. Kako u gradu ne postoji mjesto gdje se može svirati bilo kakav oblik muzike koji je malo alternativan, onda smo zapravo sve ovo uradili prvenstveno zbog nedostatka takvog prostora.

Ovaj cijeli prostor je svojevrsna direktna akcija u gradu u kojem jesmo, znači: „Nešto nemamo, želimo to, a mo to ostvariti!“ jer čekajući procedure... svi znamo kako to ide.

Naš je kolektiv jako šarolik i nema hijerarhije, što možda i jest najveći problem. Kad nemate hijerarhije, kad nemate glavnoga, onda tu svatko može utjecati, svačije se mišljenje uvažava i ako nas je recimo deset u kolektivu i devet ljudi se složi, a jedan kaže da je protiv, mi ćemo sat i pol pričati o tome zašto je ne'ko protiv, nećemo reći „a nas je devet i to je to“. Poanta je da se raspravlja o svemu i svačemu.

Nigdjezemka, prostor za svirke, na slici bend Daliborovo Granje

INTERVJU SVEN MARCELIĆ

Kazališta, kina, izložbe, muzeji... a što odabiru mladi? U intervjuu sa sociologom Svenom Marcelićem porazgovarali smo o tome kako diše mladost Zadra, o njihovoj kulturnoj obrazovanosti, izlascima, ali i mogućnostima koje im grad Zadar pruža.

Što se nudi mladima u Zadru od kulturnih sadržaja, filmova, koncerata?

Ovisi o tome što ih zanima, to je sad glavno pitanje. Zadar je jedan od većih gradova u Hrvatskoj pa bi trebali imati neke sadržaje, mada se načelno pokazuje po istraživanjima koje smo radili da se oni nužno i ne posjećuju, u kazalište se jako slabo ide, najviše se ide zapravo u kino, to je najdraže vašoj generaciji i to je ono čega biste željeli da bude više. Što se glazbe tiče, po našem istraživanju zadarski srednjoškolci žele da bude manje turbofolka, heavy metala i punka. Tako da ponuda onog što traže – kino i filmovi, je velika, a što se tiče muzeja, knjižnica i kazališta, čini se da to mlade i ne zanima, ali i da nema nekih programa koji bi ih uključili, odnosno zainteresirali ih da počnu dolaziti.

Zadar ima sadržaja, ali ga nije uspio mladima učiniti atraktivnim osim onih koji su komercijalni ili generacijski. Kino je prilično dostupna zabava iako dođuše više i nije tako jeftino. Nije pitanje što se nudi, nego zašto nema nikakvog interesa, što govori o samoj kvaliteti toga što se nudi.

Srž problema? Jesu li mladi nezainteresirani ili nedostaje sadržaja?

Ja ne volim taj izraz da su mladi nezainteresirani, u principu oni konzumiraju ono što mogu dobiti. Teško da mladi u vašim godinama mogu nešto sami pokrenuti, možete neke udruge, ali u principu sudjelujete u onome što već postoji. Ako u gradu ima dosta kulturnih sadržaja, vi ćete i sudjelovati, tako da bi ih trebalo biti više, ali s druge strane i kvaliteta sadržaja je problematična.

U usporedbi s ostalim hrvatskim gradovima kakav je ponuda sadržaja za mlade u Zadru?

Prilikom istraživanja mi smo radili samo gradove na moru. U usporedbi s ostalim gradovima u Zadru se najmanje posjećuje kazalište i najmanje se ide u muzeje čime smo osobno bili razočarani. Što se tiče slušanja turbofolka, što najčešće zanima javnost, negdje je pri sredini. Što se tiče ponude, klinci nisu ne-

Pripremile: Mia Maraš i Elena Barić (3e)

Sven Marcelić, sociolog sa zadarskog sveučilišta

zadovoljni, čak su treći najzadovoljniji po zabavnim sadržajima, drugi najzadovoljniji po kulturnoj ponudi što govori kako ljudi koji su zainteresiraniji su i kritičniji dok ovi nezainteresirani nisu upoznati s time i reći će „Ma OK je.“ Statistike pokazuju da su oni kritičniji i nezadovoljniji više skloni odlasku iz Zadra poslije studija.

Utječe li obrazovanje na posjećivanje tih sadržaja?

Gimnazijalci dolaze iz ekonomski stabilnijih obitelji u prosjeku i u gimnazijama stječu obrazovanje iz glazbene kulture, iz likovne umjetnosti, uče puno više književnosti, pa se gimnazijalce već u početku odgaja u smjeru veće kulturne pismenosti. U strukovnim školama toga nema, već ih se priprema samo na rad poslije školavanja gdje nailazimo na nejednakost obrazovnog sustava. Gimnazijalci češće posjeduju znanja o klasičnoj glazbi, veći spektar pročitanih knjiga pa statistike pokazuju da i češće idu u kazališta. Često se u sklopu navedenih predmeta, ako profesori tako odluče, posjećuju galerije, muzeji i ostalo, barem je tako bilo u moje vrijeme. Sad čujem da je takva praksa sve rjeđa, nažalost.

Što je s mladima koji ne pohađaju srednje škole i ima li ih?

Njih je izuzetno malo, u cijeloj Hrvatskoj ih ima 1%, odnosno u Zadru dvadesetak tako da ih je jako teško uklopiti u statistiku pa nemamo neke sigurne podatke.

A oni sa srednjom školom koji se nisu odlučili za fakultet, imaju li oni više slobodnog vremena?

Opet možemo spomenuti statistiku s gimnazijalcima gdje je gotovo stopostotni odlazak gimnazijalaca na fakultet, a kod četverogodišnjih strukovnih škola to zavisi o struci, a postotak je oko pedeset posto. Također, slobodno vrijeme ne znači nužno da će mladi odjednom ići više u kazalište jer je to nešto što se stječe dugo vrijeme, vjerojatno će više ići u kino, izlaziti vani i sl. jer ako nema naviku do devetnaeste, dvadesete godine, neće je steći ni kasnije, to je nešto što razvijamo kao djeca.

Koliko mladi posjećuju knjižnicu, jesu li zainteresirani?

Da, jesu, jako često posjećuju knjižnicu. Knjižnica je u svim gradovima prilično važna, redovito je posjećuje gotovo više od pola učenika. Zadar je baš dobar primjer velike posjećenosti knjižnice od strane više od 2/3 učenika. Kod nas se k tomu nalazi na dobroj lokaciji, ima dosta sadržaja i mladi kažu da ima dobar izbor knjiga. Knjižnica je baš pozitivan primjer našeg grada. I super je suradnja knjižnice sa srednjim školama, i ponuda sadržaja-festivala, tribina na kojima doslovno svatko može pronaći nešto za sebe.

Što je najnezastupljenije kod mladih Zadra?

Kazalište! Definitivno, HNK Zadar se najmanje posjećuje u odnosu na ostale gradove koje smo obuhvatili istraživa-

Karla i Ivana sa Zrinkom u skejt parku

njem, a radi se o Puli, Rijeci, Dubrovniku, Splitu i Šibeniku.

Je li problem u mladima?

Ja sam protiv toga da se generalizira poslije ovakvih istraživanja kad svi govore "Mladi ne idu u kazalište, svijet propada...", a kako oni znaju da odrasli idu? Čak se i pokazuje da djeca roditelja koji idu u kazalište i sami idu, kao i obrnuto, tako da je pogrešno "optuživati mlade" što je očito popularno još od starih Babilonaca, a to što se samo prepisuju obrazac od starijih, to čemo zanemariti? Bilo bi zanimljivo da mladi kažu "Svijet propada jer nitko od naših staraca i njihovih prijatelja ne ide u kazalište, ni muzeje". Posebno je takav način rezoniranja popularan u medijima kad izvještavaju o rezultatima istraživanja mladih pa im treba neka spektakularna informacija. Ne, nije tako,

To je skupina ljudi bez ikakve političke podrške, sastaju se neformalno, u nezavisnim prostorima. U Zadru takav primjer imamo u Nigdjezemačkoj, koja djeluje od donacija, odnosno bave se time volonterski da bi prenijeli kulturu na ostale. U Zadru takva scena i nije toliko razvijena, generalno je Zadar u oskudici kulturnih udruga, ne samo mladih, nego i ostalih i kao što sam već rekao, u Zadru, u usporedbi s ovim ostalim gradovima, ima najviše sportskih udruga, a najmanje kulturnih. Tako da ako se želite baviti nogometom ili bilo kojim drugim sportom rekreativno ili profesionalno, naći ćete obilje klubova, ali ako se želite baviti slikarstvom to će biti malo teže, kao i vožnja skatea ili crtanje grafitu gdje ćete se morati osloniti na svoja 2-3 prijatelja. To je problem Zadra; nema dovoljno ljudi u kulturi i onda nema tko privući mlade.

vima, nažalost Zadru se sviđaju neke druge stvari.

Koji je odnos grada Zadra s nezavisnom scenom?

Problem je što Zadar ne zna prepoznati vrijednost nezavisne scene i zna razmišljati samo u okviru budžeta, zgrada i super im je ako neka zgrada napravi tri izložbe i napravi profit za grad. Isto vrijedi i za kazalište, napravi se par predstava godišnje, ali ništa posebno se tu ne događa, više od deset godina nisu imali važnu predstavu na nacionalnoj razini, a program ide jer to određuje proračun. Kad bi nezavisna scena imala adekvatan prostor, mjesto za probe bez straha da će ih sutra dočekati zaključana vrata, sigurno bi pružila više od one kulturne scene u koju se ulažu milijuni.

Koji je problem da grad ne prepusti prostor svojoj mladeži?

To su uglavnom pravno-vlasničke stvari, ali da se taj problem želi riješiti, riješio bi se. Pričalo se o "Centru za mlade" koji se još nije dogodio i koji god prostor da mladi neformalno zauzmu ili ih potjeraju ili ga sruše pa naprave neku zgradu, to je jednostavno žalosno stanje. Problem je što će grad radije prepustiti mjesto nekom kafiću nego mladeži. I tako će netko tko ima planove radije otići u Zagreb koji ima pet studentskih centara, nego ostati ovdje gdje će ga netko ionako šutnuti i tako grad kontinuirano kulturno osiromašuje. Grad općenito ima jako lošu strategiju neulaganja u mladost koja uistinu jest grad, a ne neki kafić.

Ima li nade za zadarsku kulturu?

Bilo bi krasno kad bi vi mladi nešto učinili, ali vidim da se ovdje nitko ništa ne buni. Bilo bi super kad bi se neka generacija dignula i pobunila, naime politika najviše mrzi kada se netko buni.

Nakon razgovora sa sociologom Marcellićem možemo donijeti neke zaključke. U Zadru se događaju mnoge pozitivne stvari: sport je vrlo razvijen i nudi raznovrsne mogućnosti za profesionalce i rekreativce; Gradska knjižnica ima dobar odnos s mladima, nudi im bogatu ponudu knjiga i različitih događanja što se i prepoznaje. Ali s druge strane, gdje je zapelo s kazalištem? Škrto je s količinom sadržaja i čini se da se čak ni ne trudi reklamirati. Kao posljedica, logično je da mu je i posvećenost alarmirajuće slaba. Nezavisna scena pogurana je u stranu. No, ne može se kriviti samo mlade. Nebriga gradske uprave i odbijanje prepoznavanja pravih problema ne ostavljaju dobre prognoze za budućnost grada i njegovog mladog stanovništva. Zato, mladi Zadra, zauzmimo se za ono što je bitno i vrijedno jer samo zajedno možemo promijeniti situaciju koja je neporecivo loša.

Ima li Zadar dovoljno široku ponudu za sve?

Nema i to je veliki problem jer nema dovoljno široku scenu i kome ta širina fali, taj će otići, tako mladi više odlaze prema Zagrebu, Splitu i Rijeci koji su veći pa logično obiluju i većom ponudom, a upitno je hoće li se vratiti. Imamo jedan nedavni pozitivan primjer Tihane Lazović koja je otišla u Zagreb, napravila internacionalnu karijeru i vratila se da bi glumila u jednoj predstavi zadarskog HNK. Kad bi bilo više takvih primjera, onda bismo mogli i imati nešto. U Zadru je često problem što oni koji su kvalitetni odlaze iz Zadra, a oni koji nemaju kvalitetu ostaju i u poziciji su da otežavaju gradu napredak.

Još jedan pozitivan primjer bio je i nažalost preminuli Ante Perković koji je radio za Zadar u sklopu nezavisne scene, vraćao se Zadru iznova i posvetio mu svoju knjigu "Volite li Zadar?" i još dosta lijepih stvari je učinio za Zadar i iako je bio poznat u kulturnim krugovima,

Mia i Elena po završetku razgovora sa Svenom Marcellićem

svijet ne propada zbog mladih. Pored toga medije uvijek zanima taj turbofolk koji je po njima "glavni krivac da svijet propada", što uopće nije cilj našeg istraživanja jer od dvanaest stranica raznih pitanja svega dva pitanja su o turbofolku i ne pokazuje se da su mladi previše zainteresirani za isti.

Ako ne u kazalištu i muzeju, gdje mladež provodi svoje slobodno vrijeme?

"Sport, jako mnogo ih se bavi sportom. Nismo se baš ovim pitanjem bavili u anketama, ali nešto više o tome planiramo saznati iz intervjua sa srednjoškolicima koje ćemo raditi u budućnosti.

Kakvih sve scena ima u Zadru i u kakovom su odnosu?

Jako je teško definirati scene jer sve više mladih ima sveobuhvatan glazbeni ukus pa više nemamo kao nekad punk scenu ili heavy metal scenu.

Što je nezavisna scena i koliko je razvijena u Zadru?

OD KAVANE DO KAVANE

BUDUĆI DA NAM JE TEMA NOVOG BROJA LISTA GRAD ZADAR, ODLUČILI SMO SE PROŠETATI POLUOTOKOM U POTRAZI ZA MLADIM SREDNJOŠKOLCIMA I ISTRAŽITI NJIHOVA PRIRODNA STANIŠTA I DONIJETI VAM SUD O NJIHOVIM OMILJENIM MJESTIMA ZA ISPIJANJE KAVE ILI SOKA.

DOWN/ARKADA

Ako vas privlače mjesta s glasnom glazbom, jarkim svjetlima, a još k tome puna pomalo premladih ljudi, unutar nji dijelovi Downa i Arkade savršena su mjesta za vas bez obzira što riskirate smrt gušenjem dimom i dehidracijom. Na ovom su mjestu svi oblici komunikacije gotovo nemogući (gosti komuniciraju putem mobitela), moći ćete se pohvaliti prijateljima da ste išli u najpopularniji kafić za srednjoškolce. Srećom, Down i Arkada imaju i vrlo ugodan vanjski aranžman na terasi koja pruža uživanje u piću (naravno nakon dugog čekanja) i to za dobro cijenu, prilagođenu srednjoškolskom džeparcu.

POSH

Posh je relativno novootvoreni kafić modernog uređenja i dizajna. Na savršenoj je lokaciji za kratko piće poslije i (ili) tijekom nastave. Konobari su uljudni i spretni, a cijene standardne, no kafić nije među omiljenima. Naime, dosta srednjoškolaca zamjera puštanje ne baš omiljenih cajki tijekom kasnih subotnjih večeri iako tijekom dana svira prikladna glazba različitih radiopostaja. Srednjoškolci često svrate popiti „kratko“ piće nakon nastave kako bi ispunili vrijeme do polaska autobusa.

ZLATNI KUTIĆ

Kutić nije vaš standardni kafić. Mali prostor „jedinice“ i „duje“ te rustikaln, simpatičan dizajn stvaraju ugodnu, domaću atmosferu. Konobari su prijateljski nastrojeni. Kutić je većinom ispunjen stalnim gostima, no ulaskom u Zlatni Kutić, sigurno ćeš i ti postati jedan od njih. Savršeno je mjesto za prijateljske razgovore, ali i neke radove koji se bez problema daju završiti uz dobru kavu i opušteno okruženje.

KULT/DIŠPET

Još jedan standardni spoj kafića namijenjenih za pokazati se u društvu na popularnoj lokaciji. Svejedno, mora ih se pohvaliti za predivno uređenje pametno konstruirane vanjske terase i šanka. Vjerojatno im je istrošen budžet za dizajn kriv za preskup cjenik i manjak truda i „entuzijazma“ (života) konobara koji očito nisu zadovoljni svojom plaćom. Za tinejdžere opsjednute socijalnim medijima osmislili su hashtag #jednaizdišpeta kako bi lakše javili svim ljudima koje toliko žele impresionirati da im je lokacija popularni Dišpet.

DOLCE

U ovaj kafić najbolje je zalaziti petkom i subotom navečer iako bi vas već s 18 godina mogla uhvatiti kriza srednjih godina kada se nađete okruženi dje-

Pripremila:
Vana Černe (4c)

com od 12 do 16 godina. Tijekom dana njihova kava nije naj sretniji izbor pa bi bilo dobro izbjeći posesivne stalne goste koji bi vas mogli krivo gledati jer ste novo lice u „njihovom“ kafiću.

DANICA

Težak dan u školi? Mučite se s problematičnim profesorima i stresom i treba vam malo svjetla da razbije tmurne oblake? Danica je savršeno mjesto za vas! Malen kafić s ugodnom vanjskom terasom grijanom grijalicama i dekicama u zimskim danima nudi vam listu toplih pića i ukusnih torti za utjehu. Danica je maleno utočište na zadarskoj Kalelargi koje vam može pružiti svu ljubav i utjehu potrebnu nakon teškog dana.

LOTUS

Lotus, zvan Lota, kafić je koji je prošao značajnu tranziciju. Nekoč rockerski kafić koji je puštao glazbu po želji konobara i stalnih gostiju postao je kafić prilagođen za većinu nove generacije koja prije vjerojatno ne bi bila prihvaćena tamo. Modernizacija im nije baš najuspješnija jer je jedini razlog zašto je provode odlazak „starih“ gostiju pa im nije preostalo ništa drugo nego prilagoditi se. To je velika šteta jer Zadru ipak nedostaje alternativnih kafića. Članovi uredništva prošlog broja časopisa poprilično su voljeli Lotus te je u istom proslavljen izlazak petanestog broja Spužve. Tako da od Gabrijela i Magdalene ide znak srca za Lotus. <3

U ovom „diru“ nastojali smo obični najfrekventnije kafiće zadarskih srednjoškolaca pa tako nisu spomenuti još neki „poluotočki“ kafići poput legendarane „Sedamdesduje“ u koji zalazi malo starija ekipa ili ostalih koji su pomalo „van ruke“.

Davy i Davor

Vodeći se glavnom temom lista put nas je logično naveo k „Postolarima“, Davoru i Dabyju, liderima ovog značajnog zadarskog benda koji je nedavno stao s radom. Protresli smo s njima niz tema, od 057-ice, na kojoj i danas rade, do najgorih gigova.

1. Što vas je navelo da krenete glazbeno zabavljачkim stazama?

- Društvo, i to uglavnom loše društvo kao i uvijek (hahaha). Da smo se držali škole možda bismo danas sjedili u foteljama, ali ne onim radijskim (haha). (Davor)

- Osim toga, nekako smo uvijek naginjali na tu stranu. Ekipa je bila takva da je svatko nešto svirao i jednostavno se slučajno dogodilo kao i većina stvari u našem životu...Nije bilo nekakvog truda u smislu da smo zacrtali neki cilj i šibali u tom pravcu, jednostavno je sve bilo splet okolnosti. (Daby)

2. Je li vam drago što je tako ispalo?

- Naravno da je...Jednog dana kad pogledamo iza sebe vidjet ćemo da smo nešto ostavili, ali još je rano za to. Možemo reći da smo ispunili jedan dječaćki san. Drago nam je što smo ostali u tim vodama kao radijski voditelji tako da je glazba još uvijek velik dio naših života. (Daby)

3. Volite li to što radite?

- Pa volimo. To ima neku svoju draž... Bio mi je san postati radijski voditelj. (Davor)

4. Kako je nastala Generacija X?

-Isto slučajno! Bili smo na Zrću s ekipom i onda nam je jedan prijatelj predložio da snimimo neku 'glupariju' s njim pošto je radio na radiju...I ostalo je povijest. Mislili smo da nas sluša nekoliko ljudi jer tko je više slušao radio, a na kraju smo shvatili da zapravo svi slušaju našu emisiju. Da smo znali da nas toliko ljudi sluša možda bismo se više potrudili, ali da jesmo, možda tek

onda ne bismo bili toliko dobri...Cijelo smo vrijeme pričali vlastite fore u eteru, a ljudima se to svidjelo. Imao si tu neku slobodu izmijeniti glasove i stvoriti imaginarne likove zbog čega su ljudi mislili da nas je petnaest u studiju, a ono samo nas trojica, a kasnije dvojica. Nakon što nam je ponestajalo materijala za emisiju, uveli smo glazbenu top listu...U početku smo uzimali neke glazbene podloge i stvarali vlastite pjesme pa je tako nastala budulska, a nakon toga vlaščka varijanta s janjetinom. Uskoro su nas počele zvati izdavačke kuće nudeći nam ugovore, a nama je trebalo samo materijala za emisiju.

5. Glazbeni počeci?

- Na kraju smo potpisali ugovor bez pjesama i bez benda, samo nas dvojica s dvije glupe pjesme. DJ Kristijan Frković - Frx slagao je na brzinu glazbene podloge tako da je cijeli prvi album bio mnogo naslonjen na emisiju - debilana apsolutna. Na kraju smo shvatili da taj hip-hop nije nešto na što mi brijemo jer mi smo odrasli na živim bendovima tako da smo i sami odlučili okupiti bend. Na samim počecima dosta nam je pomogao shot iz Elementala. Dosta smo im svirali kao predgrupa, a kasnije nam je pomogao u produkciji. (Daby)

6. Kako ste u ska otišli?

- 'Spontano ko pobačaj'. (Daby)

7. Što ste slušali kad ste bili mlađi?

- Metal (s tim smo počeli), zatim hardcore, newbreed, hip-hop pa smo zapravo skupa odrasli u svakom, pa i glazbenom smislu. Kako smo voljeli reggae i ska, htjeli smo da naš bend bude taj đir, ali nismo se htjeli trpati u neke ladice, nego smo puštali svakome u bendu da ima vlastitu slobodu.

8. Kako je kasnije tekla priča?

- Kako nitko izvan Zadra nije čuo za nas, prijatelj nam je preko Skechersa sredio snimanje albuma i obrada u koje smo

Pripremila:
Magdalena Matas (ex 4f)

Razgovarali:
Magdalena Matas i
Gabrijel Vučetić (ex 4f)

INTERVJU DAVOR & DABY

generacija x

ubacili par svojih stvari. To to nam je zapravo bio način financiranja. 'Nataša' je pjesma s tog albuma. Zapravo ne možeš uspjati bez nekih sponzora. Potrebna je financijska potpora. Mi smo sve naše albume, kao i menadžera i producenta morali sami plaćati. Kako je dalje išla priča, postali smo sve poznatiji u Hrvatskoj i imali smo dosta svirki pa smo neprestano bili na cesti. Nove materijale snimali smo preko volje - on nešto sklepa, ja nešto sklepam i tako u krug. (Davor)

- Po mom mišljenju bili smo jako lijeni bend. (Davor)

9. Je li bilo trzavica u bendu?

- Ma nije. Svi su dijelili međusobno, svi ma sve isto. Bilo je nekako zadrugarski. Naravno, moralo je doći do nekog zasićenja. Inspiracije nikad nije nedostajalo. U glavi uvijek ima ideja, ali nisu sve za napraviti pjesmu. (Davor)

- Bilo je financijski isplativo što se tiče podmirena računa, ali to je sve... Nije lako razdijeliti zaradu na sedam ljudi (plus menadžer, putni troškovi), ali bilo je superpo pitanju zarade dodatnih prihoda (svi smo imali posao izvan benda) te putovanja, upoznavanja novih ljudi. Stvarno nezamjenjivo iskustvo. (Daby)

10. Publika?

- U počecima kad je izašao „Popravni“ na svirkama su bile ludnice. Publika je stvarno bila odlična. Kako su prolazile godine, zapitaš se što je s tim ljudima? Nitko više ne uživa na svirkama, svi bu-

Postolar tripper na nastupu

lje u mobitele ili samo stoje s cugom. Ono što govore za razmjenu energije je istina - kad dođeš na koncert i vidiš da je ekipa u deliriju i tebi to daje poleta, a kad dođeš u mrtvu publiku onda i ti odsviraš rutinski, ništa više. Znao se događati da bi publika dva sata samo stajala i gledala...Onda se ti pitaš je li njima dosadno ili što? (Davor)

- A što je najgore ti isti ljudi kasnije dolaze i trče da bi se slikali s nama. (Daby)

U Istri je uvijek bio lom.

11. Špancirfest 2016. (upoznavanje s Manu Chaom)?

- To je isto bilo jedno od ostvarenja snova (Davor)

- Bilo je dijelom super, a dijelom razočaravajuće. Svi su bili u jednom velikom šatoru s tim da je svatko imao svoj dio pa kad je došlo vrijeme za njegovu masažu lijepo ih je deložirao iz šatora da može uživati u masaži. Na kraju shvatiš da tu zapravo nema nekakvog revolucionizma, sve postane biznis... Godine nose svoje, bio ti Manu Chao, John Lennon ili netko drugi. (Daby)

12. Koncerti za pamćenje

- Nikšić, Crna Gora, koncert na Krku (neki festival na kojem smo svirali prvi. Bilo je skepticizma u početku, ali na kraju je publika iznenadila), Terraneo - prve 2-3 godine kad je još bilo kvalitetno.

13. Najgori koncerti?

- Caffe bar Speedy Gonzalez u Opuzenu. Vlasnik je zaštitio kafić kako ljudi izvana koji nisu platili kartu ne bi mogli gledati koncert, ali kad su se upalili reflektori sve se proziralo tako da nitko na kraju nije platio kartu već su izvana besplatno gledali...Unutra je bilo (možda) troje ljudi.

- Bjelovar, neki grozan podrum. Imaš osjećaj da sviraš tri dana. (Davor)

14. Kako se grad odnosio prema vama?

- Nije bilo nekakvog interesa prema nama. U početku smo bili super dok smo bili lokalna atrakcija, a kako smo se probijali na nacionalnoj, regionalnoj razini, postali smo već umišljeni i bahati. Očekivali smo možda malo više podrške. Nikad nas nisu zvali na nekakav event koji je bio u organizaciji TZ Zadar, a za Novu godinu u našem gradu nastupa jedan Ivan Zak. Uglavnom te zovu ljudi koje poznaješ, npr. Q bar, Kult. U Puli smo pet puta svirali za dan grada, u Zadru - nijednom.

15. Scena - nekad i danas?

- Onda su bili smf. Izgledalo je kao da će se nešto dogoditi pozitivno u tom smislu sa zadarskom scenom pa se na kraju i to razvodnilo. Sada iskreno nismo toliko upućeni iako znamo da ima puno metal bendova koji i nisu nešto. U glazbi se uglavnom uvijek svodi na isto - originalnost. Moraš gristi i biti u stanju živjeti taj rock'n'roll. (Daby)

16. Kako vam je raditi na radiju?

- Radio je super medij za kreativno izražavanje jer te ljudi ne vide pa imaš tu slobodu produkcije zbog koje im se, npr. učini da vas je 15 u studiju. Možeš raditi što hoćeš pa zbog toga ima tu neku draž. 057 je takav da imaš svoju slobodu, nikad nas nisu cenzurirali iako smo imali eksplicitnih skečeva (onaj o Morskim orguljama). Naravno, nisi ljudima zanimljiv ako ne kršiš neka pravila, ako ne provociraš. (Daby)

17. Značaj 057-ice?

- Uvijek smo otvoreni za nove, kreativne ljude. Nikad nije bilo nekakvih sankcija kad bismo izbavili zbog obveza s bendom ili napravili neku glupost. Za vrijeme rata kad smo se kao djeca skrivali u podrumu, oni su prenosili Santa Barbaru (sapunicu) čitajući titlove na način da je to zapravo bila sprdnja. Svi smo se smijali. Bili su nešto kao zagrebački 101; puno zafrkancije popraćeno s in-

formativnim programom. Super je što trenutno nismo u formatu poput ostalih radiopostaja, npr. Otvoreni - nema ljudskosti, glazba je postala konfekcija, deset puta na dan puste istu pjesmu (zapravo dobiju glazbene liste izvana od nekih 500-600 pjesama koje se vrte sljedećih 3 mjeseca). Mi imamo tu slobodu da puštamo sami pjesme, po vlastitom izboru.

18. Tema novog albuma?

- Sve ovisi o raspoloženju: ako se ne osjećaš tako, ne možeš na silu biti smiješan i zabavan. Ako ideš forsirati neke teme koje ti nisu napete kako bi ostao dosljedan, opet je na silu. (Daby). Kažu da je dosljednost posljednje utočište neinventivnih ljudi. Najbolje je pisati o onome što te tog trenutka okupira. (Daby) Bilo je trenutaka u kojima je svatko od nas imao potrebu izbaciti neke frustracije, ali mi smo uglavnom bili zafrkancija.

19. Ime benda

- Dali smo dvosmislen naziv tako da svatko može izabrati dio koji želi; je li je to postolar koji ima triper, koji voli putovati ili koji voli halucinogene droge... Pa biraj.

Ono što netko prvo pomisli dovoljno govori o njemu. Inače se radi o liku iz emisije. Stavili smo dva P da dobijemo tu dvosmislenost. Kako smo potpisali ugovor, predlagali su nam ljudi iz menarata da promijenimo ime, ali smo odbili. Nema nikakve veze s tripovima. (Daby)

SPUŽVA | 35

IN MEMORIAM ANTE PERKOVIĆ

Ante Perković bio je novinar, književnik, glazbenik te radijski i kazališni umjetnik. Bio je Zadrani sa zagrebačkom adresom, „bio je Građanin“, kako je to na dan njegovog pogreba rekao Dubravko Ivaniš, na koncertu Pipa u Q Baru. Bez obzira na zagrebačku adresu, Zadru se uvijek vraćao, u svojim knjigama, pjesmama ili dolascima u grad u kojem je odrastao i to najčešće kako bi dao potporu alternativnoj sceni. 2010. pozvao sam Antu da svira na Kulturnim večerima koje smo organizirali kao studenti knjižničarstva. Rekao sam mu da mu financijski nemamo što

ponuditi, ali bez puno razmišljanja odzvao se i s gitarom u ruci sjeo na bus za Zadar. Isto popodne u divnom ambijentu atrija Gradske knjižnice odsvirao nam je nekoliko svojih pjesama.

Još dok smo završavali prošli broj Spužve rodila se ideja za temu novog broja, a radilo se o Gradu, o Zadru. Ante Perković bio je jedan od onih koje smo planirali kontaktirati za sudjelovanje i doprinos novom broju i uopće ne dvojim koliko bi mu drago bilo.

Da priča bude još bolja shvatili smo da je Ante Perković nekad uređivao „ovu našu“ Spužvu i išao u našu Gimnaziju

Crtež:
Manuela Košević (4f)

Tekst:
Ante Prtenjača

Tekst na crtežu ispisala:
prof. Ivana Brković

TREBALO BI KORISTITI OVAJ GRAD ČIM VIŠE I UPOZNAVATI NJEGOVU POVIJEST I KULTURU, I SHVATITI DA SMO ZAPRAVO MI SVI NJEMU DUŽNI NEŠTO, JER JE ON, NA NEKI NAČIN, VIDIO PUNO BOLJIH VREMENA. ZNAM DA ZVUČI PATETIČNO, ALI TREBAMO MALO MISLITI I NA KOLEKTIV.

Ante Perković za Zadarski list, 2010.

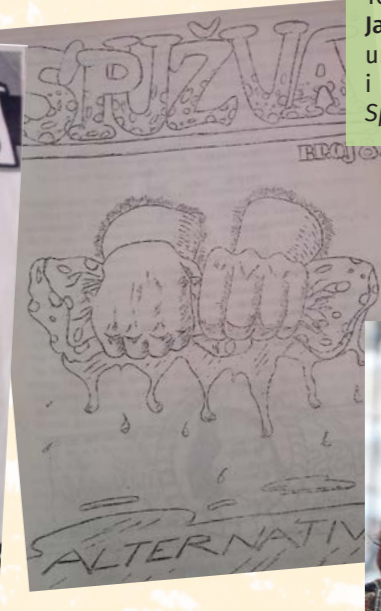
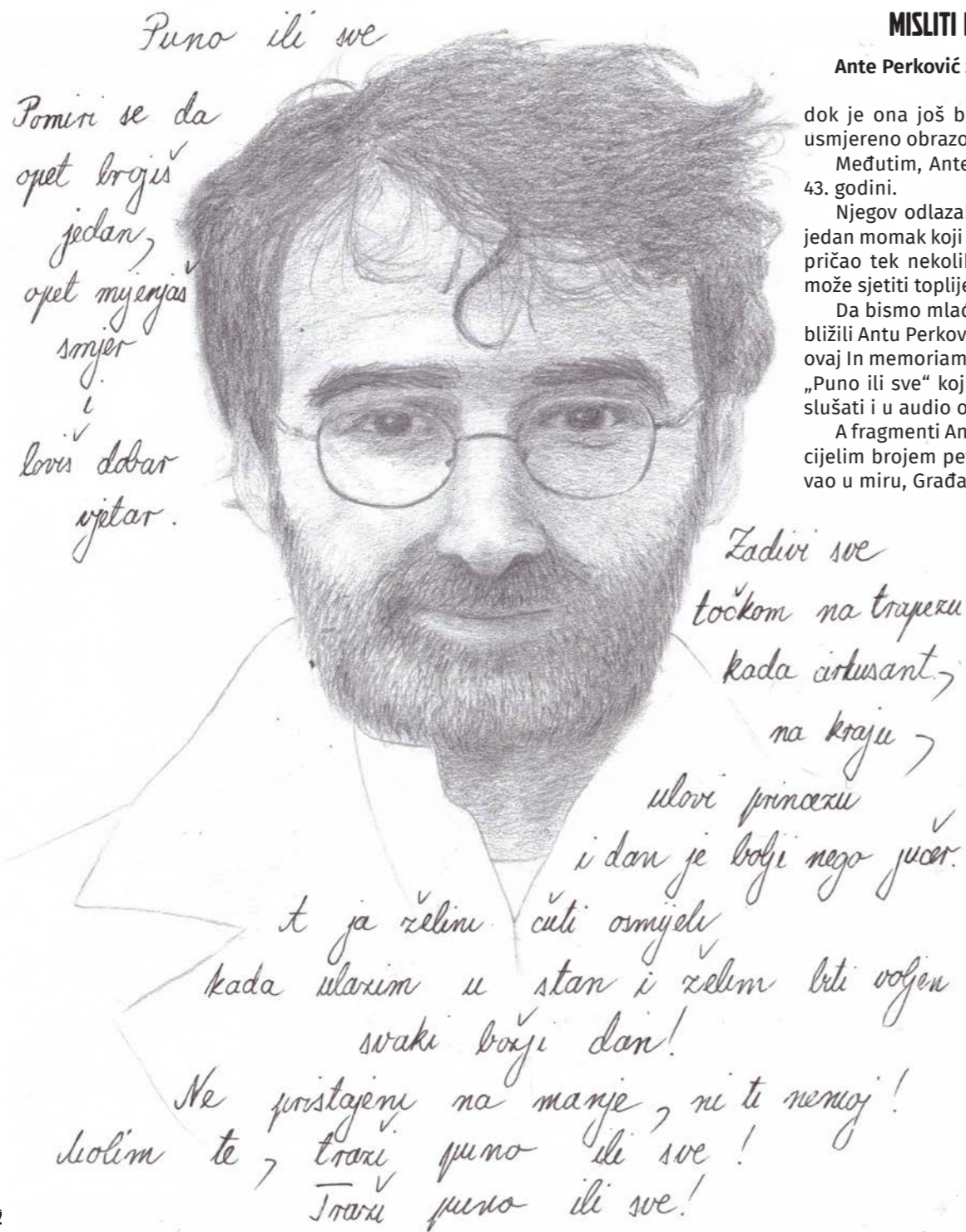
dok je ona još bila Centar za odgoj i usmjerenje obrazovanje Juraj Baraković.

Međutim, Ante je iznenada umro, u 43. godini.

Njegov odlazak tada je lijepo sažeo jedan momak koji je rekao da je s Antom pričao tek nekoliko puta, ali da se ne može sjetiti toplije osobe i boljeg tipa.

Da bismo mlađim generacijama približili Antu Perkovića, odlučili smo se za ovaj In memoriam s njegovom pjesmom „Puno ili sve“ koju preporučujemo poslušati i u audio obliku.

A fragmenti Antinog rada razasuti su cijelim brojem petnaeste Spužve. Počivao u miru, Građanine i dobri čovječe.

Tekst:
Jasenka Vežić,
umirovljena profesorica
i nekad glavna urednica
Spužve

Jasenka Vežić

A TAKO JE NEKAD BILO! ILI - KAKO SMO STVARALI SPUŽVU

Prva Spužva izašla je u travnju daleke 1978. godine. Bila je to i godina velike reforme srednjoškolskog obrazovanja ubrzo nazvane Šuvarica po njezinom inicijatoru i osnivaču dr. Stipi Šuvaru i njegovoj knjizi Škola i tvornica. On je tada bio na dužnosti ministra znanosti i obrazovanja i očito je imao namjeru povezati teorijska znanja sa praktičnim radom i stvarnim životom što je do danas ostala pusta želja i na čemu se lome sve priče o reformi školstva; no činjenica je da je to bila jedina provedena reforma u školstvu na ovim prostorima koja je gimnazijama oduzela ime i društveni status, pretvorila ih samo u neka usmjerenja u sklopu velikog COUO-a Juraj Baraković. (Centar odgoja i usmjerenog obrazovanja). U tom potresu nekolicina nas entuzijasta tražila je neko sigurno utočište u želji da se ne ugasi gimnazijski duh i sloboda stvaralaštva i tako je nastala Spužva.

Nije im bilo teško žrtvovati slobodna poslijepodneva, subote i nedjelje, trčati i tražiti rješenja gdje se nazirala i najmanja mogućnost nalaženja a zatim se satima posvećivati radu. A radilo se složno, bezrezervno i sa zanosom. (citat iz uvodnika prvog broja Spužve)

Već na početku smo se složili da list ne bude samo školski već da prati događanja u gradu pa i šire. Trebao je biti raznolik popraćen crtežima, ozbiljan i zabavan istovremeno, privlačan i starijima i mladima. Sa sakupljanjem materijala nije bilo problema; stizale su pjesme i priče pod rubrikom Lucida intervalla, pisale su se reportaže, pratila kultura i sportska zbivanja, radili intervjui, pravili crteži uz tekstove, izmišljali obavezne stripove, bilo je sve više glazbenih priloga, filmskih kritika i pregleda te naravno najpopularnijih bisera u rubrici: humor. Ali sve je to trebalo i tehnički ostvariti što je u početku izgledala nemoguća misija. Raspolagali smo samo s dvije stare pisane mašine i slabim znanjem iz daktilografije, a kad su tekstovi napokon bili utipkani sve je to trebalo prebaciti na ma-

trice i potom vrtiti 50-80 stranica Spužve u 700 primjeraka na GEHA140 šapirografu zvanom usranko. A tek crteži! Njih smo utiskivali u kopirnu podlogu sa specijalnim iglama i kucicama da bi išta ostalo od njihovih lijepih originala u tušu. Ne znam da li imate predodžbu o čemu govorim. Učenici su oblačili radne tute, istiskivali tone boje u stroj i neumorno vrtili dan i noć. Da, noć! Dobro ste pročitali. Ujutro su čistačice već u šest sati ulazile u školsku zgradu kad su čule da netko šeta po hodniku. Najprije panika, lopovi! ali ne, to su bili samo Spužvari koji su stvarali novi broj časopisa, umorni, gladni, neispavani, proveli cijelu noć u školi i naravno – sve im je bilo oprošteno. Estetsko sivilo Spužve donekle su ublažavale korice u boji koje su tiskane u Zadarskoj tiskari, a predstavljale su originalnu strukturu jadranske spužve što je bio dizajnerski uradak moga supruga Pavuše koji je za Spužvu napisao i nekoliko članaka vezanih uz zadarsku kulturu. (Citadela – Dom omladine u Zadru.)

Spužvu su obilježili zapaženi intervjui kako sa profesorima u Centru tako i sa drugim osobama izvan škole. Tako smo imali dva razgovora s književnikom i akademikom Ivanom Aralicom (Spužva br. 5 i 7), zatim kompozitorom Milkom Kelemenom, utemeljiteljem Zagrebačkog glazbenog Biennala, te s barba Jožom Horvatom poznatim književnikom i moreplovcem, potom legendarnim zadarskim košarkašem Josipom Gjergjom, opernom pjevačicom Marinom Jajić, grupom E.T. i Vannom, pa sa grupom Film i Jurem Stublićem, sa Sašom Bjelanovićem našim učenicom i nogometašem, sa književnicom Oljom Savičević i mnogima drugima.

A onda su se u uredništvu 8. i 9. Spužve našli Ante Perković i Marina Karlović koji su se iskazali kao dream team. Ante koji je kasnije postao poznati muzičar i muzikolog pisao je o režiseru Peteru Weiru u Društvu mrtvih pjesnika, o Jugoviziji u Zadru i pobjedi Tajči koja nas je zastupala na Euroviziji, o

alternativnoj rock sceni, o koncertu heavy metala u Jazinama, o Led Zeppelinu, koncertu Daleke Obale, o Johnu Lennonu (Deset godina kasnije), i Ramonesima. Sve su to bili sjajni, zreli kritički prikazi, a uz to Ante je dobro crtao i okušao se u humoru i pisanju scenarija za strip.

On nas je prerano i zauvijek napustio prošle godine. Ovo je ujedno i malo sjećanje na njega kao dobrog i kreativnog učenika naše Gimnazije i zaslužnog čovjeka za hrvatsku kulturu.

A Spužva je iznjedrila još neka zvučna imena: Marina Karlović je postala ugledna novinarka i kolumnistica Slobodne Dalmacije; Helena Peričić je književnica i profesorica na odjelu Kroatistike u Zadru; Sofija Sorrić je povjesničarka umjetnosti i profesorica na istoimenoj katedri; Anamarija Simić-Mima je književnica i poznata društvena aktivistica; Ana Marušić je voditeljica na Radio Zadru; Neven Stojaković je poznati zadarski scenograf i dizajner. Zrinka Grancarić je najviše zaslužna za 10. tzv. Ratnu spužvu koju smo stvarali u opasnim podrumskim uvjetima ratne 1993. Godine, a to je ujedno bio i prvi tiskani broj. Nakon završenog studija Zrinka se bavila sportskim novinarstvom, a danas vodi emisiju Tema dana na HRT1. A ostali? Većina ih je završila fakultete i danas su uspješni nastavnici, liječnici, odvjetnici, arhitekti....

Ovaj kratki retro-pregled završila bih riječima Marine Patriarke koja je bila dio one moćne gomile koja je stvorila i osmislila Spužvu. Dake: Stajali smo tako na rubu dvaju svjetova, jednoga koji nam izmiče i drugog koga tek treba stvoriti. Ta atmosfera povjerenja, toplog suučesništva i želje za stvaranjem ispunila nas je nekom neočekivanom nadom. Jer Spužva je bila melem za našu zbuñjenu generaciju. Prava oaza smisla, mjesto gdje smo imali pravo glasa i gdje se naš angažman nije činio uzaludan.

TIHO PAUK PREDE NIT - MRAČNA STRANA GRADA

Tekst i ilustracije:
Anđela Majica (4c)

Pостоji u jednoj državi jedna obala. Otkriti naziv države i obale uistinu nije važno. Ono što je važno jest ljepota tog krajolika. Prava oaza. More je čisto, šetnice su ukrašene cvijećem, trgovci fontanama, a svaki udisaj zraka podsjeća na slobodu i mir. Savršenstvo. Zar ne bi svatko poželio otići na tako lijepo mjesto?

Što to znači vidjeti grad? Ako odem u Pariz i vidim Eiffelov toranj, znači li to da sam vidjela Pariz? Nikako. Postoji više strana grada. Neke nikada nemamo priliku vidjeti. Mali gradić, ako ga tako uopće mogu nazvati, koji se smjestio na spomenutoj obali, isti je kao Pariz, i kao svaki drugi grad. Kako? Ima svoju mračnu stranu. Mračna strana ovog grada je u tome što su stanovnici ljudi. Njihova ludost manifestira se kroz sreću. Zamislite samo da ste u tom gradu, koji nema više od tisuću stanovnika. I svaki čovjek na kojeg naiđete je sretan. No, ne na onaj lijepi način koji i vama izmami osmijeh na lice. Kada doživite sreću toga grada, osjećate trnce kako vam prolaze kroz kosti, hladno vam je i iz nekog razloga vas je strah. Njihova sreća posljedica je njihove ludosti. Samo ljudi ljudi se mogu mrziti i smijati tuđoj nesreći, pa čak i smrti. Stvar je u tome što u tom gradu vlada tama, grijeh i jad, pravi Hotel California. No, ljudi su sretni. Zamislite da ste Vi taj pojedinac koji vidi pravu stvarnost grada. Bilo bi užasno. Sva sreća, ne biste bili sami. Naime, postoji nekolicina mladih ljudi koji su uvidjeli da more ipak nije bistro i plavo.

bilo prljavo crveno, nebo crno i munjevito. U zraku je bila sparina popraćena divljim uzdasima s prozora kuća. Sve je smrdjelo po kanalizaciji kroz koju su tekle laži, prevare, krađe i pohlepa. Ljudi koji su uvijek bili nasmijani nisu bili ljudi, već maske nabijene na glave hodajućih kostura. Po prvi put zapitali su se gdje su. Pogledali su prema moru, u smjeru gradonačelnikove marine gdje su svakog dana brodovi iskrcavali nove turiste, sve jednako blijede i slabe. Bili su znojni i smrdjeli su po pivi. Na kraju kolone čulo se vrištanje male djece koju su roditelji natjerali da dođu. Od straha, mladi su pobjegli. Trčeći kroz mračne ulice u stopu ih je pratio podrugljiv smijeh lica. Utrčali su u trošnu kućicu napravljenu od bambusovih grana. Mladi su sjeli na pleteni dvosjed napravljen od plastike s prljavo bijelim jastucima. Na podu je bilo zgaženo grožđe, a cijela prostorija davala je po ustajalom dimu cigareta. Na prozorima su izvirivala lica. Sva odnekud poznata i već odavno zaboravljena. Po prvi put, mladi su razmišljali. Nikad prije nisu se zapitali gdje su i zašto su tu. Nisu se mogli sjetiti kako su došli. Sada su postali svjesni svoje nesvjesnosti i počeli su plakati. Plakali su od tereta koji im je bio na duši. Kroz uši i nos tekla je krv. To su bile njihove misli. Kada misliš više nego što trebaš, tvoje misli krvare. Tada je kroz škripava vrata ušao gradonačelnik, u svom sjajnom odijelu, koje je njegovu debelu figuru činilo još većom. Zločesto se nasmijao i rekao: „Ne pokušavajte pobjeći. Sami ste odabrali svoj put, sada nema povratka.“ Glasno se nasmijao i otišao.

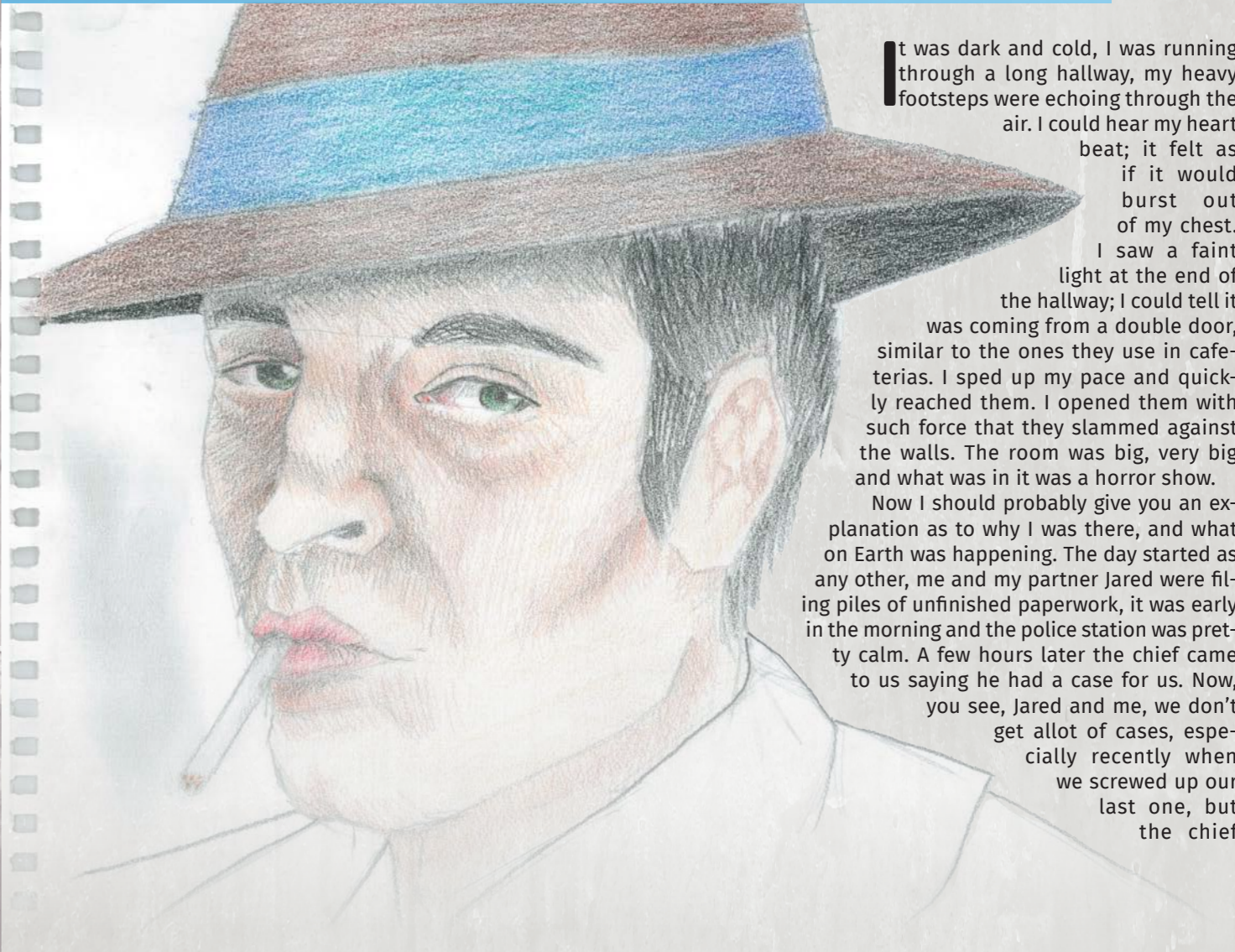
Jednog dana, ta ista grupica otišla je u šetnju. Šetali su sve do same granice grada. Znali su da preko tog nevidljivog zida ne mogu prijeći, ali nešto ih je privlačilo. Došavši do ruba, vidjeli su nešto čudno. Nešto čega prije nije bilo. Bio je to cvijet. Nije bio jarkih boja i nije bio nešto osobito lijep, ali imao je prekrasan miris. Što su mu bliže prilazili, miris je postajao sve jači i intenzivniji, a otići od njega uskoro je postalo nemoguće. Svi su se okupili oko tog jednog malog cvijeta, obične žute boje. I disali su kao kao da su tek izašli iz majčine utrobe. Pluća su ih pekla, a oči im suzile. Znali su da je loše, ali nisu mogli skupiti dovoljno snage za otići i zaboraviti na tajanstveni cvijet. Uskoro nisu znali što se zapravo događa. Sunce kao da im je prilazilo sve bliže, a vrućina je postala nepodnošljiva. Njihova, sada već skoro beživotna, tijela približavala su se tlu. Taman kad su izgubili zadnji atom snage i pali na pod, iz vedra neba počela je padati kiša. Ne znajući što se događa, ali i dalje pod utjecajem opojnog mirisa, mladi su prasnuli u smijeh. Zahvaljujući osvježenju, skupili su snagu i vratili se u grad. Međutim, grad više nije bio isti. More je

U mladima je rastao bijes. Znali su istinu, a bili su nemoćni. Uskoro su u svaku šetnju povelj još jednog mladog da vidi cvijet i sazna istinu. Svakog dana dobivali su nove pratitelje i odlučili su ubiti gradonačelnika. Provalili su u njegovu kuću okićenu najskupljim slikama i kičastim predmetima koji nemaju svrhu. Pronašli su ga u krevetu dok je spavao. Okupili su se oko njega i tukli ga. Svakim udarcem gradonačelnik se jače smijao. Kao da ga netko škaklje. Uvidjevši da udarci nemaju smisla, mladi izvade noževe i probodu ga svaki po tri puta. Gradonačelnikova crna krv poteče i zaprlja svilene plahte. Napokon su uspjeli. Ubili su strašnu zvijer.

Jesu li se stvari nakon toga promijenile? Nisu. Na vlast je došla druga zvijer i stavila druge maske. Ali mlade više nije bilo briga. Bilo ih je sve više i bili su slobodni.

GABRIELA'S STORY

Tekst:
Gabrijela Janković (1b) Ilustracija:
Anđela Majica (4c)

It was dark and cold, I was running through a long hallway, my heavy footsteps were echoing through the air. I could hear my heart beat; it felt as if it would burst out of my chest.

I saw a faint light at the end of the hallway; I could tell it was coming from a double door, similar to the ones they use in cafeterias. I sped up my pace and quickly reached them. I opened them with such force that they slammed against the walls. The room was big, very big and what was in it was a horror show.

Now I should probably give you an explanation as to why I was there, and what on Earth was happening. The day started as any other, me and my partner Jared were filing piles of unfinished paperwork, it was early in the morning and the police station was pretty calm. A few hours later the chief came to us saying he had a case for us. Now, you see, Jared and me, we don't get allot of cases, especially recently when we screwed up our last one, but the chief

was in a good mood that day so he decided to throw us a bone. It was about this teenage girl who'd gone missing. After about an hour and a half we narrowed it down to an old abandoned factory near the edge of town. We took Jared's car a black '71 Dodge challenger and once we got there the place just reeked of suspicion. The inside was all moldy and gross, there were broken tiles everywhere, and rats, lots of rats. We got to a place where the halls had split up in four directions; so we split up. Gun in hand, I checked every room, one by one, then I came to this huge black door; I hit jackpot. I slowly opened the door expecting to see the girl but what I saw was a guy, about 20 years old wearing a mask and holding a chainsaw. He looked at me with red murderous eyes. He came at me. I took a shot but missed; with his chainsaw he knocked the gun out of my hand, so naturally I started running. I ran down the halls as fast as I could and after a few intense minutes I lost him. I called Jared, he picked up immediately, I told him what had happened and asked him where he was. Then the connection was lost... And that's how I got here.

I opened the doors, bodies were everywhere, and blood was splattered all over the walls like some kind of

Jackson Pollock painting. I could tell some of the bodies were over a week old, I suddenly remembered the multitude of missing persons reports we got over the past few weeks. I looked around for Jared but instead I saw something twitching in the far end of the room. I quickly found a weapon – a rusty crowbar on the floor – and started walking towards it. Considering that I flew into the room like a bull there was no way I could play the stealth card right now, but I was still careful. I got to the other side of the room and there he was, behind an old counter covered with bloodstains, was the murderer handcuffed to a pipe and mostly unconscious. Then Jared came rushing in through a nearby door all exhausted and panting. I jumped, startled, but once I realized it was him I started laughing, in fact, we both did. We were so relieved. He told me that earlier when the connection cut the guy attacked him knocking the phone out of his hand, but he managed to disarm him and even land a shot in the shoulder – he was always better in close combat than I was. Soon after we called backup. The perp and the bodies were taken care of. But sadly the girl we were looking for was also one of the victims.

KNJIŽEVNI SUSRET S MARTINOM VIDAIĆ

Pripremila:
Elena Barić (3e)

U petak 20. listopada 2017. god. u našoj je školskoj knjižnici održan književni susret sa zadarskom pjesnikinjom Martinom Vidaić. Martina je dosad izdala već dvije zbirke pjesama: "Era gmazova" i "Tamni čovjek Birger", a 2011. godine osvojila je nagradu Goran namijenjenu pjesnicima ispod tridesete godine života za svoj prvi rukopis "Era gmazova". Trenutačno radi na novoj zbirci pjesama radnog naslova "Mehanizmi" i na romanu radnog naslova "Amateri" koji trenutno čekaju odluku izdavača, a mnoge se pjesme već sada mogu besplatno preuzeti s interneta, premda Martina priznaje da će najvjerojatnije biti objavljene pod nekim drugim naslovom. Ispričala nam je priču o Birgeru, stvarnome čovjeku koji je bio autističan te nije mogao komunicirati s okolinom sve do pojave kompjutera kada je počeo tipkati smislene tekstove i svi su shvatili da je on, u stvari, veoma inteligentan. Sam Birger je kasnije objavljivao vlastite pjesme u kojima se potpisivao kao "Vaš tamni čovjek Birger". To se Martine veoma dojmilo te je taj izraz iskoristila u naslovu svoje zbirke kako bi metaforički ukazala na sveprisutni osjećaj otuđenja koji se provlači kroz sve pjesme. Na pitanje o hermetičnosti svoje lirike odgovorila je da ju sama ne bi tako nazvala te da su i drugi njezine pjesme nazivali transparentnima, no da naposljetku to ovisi o osobnom doživljaju. Nije znala konkretno istaknuti određene pjesničke uzore, samo je priznala da uglavnom čita suvremenu hrvatsku poeziju jer je to umjetnost koju treba doživjeti na svome originalnome jeziku. Međutim, u razgovoru o utjecaju glazbe uspjela se opredijeliti za Toma Waitsa kao za najistaknutiji utjecaj s toga područja. Osim toga je upozorila da ne treba vjerovati pjesnicima kada nas uvjeravaju da im pjesme dolaze čitave i zaokružene u blještavom trenutku inspiracije, već da je to ipak dugotrajan i promišljen proces. Nekorištenje interpunkcije u svojim pjesmama ne smatra neobičnim, već tvrdi da je to uobičajeno za suvremenu liriku, dok korištenje rime spominje kao nešto što je zastarjelo, a danas se pojavljuje samo u svrhu postizanja nekog komičnog učinka. Kao šlag na vrhu torte počastila nas je i čitanjem pjesama iz "Tamnog čovjeka Birgera" i nove, neobjavljene zbirke. Nakon susreta odlučili smo dodatno porazgovarati s Martinom o još nekim neodgovorenim pitanjima u opuštenu atmosferu školske knjižnice.

Čitala sam Vašu zbirku "Era gmazova", rekli ste da se prvotno trebala zvati "Tkiva" i vidjela sam da se taj motiv često pojavljuje, pa me zanimalo zašto baš tkiva?

Ne znam više ni sama koju sam ideju tada imala. Nešto je bilo kao shvaćanje čovjeka kao meso, kao tkivo. To se pojavljuje u dosta pjesama pa sam to povezala u neku koncepciju iako nije bilo dobro razrađeno. U stvari, to je bio, po meni, najgori dio te knjige. Bilo je dosta nasilno ugrano, samo da ima tkiva unutra. Ali mislim da je puno bolje što je drugi naslov izabran jer stavlja naglasak na nešto drugo i potpuno mijenja cijelo značenje.

U čemu sve nalazite inspiraciju?

Kad sam pisala prvu knjigu poslušila sam se jednim starim trikom za koji se često čuje, a to je da se treba pisati o onome što poznaješ. I tako sam počela pisati o svojoj obitelji, o okolini u kojoj sam odrastala. Ta knjiga je koncentrirana na usko, lokalno područje moje obitelji, na obiteljske odnose, itd. Ali iza tih pjesama su uglavnom bile neke konkretne situacije. Što znači da obično postoji neka konkretna situacija koja me inspirira. Kasnije to dorađujem, razmišljam o tome. A ove najnovije pjesme sam na drugačiji način pisala jer su one uglavnom iz perspektive drugih ljudi. Tu nisu neke konkretne situacije koje su me inspirirale, nego one imaju socijalnu notu i zapravo me inspiriralo to što sam željela pisati o socijalnim problemima, ali i o nekim određenim ljudima.

Je li Vam se ikada dogodilo da nemate inspiracije neko duže vrijeme?

Ja, u stvari, uvijek nešto pišem. Jedino kad sam dobila Gorana, neko duže vrijeme nisam mogla pisati, nekih devet, deset mjeseci. Malo je čudno kada dobijete tu nagradu jer postanete instant pjesnička zvijezda, dobijete pozornost, a znate da je to samo zbog nagrade, da nitko zapravo nije čitao vašu poeziju. Pošto sam tada bila poprilično nesigurna oko svoje poezije, to mi je još više poljuljalo samopouzdanje, umjesto da mi ga poboljša. Uvijek sam se pitala jesam li zaslužila svu tu pozornost. Osim toga sam se željela odmaknuti od te prve knjige, a nisam pronalazila neki novi glas, neki novi stil. Zato mi je bilo teško pisati u tom periodu. Kasnije sam kroz nekoliko godina pisala drugu knjigu, ali je ona jako teško nastajala. Imala sam više verzija i prestano sam nešto pravljala. A sada ovu opet vrlo lako pišem, u zadnje vrijeme sve lakše i lakše.

Kažete da ste u početku bili nesigurni u vezi svoje poezije. Kako ste se onda uopće odlučili pokušati je objaviti?

Zapravo je bilo lako poslati rukopis na taj natječaj. On nije anonimna, ali tamo bude pedeset, šezdeset rukopisa. Pa sam mislila da, ako je loše, to neće nitko toliko

Martina Vidaić

zamijetiti, da valjda neće zapamtiti moje ime. Nekako sam to poslala da vidim što će biti. Uvijek sam imala sam želju da se to objavi, nisam imala želju da pišem samo za sebe. Ali naravno, kad sam dobila nagradu, to je bilo drugačije. Odjedanput sam došla u centar pažnje i razmišljala sam jesu li mi dali nagradu samo zato što moraju nekome dati ili sam ja to stvarno zaslužila. Iako ta nagrada zapravo ima dosta visoke kriterije i oni je ne bi dodijelili kada netko ne bi bio dovoljno dobar. Ipak, s vremenom sam stjecala određenu sigurnost. Još uvijek sam kritična prema svojoj poeziji, pogotovo prema toj prvoj knjizi, ali nisam više nesigurna.

Kako ste zavojljeli književnost općenito?

Ne mogu se toga ni sjetiti. Prvo što pamtim je da sam voljela knjigu kao predmet kad sam bila mala. Moja mama kaže da sam prepisivala slova iz knjige i onda ih učila jedno po jedno. Tako sam naučila čitati i pisati. Voljela sam čitati u osnovnoj i u srednjoj školi, ali uglavnom nisam čitala neku vrhunsku književnost. Čitala sam krimiče i slično malo lakše štivo. Ali sam s godinama shvatila što je dobra književnost. Kako sam čitala puno krimiča, skužila sam da su svi, u stvari slični, da je to jedna šablona. Kad sam to usporedila s dobrom književnošću, recimo sa "Zločinom i kaznom", onda sam vidjela koliko je to dobra književnost, a ovo loša. Tako sam počela sve više i više čitati bolju književnost. Ono što me oduvijek kod književnosti fasciniralo, pa čak i dan danas me fascinira, je to što uvijek postoji mogućnost da uđete u perspektivu nekog drugog čovjeka, što vam niti jedna druga umjetnost

ne pruža. Možete u potpunosti ući u nečiju tuđu istinu, u njegov život, vidjeti svijet nečijim tuđim očima. To mi je užasno puno značilo u sredini kao što je Zadar koja je dosta zatvorena, u smislu da nema drugačijih mišljenja, nema različitosti. Puno mi je značilo da imam taj prozor u svijet, u druge svjetove, u druge živote i druga vremenska razdoblja.

Kako je iz toga svega proizašla želja da i sami stvarate književnost?

Zapravo sam gotovo prije počela pisati nego čitati i više sam pisala nego čitala. Počela sam pisati kao jako mala, s devet, deset godina. U početku su to bile neke spomenarske pjesmice ili tako nešto. Zнала sam dobivati za rođendane one dnevničke s ključicama, ali kako se meni nije dalo pisati dnevnik, unutra bih počela pisati pjesme. Godinama sam tako pisala, ali pošto nisam dovoljno čitala, to se pisanje nije moglo razvijati. Kasnije, kako sam sve više i više čitala, tako sam više i pisala. Negdje sam na kraju srednje škole, početkom fakulteta, počela pisati malo ozbiljnije. Tada sam počela i čitati malo ozbiljnije, počela sam čitati suvremenu poeziju i prozu. Kada čitate, to vam je pisanje produženo čitanje i obratno, odnosno, kada više čitate mijenja se i vaš način razmišljanja o književnosti i počnete drugačije i pisati. Tu se to promijenilo i počela sam ozbiljnije pisati.

Spomenuli ste Zadar kao zatvorenu sredinu. Kako je to zadarsko okruženje utjecalo na vaše pisanje?

Utjecalo je u tematskom smislu. Zapravo sam jedanput rekla da mi je prva knjiga nešto kao da sam sjedila ispred svoje rodne kuće, gledala uokolo i stavljala u knjigu ono što vidim. To je vrlo, vrlo lokalna knjiga u tom smislu, iako se nigdje ne spominje Zadar, nego samo neki lokaliteti. Ali meni tu zapravo nije bio bitan Zadar kao Zadar, nisam željela reći nešto više o njemu. Uzimala sam ga kao bilo koji drugi materijal za knjigu, kao i svoj osobni život. Mogla je to biti bilo koja druga sredina, to je samo bilo nešto što mi je služilo da bih napisala pjesme.

Je li Vam ikada predstavljalo problem što većina ljudi uopće ne čita?

Meni to osobno nikada ne predstavlja problem. Dovoljno mi je da ja imam što čitati. Moje knjige vjerojatno neće puno ljudi pročitati, ali to je okej. Neka čitaju oni kojima se to sviđa. U količinskom mi smislu stvarno nije bitno koliko će ih ljudi pročitati, bitno mi je da onima koji pročitaju to nešto znači.

Kako obitelj reagira na Vaše pjesme?

Roditeljima je na početku bilo malo neugodno, ali sada su čak ponosni i sve prate, pogotovo tata. Kada sam gostovala na „Pisci na mreži“ on je non stop gledao koliko je bilo klikova, pa sam mu morala objašnjavati da se to povećava svaki put kad on uđe unutra. Ali na početku im nije bilo ugodno da se nešto o njima piše. Mislim da su poslije shvatili da je to zapravo književnost i da se ne mogu do kraja

prepoznati u tome. Ipak su to književni likovi i izgledaju drugačije nego u stvarnosti. Ja sam odabrala samo neke njihove elemente koji su mi bili zanimljivi za poeziju, to nije cijela slika ili istina o mojoj obitelji. Sada mi se dosta spominju bake u ovoj novoj knjizi, ali one to nisu ni pročitale, normalno. Jedna je pročitala samo naslove i bila je užasnuta, rekla je da sam luda. Svidio joj se jedino naziv "Večera, kauč, TV" jer je to mogla razumjeti. Rekla je: "Aha, to ti je 'no kad vičeraš, pa onda sidneš na kauč i onda gledaš turske serije". Ostala rodbina uglavnom kaže da ih boli glava od toga, da oni to ne mogu čitati. Ali bile su pozitivne reakcije jer sam bila na televiziji.

Jeste li davali nekome da pročita Vaše pjesme prije nego ste ih objavili?

Ne, uopće nisam. Kada sam bila mala, znala sam ih davati sestri, ali je ona imala "traume" od toga. Uvijek sam je mučila tim svojim pjesmama. A kasnije to stvarno nitko nije čitao. "Eru gmazova" su prvi pročitali članovi žirija za dodjelu nagrade. Pjesnici obično znaju objavljivati svoje pjesme po časopisima, ali ja nisam jer me je bilo malo "trta". Bojala sam se da je, ako mi ne objave, to znak da nije dobro. Jedino pjesničko iskustvo prije toga mi je bilo kad sam imala možda 18, 19 godina i poslala sam pjesme na nekoliko natječaja za pojednu pjesmu. Tu sam znala ući u neke uže izbore. Ali osim toga nisam nigdje objavljivala i bilo me nekako sram to pokazivati. U stvari, sve pjesnike je pomalo sram što su pjesnici. To je tako, nažalost, ali ja sam se u međuvremenu oslobodila tog srama tako da sad svugdje mogu čitati svoje pjesme. Samo sam na početku imala osjećaj kao da otkrivam neku intimnu tajnu. Kao da sam nešto skrivala i sad odjednom moram javno govoriti o tome. Bilo mi je užasno teško uopće artikulirati svoje misli o tome jer ja uopće nisam razmišljala o svojoj poeziji. Kad pišeš onda pišeš, to je zapravo neka vrsta zanata. Kad sam došla na Goranovo proljeće, što je festival koji traje nekoliko dana, bilo je čitanje i bilo je stvarno užasno puno ljudi. Došla je ekipa HRT-a i odmah su meni dali mikrofon, a prvo pitanje je bilo kako vidim svoje mjesto u hrvatskoj književnosti. A ja nemam pojma ni gdje sam, imam ogromnu tremu, sad prvi put čitam svoju pjesmu u javnosti i oni meni dođu da „svoje mjesto u hrvatskoj književnosti“! Ne znam 'di mi je glava, a ne mjesto! Tako da mi je u početku bilo baš teško shvatiti kako uopće govoriti o poeziji, a sada mi je lakše i, iako nisam baš često na nekim gostovanjima ili čitanjima, kada budem češće, postane malo lakše jer se uvijek ponavlja slično.

Nedavno ste prijavljeni i za nagradu Kamov, o čemu se tu radi?

To je nagrada za najbolju knjigu godine, ali s naglaskom na inovativnost. Moja je jedina zbirka pjesama, a ostalo su sve romani i mislim da su dvije priče.

Jeste li prije objave pisali i druge stvari, ne samo pjesme?

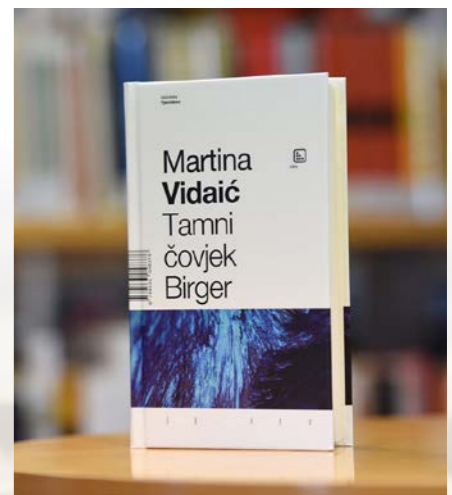
Da, jesam.

Kako to da se sad koncentrirate na poeziju?

Ne znam, tako se nekako dogodilo. Ja sam sebe prije čak više vidjela u prozi. Ali nekako se spontano dogodilo da sam otišla baš u poeziju. Skoro sam istodobno s poezijom počela pisati neke pričice. U tinejdžerskim godinama sam imala i neke pokušaje pisanja romana, onako, s velikim navodnicima. Bili su mnogobrojni pokušaji koji su svi, naravno, završili neuspješno. U svojim ranim dvadesetima, kada sam počela studirati pa nadalje, i čini mi se baš zato što sam na fakultetu imala manje vremena za pisanje proze, više sam se koncentrirala na poeziju. Tu i tamo bih samo napisala neku priču, ali uglavnom nisam bila zadovoljna njima. Čini mi se da nemam tu neku crtu za kratku priču.

Stil u Vašim pjesmama je dosta specifičan. I sami ste rekli da ste tražili svoj osobni glas. Kako je do toga došlo?

Do toga je došlo postupno. To je nešto što se gradi godinama i godinama. Zapravo je relativno lako imitirati nekoga, pisati poeziju po nekom modelu, imitirati uzore. Naravno, najčešće ne možeš dostići te uzore, ali je lakše nego naći neki svoj autentičan glas. To je zapravo riskantno, jer kad imitiraš nekoga, nalaziš se na sigurnom terenu koji je netko već utabao, a kad pokušavaš pronaći svoj autentičan glas, nikad ne znaš, pogotovo u poeziji, što je točno cilj, kako postići da pjesma bude uspješna. Kod romana je to malo lakše jer moraš znati ispričati priču i imati dobro razrađene likove, dakle, postoje neka pravila koja čine uspješan roman. Ali kod poezije nije do kraja jasno što čini uspješnu ili neuspješnu pjesmu. Možeš imati sve elemente kod jedne i kod druge pjesme, a da je jedna uspješna, a druga nije. Uostalom, ljudi na različite načine čitaju. Neke pjesme za koje ja mislim da nisu nešto, nekoga oduševavaju, a neke koje su mi super, drugi uopće ne dožive. Stvar je u tome da svatko čita sa svojim iskustvom. Ja sam pisala pjesmu s nekim svojim iskustvom, s nekim svojim glasom, a čitatelj je čita sa svojim iskustvom i osjećajima, pa je doživio potpuno drugačije nego ja.

Martinu smo zamolili da sudjeluje i u Spužvinim preporukama knjiga.

MARTININ IZBOR ZA SPUŽVU

ELENA FERRANTE, GENIJALNA PRIJATELJICA

Genijalna prijateljica priča je o odrastanju dviju prijateljica, Elene i Lile, u siromašnom napuljskom predgrađu pedesetih godina prošlog stoljeća. Preživljavajući u kvartu u kojem vladaju grubi patrijarhat, bivši fašisti i suradnici Camorre, djevojčice/djevojke gotovo svakodnevno

na ulici i u svom domu upadaju u potencijalno opasne ili otvoreno nasilne situacije, prolazeći istodobno i sve manje i veće nedaće odrastanja te pokušavajući, svaka na svoj način, nadići sredinu i među ograničenim mogućnostima koje se nude ženama pronaći svoje mjesto i identitet. Premda je priča sama po sebi zanimljiva, prepuna uzbudljivih obrata i likova, ono što najjače osvaja autoričin je jedinstven način pripovijedanja. Istodobno krajnje subjektivan i spontano univerzalan, brutalno iskren, glas je to koji čitatelja uspijeva u potpunosti usisati u vlastitu perspektivu. Uvučeni u Eleninu kožu gledamo kako se pred njenim dječjim i tinejdžerskim očima postupno otkriva jedan svijet, koji i nama, unatoč prostornoj i vremenskoj udaljenosti, postaje blizak. Čitatelji dobivaju privilegiju da snažno, gotovo fizički dožive boje, okuse, mirise, osjećaje, a pritom se od njih zahtijeva osobni emocionalni angažman. Nisam prva koja tvrdim da sam iz stranice u stranicu strepila za Eleninu i Lilinu sudbinu kao da se radi o mojim vlastitim prijateljicama.

C.K. STEAD, ZVAO SAM SE JUDA

Novozelandski pisac Christian Karlson Stead napisao je roman čija se radnja događa u Nazaretu prije dvije tisuće godina, a ipak djeluje svježije i suvremeno. Ova provokativna i oštoumna knjiga zapravo je svojevrsno Evanđelje po Judi, ispričano iz perspektive ostarjelog i skeptičnog čovjeka lišenog vjere u bilo kakvu višu silu, koji, četrdeset godina poslije, svjedoči o tragičnoj sudbini svog školskog prijatelja Isusa. Isus i Juda tako prestaju biti bog i njegov izdajnik, oni su dva obična čovjeka koji dijele djetinjstvo i mladost, političke stavove prema Rimu i Hramu, ali se nerijetko nalaze u suparničkom odnosu, te se naposljetku nepovratno udaljuju u trenutku kad Isus, ponesen podrškom brojnih sljedbenika koje je pridobio iznimnim govorničkim umijećem, obrazovanjem i inteligencijom, postaje iracionalan te se, uvjeren u svoju božansku moć, nesmotreno izravno suprostavlja samoj vlasti. Tako taj nekad izrazito daroviti dječak, za kojeg se govorkalo da je izvanbračni sin nekog rimskog vojnika, završava tragično, a njegovi sljedbenici proširuju priču o izdajniku Judi. U ovom romanu, koji je također fascinantno uvjerljiv prikaz života u onodobnoj Palestini, Juda dobiva jedinstvenu priliku da tu poznatu priču opovrgne.

JEFFREY EUGENIDES, NEVINA SAMOUBOJSTVA

Kulturni roman američkog pisca Jeffreyja Eugenidesa iz devedesetih godina, prema kojem je snimljen sad već također kulturni istoimeni film Sofije Coppole, priča je o šokantnih godinu dana u jednom tipičnom američkom predgrađu tijekom kojih je pet prelijepih sestara Lisbon, tinejdžerica u dobi od trinaest do sedamnaest godina, počinilo samoubojstva. Sama samoubojstva i događaji koji su im prethodili zapravo nam prepričava skupina sad već odraslih muškaraca, opsjednutih uspomenom na svoje školske kolegice, koji pokušavaju odgonetnuti razloge zbog kojih su si oduzele život. Nevina samoubojstva pričaju o sljepilu muške žudnje, koja žene pretvara u fantastična stvorenja lišena stvarne ljudske težine i koja nije sposobna vidjeti njihove probleme čak ni kad im se te iste žene ubijaju gotovo pred nosom, a pričaju i o radikalnom odbijanju ljubavi, koje nužno dovodi do odustajanja od života.

MARIJA ANDRIJAŠEVIĆ, DAVIDE, SVAŠTA SU MI RADILI

Zbirka poezije Splićanke Marije Andrijašević, objavljena prije desetak godina, radikalno je isповjedna i nije nimalo nalik na ono što obično očekujemo od klasične poezije. Izrazito slobodni stih približava je prozi pa ovi tekstovi

prije nalikuju na kratke priče nego na Vočku poslije kiše. U većini pjesama autorica iskreno, zaigranim i kolokvijalnim jezikom, progovara o svojim ljubavima, no knjiga je ipak dominantno obilježena događajima vezanima uz samoubojstvo oca, o kojem se govori bez imalo patetike, čak pomalo okrutno, što daje izuzetan rezultat, neke od najpotresnijih pjesama u suvremenoj hrvatskoj književnosti.

ALICE MUNRO, SLUŽBA, DRUŽBA, PROŠNJA, LJUBAV, BRAK

Dobitnica Nobelove nagrade za književnost Alice Munro valjda je jedina osoba na svijetu koja od naizgled dosadnih života u dosadnoj kanadskoj provinciji može napraviti zanimljivu, dapače vrhunsku književnost. Munro je majstorica kratkih priča i sve su joj jednako dobre, karakteristične po nekom neočekivanom obratu i po sjajnoj psihološkoj razradi likova, pa nećete pogriješiti uzmete li bilo koju knjigu s njenim imenom na koricama. Za početak preporučujem zbirku kratkih priča Služba, družba, prošnja, ljubav, brak, čija naslovna priča, o dječjoj smicalici koja je neočekivano rezultirala neobičnom ljubavlju između krajnje neugledne žene i vrlo poželjnog muškarca, osvaja na prvu. Osim toga, nije naodmet spomenuti, priče se čitaju jednostavno i lako i nije potrebno posjedovati strašno veliko znanje o povijesti i teoriji književnosti da bi ih se razumjelo.

Preporuke knjiga by Elena Barić

CARLOS RUIZ ZAFON, MARINA

“Svi imamo tajnu zaključanu u potkrovlju duše. Ovo je moja.” Tim riječima započinje Oscar Draí, glavni lik romana “Marina”, svoju nevjerojatnu pripovijest o događajima koji su zauvijek označili kraj njegovoj bezbrižnoj mladosti i na silu ga odvele nekoliko koraka bliže svijetu odraslih. Priča je to o mladenačkoj ljubavi, o godinama skrivenim mračnim tajnama i bičima iz noćnih mora. Još jednom, Zafon je svojim majstorskim umijećem pisanja lirske ljepote, pred zahvalne čitatelje podastreo prikaz zadivljujuće ljepote svoga rodnoga grada – Barcelone, te satao čitav svijet iz njezinih mračnih i skrivenih prostora zavijenih gustim velom tajni. Premda kratka, “Marina” je priča izgrađena od više slojeva, a svaki zaokuplja jednako snažno. Držeći čitatelja u napetome stisku, autor vješto navodi na krivi trag po pitanju glavne radnje, svejedno održavajući istu snažnu, fantastičnu i jezivu atmosferu, dok na kapljicu propušta sićušne fragmente zagonetke koja leži iza misterioznoga znaka crnoga leptira.

ORSON SCOTT CARD, ENDEROVA IGRA

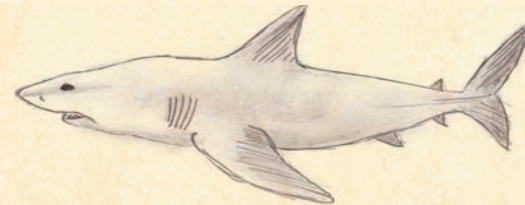
Ukoliko ste već pogledali istoimeni film, odmah zaboravite sve dojmove ili sjećanja koja imate vezana za njega i pođite u knjižnicu trčecim korakom posuditi knjigu, inače prvi dio serijala od kojeg je samo jedan roman preveden. Roman je, dakle, potpuno drugačiji od filma koji je, iako je postigao kritički uspjeh, u meni većim dijelom pobudio gnušanje pred simplifikacijom i koncentracijom na nebitne pojedinosti, dok su one važnije, uglavnom zanemarene. “Enderova igra” vrhunsko je postignuće znanstveno-fantastične književnosti, no jednako tako iznimno kvalitetno književno djelo u općenitom smislu. Kroz priču o odrastanju malenoga dječaka iznimnih sposobnosti i inteligencije, autor se iskazao kao vrhni poznavatelj ljudske psihike i međuljudskih odnosa, portretirajući unutarnje konflikte i oblikovanje osobnosti samoga Endera, kao i ponašanje ostalih likova u skladu s njihovim karakterima i položajima u odnosu na glavnoga lika, stvarajući uvjerljivu i socijalno kompleksnu podlogu za radnju ispunjenu uzbudnjem, napetošću i neočekivanim prevratima. Također, bavi seozbiljnim pitanjima i svestremenskim problemima, kao što su ljubav, mržnja, nerazumijevanje, predrasude i strah od nepoznatoga.

WILLIAM GOLDING, GOSPODAR MUHA

Klasik svjetske književnosti, provokativan je i neodoljivo inteligentan roman koji metaforički prikazuje razvoj ili točnije postupnu degradaciju izoliranoga društva. “Gospodar muha” je beskompromisan prikaz mračne strane čovječanstva, primalnoga divljaštva koje leži ispod površine svih ljudi ispričan na iznimno domišljat način, kroz simbolične likove koji predstavljaju različite konfliktne struje unutar društva, ali i pojedinca. Također, javlja se problematika prevlasti praznovjernoga straha nad razumom, utjecaj mase na razmišljanje i postupke pojedinaca što ga čini svestremenskim.

STEVEN HALL, ZAPISI O MORSKOM PSU

Ovo je priča o tuzi, gubitku i konfuziji. Ispričana na konfuzan način. Ni u jednom trenutku nije sigurno što je stvarnost, a što mašta glavnoga junaka upitne mentalne stabilnosti. Gubitak pamćenja nakon tragične nesreće i gubitak voljene osobe možda zvuči kao kliše, ali originalnost prijetnje iz konceptualnog prostora postojanja nadživljava opasnost od potencijalne zamornosti, držeći lebdeći upitnik nad glavom čitatelja čak i nakon zadnje rečenice romana. Napisana lijepim jezikom, ova uzbudljiva i neobična avantura svojim raštrkanim i domišljatim uvidom u fragmente uma izgubljenoga čovjeka, svakako je zanimljivo štivo.

PHILIP K. DICK, UBIK

Ova otkačena knjiga s detaljnim opisima i domišljatim prikazom života u budućnosti, ponajviše se ističe svojim prestižnim umijećem da savim zbuni čitatelja. Baš kada pomisliš da si napokon shvatio što se događa, jednom te jednostavnom rečenicom vrati na početno polje. Jeziv, originalan i duhovit, “Ubik” je neizostavno štivo za sve ljubitelje znanstvene-fantastike i one koji će te tek postati.

STEPHEN KING, VIDOVITOST

Jedna od najboljih horor priča svih vremena, “Vidovitost” je savršen spoj uklete kuće, djeteta s paranormalnim sposobnostima, obiteljskih odnosa, ispiranja mozga i postupnog gubljenja razuma. Psihologija i karakterizacija likova nevjerojatno je kvalitetna, čitatelju je omogućen pristup najintimnijim zakutcima umova četvero glavnih likova, uvid u pogled na svijet iz njihovih veoma različitih perspektiva, ali i razumijevanje što ih čini onakvima kakvi jesu, što utječe na njihove odluke i razmišljanja. Radnja je poprilično razvučena, no to knjigu čini samo boljom. Nenametljiva

gradacija promjene likova i njihovih životnih uvjeta mnogo efikasnije uvlači čitatelja u neizbježan, snažan stisak istinske jeze. Ne preporučam čitanje noću ili u samoći.

RAY BRADBURY, FAHRENHEIT 451

Pored Marine, “Fahrenheit 451” mi je svakako najdraža knjiga. Vrlo je čitka i napisana jednostavnim jezikom, no svejedno nosi izvjestan umjetnički pečat. Napisan još davne 1953., ovaj je klasik iznimno inteligentan prikaz distopijske budućnosti, koja se ipak svojim žiteljima čini više utopijskom. I upravo to je središnja misao: spremnost pojedinca, običnog čovjeka da prihvati i odobrava ograničenja vlastite svijesti. Drugim riječima, vlast i masovni mediji ne bi imali toliko moći ispirujući utjecaj na društvo kada im sami ljudi ne bi to dopuštali. Jednako upečatljiv svojom estetikom i snažnim vizualnim prikazom, kao i svojom porukom, ovaj je kratak, proročanski roman, s razlogom dobitnik nagrade “Hugo” i jedno od najutjecajnijih djela SF književnosti.

URSULA POZNANSKI, BOG PODZEMLJA

Napet je ovo i nezaboravan triler namijenjen upravo mladićima i djevojkama srednjoškolske dobi. “Bog podzemlja” je uzbudljiv, zabavan, zanimljiv, jeziv misterij čiju središnju ulogu zauzima jedna veoma jedinstvena i neobična kompjuterska igrica čiji se zadatci ne ograničuju na virtualni svijet, već prelaze i u stvarnost uzrokujući alarmirajuće posljedice po mnoge mlade živote.

JO WALTON, MEĐU STRANCIMA

Još jedna knjiga ciljano namijenjena mladima, “Među strancima” dirljiva je i nadasve lijepa fantastična priča te svojevrsna oda fantasy i SF književnosti. Dotičući se problema kao što su odnos prema okolišu, obiteljski odnosi, odnosi među vršnjacima i mnogi drugi, ova je vješto i maštovito napisana i osmišljena priča, ispričana iz perspektive Morwenna, kćeri veške vještice koja može vidjeti, pa čak i komunicirati s veoma originalno i neočekivano nekonvencionalno prikazanim vilama. Morwenna je također velika

ljubiteljica prethodno spomenutih žanrova, a ponajviše Tolkienu te je čitava knjiga pravi zlatni rudnik naslova, kratkih preporuka i osvrtu na raznovrsne klasike i autore.

TERRY PRATCHETT, VILE SUĐENICE

Kao i većina Pratchettovih knjiga i “Vile suđenice” su smještene na svijetu Diska, jedinstvenome i neobičnome, bogato razrađenom fantasy svijetu koji je za razliku od planete Zemlje ravan poput diska, a na leđima ga nose četiri gigantska slona koja stoje na još ogromnijoj kornjači. Na svijetu Diska izvjestan je utjecaj magije, pa su tako vile suđenice u stvari tri vještice u zabačenome, brdovitome kraljevstvu. Po običaju, likovi su u mnogočemu groteskni i apsurdni, a sama je radnja urnebesno smiješna te se poigrava s mnogim klišeima i ustaljenim događajima, pojavama i običajima koji se pojavljuju u velikoj većini fantastičnih knjiga. Također, toplo preporučam bilo koju drugu knjigu istoga autora.

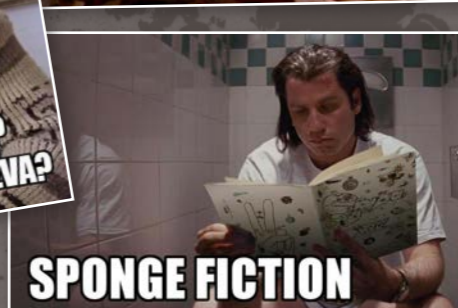
MARCUS ZUSAK, KRADLJIVICA KNJIGA

Kradljivica knjiga iznimno je književno postignuće proporcionalne ljepote izraza i umijeća pripovijedanja. To je tragična i nezaboravno dirljiva priča o odrastanju, o ljubavi prema pisanome izričaju, prema riječima i književnosti, o smrti, o prijateljstvu, o obiteljskoj ljubavi i mnogočemu drugome. Autor nam prikazuje Drugi svjetski rat, sada već velikim dijelom istrošenu temu, iz neočekivane perspektive malene djevojčice koja nam daje uvid u svoj svakidašnji život u malenome, skromnome njemačkome gradiću. Atmosfera djela predivno je melankolična: kroz neopisivu tragediju neprestano se nazire bljedost, ali uvijek prisutno svjetlo ljudske dobrote i nade, a likovi su minucioznom vještinom iznimno kvalitetno razrađeni. Njihovi hrabri, nepromišljeni, nježni postupci ispunjeni pažnjom i dobrotom, rezonirajuće u čitateljevome umu još dugo nakon što je zaklopio posljednju stranicu, baš kao što će mu suze prijetiti pri svakom prisjećanju na ovaj topao, inspirirajući, emotivni roman.

WILLIAM PETER BLATTY, EGZORCIST

Beskompromisan i nadasve zastrašujući, ovaj horor roman izrazito upečatljivoga vizualnoga prikaza, naprosto se guta i nipošto ne zaboravlja. Likovi su prikazani veoma realistično i uvjerljivo, a atmosfera je nepopustljivo jeziva te smrtno ozbiljna. Vrlo vjerojatno izaziva i noćne more.

FOTO SPUŽVA

15. LIBURNIA FILM FESTIVAL - OPATIJA

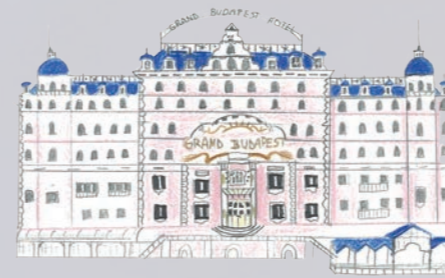

Ovo ljeto imala sam priliku posjetiti predivnu Opatiju i ostati tamo šest dana povodom petanestog Liburnia Film Festivala. Bilo je to nezaboravno iskustvo u kojem sam upoznala starije i iskusne profesionalce, a i mlade nade hrvatskoga filma. Mnogi ne znaju što je Liburnia Film Festival, a rijetki poznaju hrvatski film i scenu. Kakav je to festival i kako sam ja tamo dospjela?

Liburnia Film Festival najstariji je festival dokumentarnog filma u Hrvatskoj i jedini festival koji prikazuje isključivo hrvatske dokumentarce. Odvija se krajem kolovoza na otvorenom i svake godine na drugoj lokaciji. U pet festivalskih dana te dva večernja slota, publika ima priliku vidjeti do 20 dokumentarnih filmova u glavnoj konkurenciji. Filmove od 2007. godine bira selektor Oliver Sertić, a o nagradama odlučuju žiri i publika. Festival je od prve godine natjecateljski - nagrađuje se najbolji film po izboru žirija i po izboru publike, a imamo i nagrade za najbolju režiju, fotografiju, montažu i dizajn zvuka. Time se želi istaknuti vrijednost pojedinih članova dokumentarističke ekipe. Također je uvedena i nagrada za najbolji regionalni film kojom se nastoji ohrabriti produkcija u regijama poput Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske županije.

LFF organizira udruga Liburnia Film Festival iz Rijeke, a suorganizator je udruga Restart iz Zagreba s čijim sam ja članovima imala priliku raditi. To je organizacija koja se bavi produkcijom, edukacijom i prikazivanjem dokumentarnog i igranog filma, a naša škola zajedno sa 7 drugih srednjih škola iz Hrvatske sudjelovala je u njihovom projektu "Razmišljaj filmom" koji se bavi različitim aktualnim društvenim temama i problematikom bliskom mladima. Nas osmero (sedam djevojaka i jedan dečko) izabrani smo kao predstavnici naših škola na festivalu te smo pozvani na radionice udruge Restart koje su se odvijale pa-

što je izgled namještaja u hotelu, u filmu "The Grand Budapest Hotel" (2014.)

Radnja u Andersonovim filmovima uvijek prati neku obitelj i svakako je to jedan od najčešćih aspekata njegovih radnji. Uvijek je obitelj središte radnje, izravno ili neizravno, i to najčešće disfunkcionalna obitelj čiji članovi mnogo spletkare. Najbolji primjer za to je film "The Royal Tenenbaums" (2001.), a nakon toga, i mnogi drugi njegovi filmovi. Također, jedan od važnijih aspekata su nostalgija i prošlost. Anderson je nostalgična duša i to pokazuje u svojim filmovima koji mahom prikazuju zastarjele kulture i ere koje je ponekad teško razumjeti, a zacijelo će mnogi reći da su i čudne. Ne samo da filmovi kao cjelina imaju tu nostalgičnu crtu, već je ona ukorijenjena u samim likovima. Najbolje to možemo primijetiti u njegovim novijim filmovima poput "Moonrise Kingdom" (2012.) i "The Grand Budapest" (2014.) – u "The Grand Budapest Hotel" vraćamo se u tridesete godine prošlog stoljeća, dok u "Moonrise Kingdom" ne znamo period kada se radnja događa, ali definitivno prije sadašnjosti kakva je nama poznata.

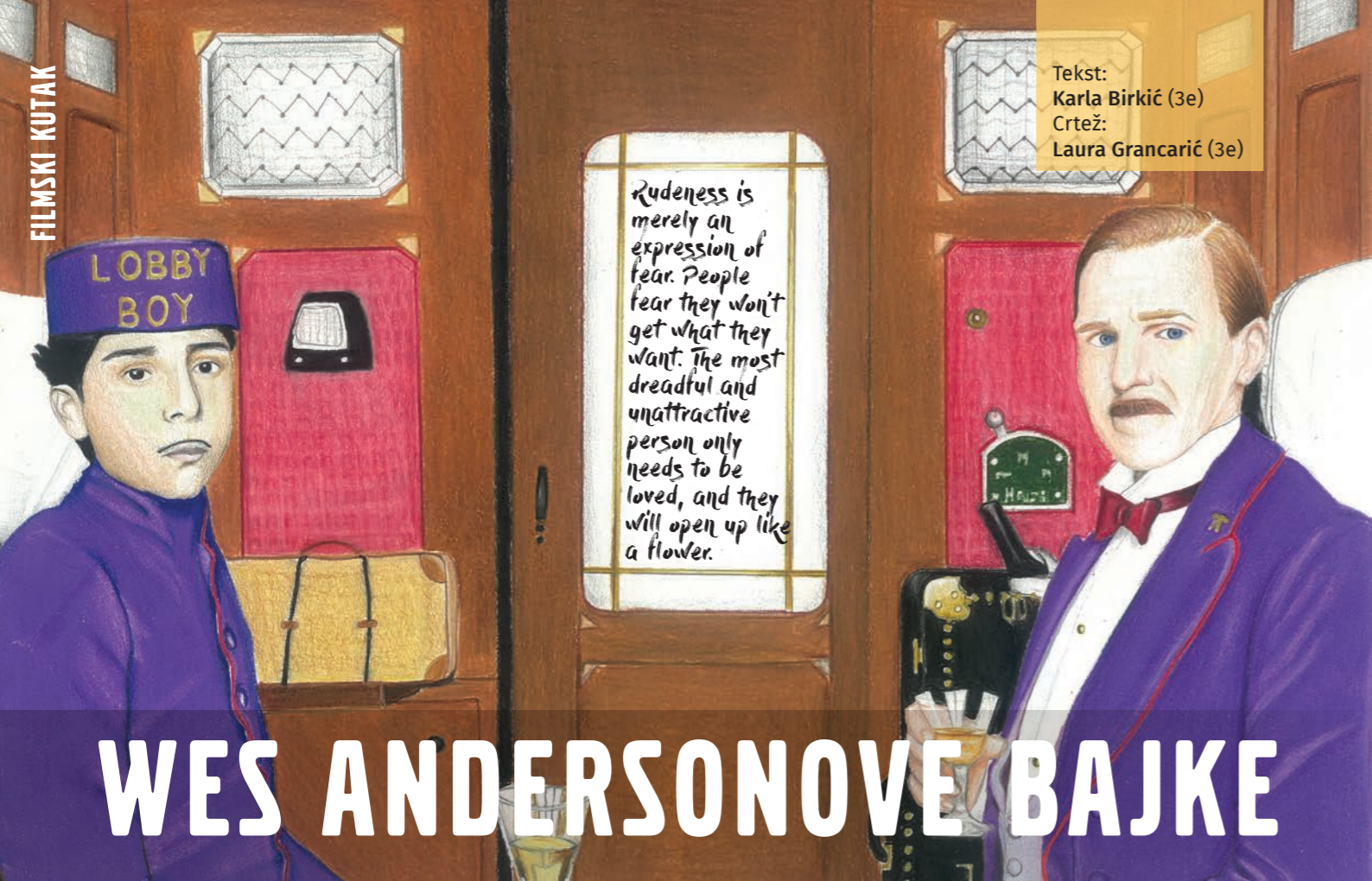
U dva desetljeća svoga rada stekao je mnoge prijatelje, među kojima su i velika glumačka imena koja uvijek rado prihvaćaju neku od uloga u njegovim maštovitim filmovima. Lista je prepuna talenata koje svi dobro poznamo i volimo, a najistaknutiji su Andersonovi dugogodišnji prijatelji s fakulteta, Owen i Luke Wilson, kao i Bill Murray koji se pojavio u svim Andersonovim filmovima osim u prvom, zatim Jason Schwartzman, Edward Norton i mnogi drugi.

FILMOGRAFIJA

1996. godine napravio je svoj prvi film "Bottle Rocket" koji je bio temeljen na kratkom filmu koji je napravio sa svojim prijateljima Lukeom i Owenom Wilsonom. Zanimljiv podatak: David Fincher žalio se da Brad Pitt i Edward Norton na snimanju filma "Fight Club" nisu prestajali pričati o Bottle Rocketu koji je izišao u to vrijeme. Bili su toliko zaljubljeni da su pokušavali ubaciti reference iz Bottlea u "Fight Club".

1998. godine radi na Rushmoreu, njegovom prvom uspješnijem filmu. Tu prvi put upoznaje Billa Murraya i Jasona Schwartzmana s kojima nastavlja raditi

Tekst:
Karla Birkčić (3e)
Crtež:
Laura Grancarić (3e)

WES ANDERSONOVE BAJKE

Možda više nego bilo što drugo, upravo izgled Andersonovih filmova odaje da su oni njegovi. Kada gledate njegov film, nećete se zapitati je li to Martin Scorsese, Christopher Nolan, Quentin Tarantino ili netko četvrti, jednostavno ćete znati da je to Wes Anderson.

Započeo je kao dječak, kad je snimao filmove bez zvuka na očevoj Super 8 kameri u kojima su sudjelovala njegova braća i prijatelji. Radio je kao kino projekcionista, a fakultet je završio stjecanjem diplome iz filozofije. Poznat je po svojem "drugačijem" izričaju u filmovima, odnosno izbjegavanju realizma i oslanjanju na drugačije, umjetne svjetove u kojima dominira žuta boja. Nekoliko puta nominiran je za prestižne filmske nagrade pa tako i za Oscara. Tko je zapravo Wes Anderson i što skriva i poručuje putem svojih filmova?

FILMSKO STVARALAŠTVO

Postoje brojni čimbenici koji doprinose prepoznavanju Andersonovog filma. Ne radi se samo o načinu na koji snima, kompoziciji slike ili izgledu njegovih setova, već o spoju svih tih, ali i mnogo drugih stvari u jednu. Svaka je važna i neizostavna jer oduzmemo li jednu, automatski mijenjamo cjelokupan efekt filma.

Krenimo od redateljskih tehnika koje koristi. Naime, kritičari ga smatraju „auteur-om“, što znači da je njegov stil vrlo individualan te da kontrolira

svaki aspekt kreativnog procesa kako bi na kraju završeni film imao „njegovu notu“, odnosno osobni i jedinstveni stil koji je u potpunosti drugačiji od ostalih, da bismo, kada ga gledamo, odmah mogli reći: „Da, to je Andersonov film.“

TRACKING SHOTS U ANDERSONOVIM FILMOVIMA

Tracking shots je tehnika u kojoj kadar uzastopce prati likove tako što se kreće uz njih. Kamera se stavi na platformu koja se postavlja na svojevrstne tračnice, nešto poput željezničke pruge i ono se zatim gura te se uzastopce kreće uz likove dajući dinamičnost i energiju kadru. Anderson ovo prvi put koristi u filmu "Rushmore" (1998.) i od tada prestano koristi ovu tehniku koja, iako tematika filma može biti depresivna, daje cjelokupnom filmu mnogo kretanja i energije, što ga onda ne čini toliko depresivnim.

Simetrična kompozicija je sljedeći čimbenik na ovoj listi. Anderson je toliko naklonjen ovoj tehnici da to prelazi

Iz filma *The Darjeeling Limited*

i u njegovu opsesiju te je ona uočljiva u svakom njegovom filmu. Mnogi se ne slažu s njim, no on smatra da je iznimno važna te je ovo postao prepoznatljiv znak njegove tehnike, a mnogi kažu da proizlazi iz njegove ljubavi prema filmovima Stanleya Kubricka.

Uz prethodno navedene tehnike, treba spomenuti i slow motion, koji je postao svojevrstan Andersonov potpis, gdje uz sam slow motion savršeno ukomponira glazbu i tako scene urezuje u filmofilska pamćenja. Primjer je slow motion iz Rushmorea na kraju filma uz pjesmu Facesa, "Ooh la la" ili u Darjeeling Limitedu uz pjesme Strangersa ili "This Time Tomorrow" od Kinksa.

PALETE I UZORCI

Anderson se kao redatelj voli igrati različitim uzorcima i žarkim bojama te gleda svaki najmanji detalj. U njegovim filmovima često prevladava žuta boja, a on sve to podiže na neki drugi nivo poigravajući se najmanjim sitnicama kao

kolektiv, no odlično smo se proveli, uz malo smijeha i ozbiljnosti.

Najviše „problema“ a ujedno i smijeha imali smo sa tzv. „vox populijem“ gdje smo morali anketirati građane Opatije o tema- ma koje smo izabrali za naš film. Bilo je to zanimljivo iskustvo, no teško jer prvo morate vi sami biti hrabri da priđete osobi na ulici i upitate je bi li vam odgovorila na pi- tanje koje ćete ujedno i snimiti, a drugo jer ne znate kakav ćete odgovor dobiti. Tema filma na kojoj sam radila s jednom djevoj- kom bila je hijab, odnosno što ljudi misle o odijevanju žena muslimanske vjere, s obzi- rom da je ona sama pripadnica te vjere, pa se suočila s istim problemom. Ostale teme bile su droge, hrana i jedna fascinantna pri- ča o zatvorenom hotelu usred Opatije koji nam je i dalje misterij.

Večernje projekcije na Ljetnoj pozornici Opatija u parku bile su kao svojevrsan od- mor na kraju dana. Bilo je tu mnoštvo ljudi, dosta poznatih i priznatih naših redatelja, novinara i sl. koji su se natjecali na Festiva- lu ili samo došli pogledati dobar film. Bilo je dosta zanimljivih filmova, no meni osob- no najdraži bili su :

- **Oni samo dolaze i odlaze**, redatelja Bo- risa Polaka koji ima vrlo zanimljivu per- spektivu ljudi u jutarnjim satima na Ba- čvicama.
- **Tvornica je naša**, redateljice Vedrane Pri- bačić koja je na jedan konvencionalniji način prikazala propast i spasenje tvornice ITAS u Ivancu čiji su se radnici odupri privatizaciji i odlučili spasiti svoju tvornicu. Film je bio jako uspješan i osvojio je nagradu za najbolji film od strane publike.
- **Blink**, redatelja Jakova Labrovića koji sni- ma život i liječenje svoga brata koji pati od shizofrenije. Ovaj film ujedno je osvojio i nagradu za najbolji film od strane žirija.
- **Buffet željezara**, redatelja Gorana Devića koji bilježi kavanske razgovore vlasnika kafića i njihovih malobrojnih mušterija, prije nego li ga zatvore zauvijek i započinu novo poglavlje života zbog teškog stanja života u našoj zemlji.

Bilo je ovo vrlo lijepo iskustvo koje mi je proširilo vidike, dalo drugačiju perspekti- vu, upoznala sam nove ljude i nekoliko no- vih prijatelja, te me uvelo u jedan potpuno novi svijet.

30. listopada 2017. sjedila sam na katu ogro- mnoga autobusa držeći u ruci tek dobi- vene karte za koncert Nicka Cavea and the Bad Seedsa, uz nekontrolirani osmijeh na licu. Uzbudjenje je kuhalo u mojoj utrobi, a hi- mne neiskvarene radosti odzvanjale su korido- rima moga mozga.

Bila sam zapanjena količinom ljudi koja me okruživala. Do tog dana poznavala sam tek tri ili četiri osobe koje su uopće čule za Nicka Cavea (ne uključujući moju obitelj koja je prisiljena ne- prestano slušati o njemu), a sada sam se nala- zila u četvrtom od pet autobusa koji su polazili iz Hrvatske okružena nevjerovatnim mnoštvom njegovih obožavatelja različitih uzrasta, premda sam ja bila uvjerljivo najmlađa. Stojeći u redu za ulaz u dvoranu, u mraku i hladnoći, svaka mi se sekunda činila duljom od prošle, a budnim sam okom pratila svaki pokret zaštitara. Negdje du- boko i jedva primjetno u meni, ponovno se za- palila ona iskra nestrpljivog uzbuđenja. Kada su se vrata napokon otvorila, potrčale smo prema dvorani nestrpljive da zauzmemo što bolja mje- sta. I jesmo. Čekale smo neopisivo dugo, toliko stisnute da smo se jedva mogle pomaknuti, a ne- koliko je puta došlo i do naguravanja. No, sve je to uskoro postalo sasvim nebitno, uostalom, i isplatile se. Svjetla su se polako počela gasiti, a eterična, prozirna melodija zaleljala je ne- preglednim prostorom ogromne, dupkom pune dvorane u kojoj je najednom zamro sav žamor. Tanak sloj napetosti poput glatkoga leda formi- rao se u zraku, a moje je srce s iščekivanjem sta- lo kucati brže dok je Nickov blagi, melankolični, bestjelesni glas, gotovo šaputao u naglo nasto- lome muku: "Far from your loving eyes... and all along the wind I run..."

Napokon, "The Bad Seeds" su izašli na po- zornicu, a dočekao ih je gromoglasan aplauz, zvijer koja gleda kako se vrata njezina kaveza polako otvaraju. Zatim je i sam Nick ležerno do- šetao opuštenim korakom, gotovo poskakujući, i zvijer je uz urlik oduševljenog olakšanja pušte- na na slobodu. Zanos je eksplodirao kroz čitavu dvoranu rameći osmijeh na Nickovo lice dok je podizao ruku na pozdrav. Primio je mikrofon i udobno se smjestio na stolicu te započeo kon- cert. Prva pjesma bila je "Anthrocene" s novoga albuma "Skeleton Tree". Potrebno je reći da je taj album, koji je izašao nekih godinu dana na- kon smrti Caveova sina, vrlo specifičan, težak, zatvoren i prožet boli. No, uživao je poprimiti sa- svim novu emocionalnu dimenziju. Bol se mije- šala s ušhitom trenutka i prelijevala kroz propu- snu barijeru između Nicka i publike, u neopisivoj i nezaboravnoj razmjeni energije.

Čim je prva pjesma završila, Nick je spret- no ustao i zaputio se prema publici. Prvi taktovi Jesus Alonea zasvirali su, a ja sam se propela na prste i gledala kako ljudi pružaju ruke prema Nicku koji ih samo hladno i samosvjesno pro- matra nabijen potisnutom energijom. A zatim je prišao bliže i zaustavio se točno ispred mene. Uzdizao se preda mnom nevjerovatno visok i vi- tak. Blijedim plavim očima luđački je zurio. Od njega se širila aura mahnitosti i magnetna privlačnost. Prikovao je svoj čelični pogled za moj, pružio svoju dugu ruku i poklonio mi nekoliko stihova te predivne pjesme te nekoliko nemjer- ljivih trenutaka izvan vremena i prostora. Svijet se zaustavio. Poštojale su samo njegove usredo- točene oči i ruka koja se polako nalazila sve bliže mojoj, sve dok nam se prsti nisu blago dotaknu- li i trenutak je dostigao svoj vrhunac. Potom se Nick odmaknuo i odšetao nešto dalje. Čarolija se prekinula, no ošamućeni osjećaj oduševlje- nja poput oglušenosti nakon eksplozije, i dalje je lebdio oko mene. Sve su granice, nesigurnosti, sumnje i svijest, bili izbrisani.

Ostatak nastupa činilo se kao da čitava pu- blica lebdí na opojnom oblaku blaženstva. Elek-

Elena u prvim redovima uoči koncerta.

Tekst: Elena Barić (3e)

KONCERT NICKA CAVEA AND THE BAD SEEDSA U LJUBLJANI

tricitet je prštao iz Nickovih pogleda, pokreta i sporadičnih osmijeha, a opipljivi se intenzitet gomilao u prostoru između publike i pozornice, između naših ispruženih ruku i Nickovih, između naših zaboravljenih tijela ponesenih melodija- ma i zgusnutim emocijama. Pjesme su se nizale u neprocjenjivom slijedu izvrsnosti, moje su se glasnice napinjale, ruke istezale, mišići lica ko- čili od neprestanog osmjehivanja, srce divljalo i duša cvjetala, a Nick je skakao pozornicom hi- tro i spretno poput mladica usprkos već navrš- noj šezdesetogodišnjoj životu, naginjao se i nasla- njao na publiku, potpisivao autograme i primao pisma i cvijeće. Ne mogu pronaći dovoljno rije- či hvale za to veličanstveno i gotovo spiritualno iskustvo. Valja se ipak potruditi i pohvaliti bend "The Bad Seeds": Thomasa Wydlera, Martyna P. Caseyja, Jima Sclavunosa, Georgea Vješticu, a posebno Warrenu Ellisa, jedinstvenoga umjetni- ka multiinstrumentalista koji je najviše utjecao na Caveov glazbeni razvoj i minimalističku ulogu samoga benda od odlaska Micka Harveya i Blixe Bargelda početkom stoljeća. Dirljiv je bio trenu- tak kada je između pjesama Nick prišao Warre- nu iza leđa i zagrlio ga je potaknuo publiku na pljesak posvećen svom najboljem prijatelju koji se zbunjeno i sramežljivo smiješio.

Po upečatljivim izvedbama posebno sam zapamtila sljedeće pjesme: "Magneto" me di- ruo nesputanim slalom emocija koje su steza- le grlo i tjerale suze na oči; "Higgs Boson Blues" poslao mi je trnce kroz čitavo tijelo, glatka me- lodija kliznula mi je žilama i uskomešala srce, baš kao i Caveov čiji smo ritam svi imali privi- legiju slušati, a neki čak i osjetiti ("Can you feel my heart beat? It's going BOOM BOOM BOOM"); "From Her to Eternity" nakon svih ovih godina bezvremenskog je genijalnošću protresla moje kosti, prekrasna je kakofonija bila preobražena u čisti užitek u mojim ušima, dok su mi se oči pogostile rastrzanim plesnim pokretima zane- senoga Warrena; "Tupelo" je bio prezentiran uz fantastičnu crno-bijelu pozadinu krošnji drveća pod žestokim napadima vjetrova koja je savršeno pridonosila apokaliptičnoj, kaotičnoj snazi pje- sme; "Jubilee Street" još je bolje zvučala u življioj live verziji nego u originalu; "The Ship Song" me iznehadila dodatkom delikatnih violina u uvodu; "Into My Arms" je očekivano pokosila konkuren- ciju svojim blagim zvukom klavira, profinjenom ljepotom riječi i potaknutom aktivnom uključe- nošću publike; "Red Right Hand", sama po sebi jedna od najboljih pjesama iz Caveova životnog opusa, posebno je rezonirala mojim umom te večeri, a na posebnu ju je razinu uzdiglo nekoli- ko improviziranih, duhovitih dodataka ukloplje-

nih putem Caveove neposredne komunikacije s publikom ("You're gonna see him on your Insta- gram page/ You'll read his angry tweets"); pje- sma "Distant Sky" istaknula se virtualnim pika- zom Else Torp koja je pjevala s Nickom u duetu gestikulirajući s golemog platna; "Skeleton Tree" određen je za kraj i svojim je mekim, melanko- ličnim zvukom lijepo zaokružilo turbulentne do- življaje te večeri.

No, tu priča ne završava. Nakon što je proš- la, činilo se, vječnost ispunjena živim iščekiva- njem i nadom, Nick Cave i njegovi Bad Seedsi odgovorili su na naš energičan pljesak i vratili se na pozornicu, što je bila uobičajena rutina na ovoj turneji, kao i pjesme i performans koji su tada izveli. Čim je zahvalan aplauz izgubio na in- tenzitetu, Nick je zapjevao "The Weeping Song", moju najdražu pjesmu, a ja sam gotovo svisnula od oduševljenja i blažene sreće. Usred pjesme, Cave je sišao u publiku i na neko se vrijeme samo izgubio, a onda su ga pokazale kamere i spektakl se nastavio. Na povratku je sa sobom na pozor- nicu povukao i publiku pa naizmjenično pjevao "Stagger Lee" s onima iza sebe, i onima koji su ostali dolje. Ta je pjesma uzrokovala i usmjeri- la nesputanu eksploziju čiste energije uz svoje urnebesne, apsurdne riječi, Caveovo dirigitiranje publikom i nekoliko dodanih domišljatih strofa. Za kraj su oni na pozornici posjedali poput dje- čice ili janjića oko svog pastira Nicka Cavea, uz polaganu, ali upečatljivu i snažnu pjesmu "Push the Sky Away". Jednu je djevojku povukao napri- jed, pa su zajedno pogurali nebo i napokon za- ključili koncert.

Intenzivni nastupi i kemija između Cavea i Ellisa

DARKO RUNDEK INTERVJU

TAMO GDJE SE DARKOVA PJESMA ČUJE, TAMO SRCE POBJEĐUJE

2017. je bila godina u kojoj se obilježavalo dvadeset godina od Rundekovog kultnog albuma Apokalipso te se tom prigodom održala velika turneja „Apocalypse Now“ s više od dvadeset koncerata u nekoliko država. Za ovaj projekt Rundek je okupio staru ekipu kojoj je pridodao nove članove pa smo imali prilike vidjeti stare članove poput Isabel na violini, Ducu Vranića na klavijaturama, Igora Pavlicu na trubi, ali i nove članove, pripadnike nove zagrebačke scene, koji su unijeli dinamičnost u bend: Roka Crnića na basu i bubnjevima, Miru Manojlovića na udaraljka i vibrafonu, Silvija Biočića na bubnjevima, gitaru i basu te Anu Kovačić na saksofonu. Tijekom cijele turneje fanovima su pružili nezaboravno iskustvo, a posjetili su i naš Zadar. Tom prigodom razgovarali smo s Darkom koji nam je ispričao nešto o svojoj karijeri, glazbi i životu.

Na koncert sam ušla ne razmišljajući puno o tome kakav će biti, ali imala sam dobar osjećaj. Oko 22.30 Ekipa se pojavljuje na pozornici, a Rundek se na stejdžu pojavljuje posljednji u svom kulerskom stilu s cigaretom u ustima i svirka je otvorena pjesmom Transzit. Ne mogu poreći da čovjek nakon 30 godina karijere ne zna napraviti atmosferu jer itekako zna. Za vrijeme svirke koja je trajala dva i pol sata, izmjenjujući pjesme s Apokalipsa i ostale dragulje iz svog repertoara, Rundek i njegova Ekipa održavali su nastup vrlo živim i s mnogo energije. Uživate u pjesmama, ali ste istovremeno zaslijepljeni svime što se događa na pozornici jer nije to obična svirka. Svaki od tih izvođača je u svom filmu i na svom instrumentu

priča svoj dio priče, a na licu im možete vidjeti koliko uživaju i zabavljaju se svi skupa jer kako Rundek kaže, oni su škvadra. Jednostavno poželite da imate više pari očiju da možete sve pratiti jer toliko ste obuzeti njihovom energijom i tisuću mali detalja pažljivo osmišljenih za nastup da nemate vremena uzeti predaha i skrenuti pogled. Dok se niste ni okrenuli prvi dio koncerta je gotov i tada je uslijedio bis s dvije kultne pjesme Šejn i Šal od svile, a sve je privedeno kraju smirujućom Otok. Možemo reći da je ovo definitivno jedan od najzanimljivijih i očaravajućih koncerata na koji možete otići. Rundekova Ekipa ostavit će vas bez daha, s mnogo lijepih dojmova i samo s riječima hvale.

Spuzva: Što ste Vi radili u svojoj sedamnaestoj? Kakve ste poglede imali na svijet i kako ste započeli s glazbom?

Darko: Treći srednje, to je bila negdje '73., to je bilo vrijeme kad je kontrakultura bila puno prisutnija nego danas. Volio sam se družiti s hipijima, počeo sam autostopirati okolo, neš' sam počeo svirat gitaru. Iš'o sam u školu za gitaru. Tamo je bio neki Čeh koji je vodio orkestar i ujedno učio klince gitaru, s idejom da ih regrutira u orkestar. Bio je odličan učitelj, strog, ali bilo je dosta ubrzano i intenzivno. Tu sam naučio i osnove *solfeggia* te sam nakon jedne godine shvatio da dalje mogu nastaviti učiti sam. Nikad nisam imao namjeru da budem instrumentalist i virtuoz, više me zanimao instrument kako prati pjevanje. Kad imaš sedamnaest zanima te i sloboda, mogućnost da osjetiš ljude, vidiš lijepe djevojke, da možeš feštati i veseliti se životu. To ti je najvažnije u tim godinama.

„NA PRIMJER, IMAŠ BROJ PISANIH INFORMACIJA I DOK TO APSORBIRAŠ MOŽDA NISI VIDIO NEKU PTICU PJEVICU KOJA IMA PREKRASNO PERJE U SUTON, A TO MOŽE BITI PUNO BOGATIJA INFORMACIJA NEGO NEKI TEKST.“

Spuzva: Kroz intervju često spominjete pojam slobode. Što mislite, shvaćaju li nove generacije taj pojam drugačije nego li vi nekad?

Darko: Malo mi je teško odvojiti današnju generaciju od jučerašnje i prekjucerašnje koje su bliže vama nego meni. Kad je proš'o rat i kad je došlo neko novo vrijeme učinilo mi se da su stigli (tih prvih par generacija) prilično dezituzionirani, al' u nekom dobrom smislu. Činilo mi se kao da gledaju na život otvorenih očiju, *face to face*, bez predrasuda bilo koje vrste. Sad mi se čini, ovih zadnjih par generacija, da su možda baš ti virtualni oblici komunikacije, tehnologija i kompjuterske igrice, to promijenili.

Spuzva: Jesu li onda nove generacije otvorenije, u smislu da imamo pristup svemu ili ipak zatvorenije?

Darko: U startu je pogrešno da imate pristup svemu. Imate pristup većem broju informacija, ali pitanje je kako to mjeriti, koje se informacije tu ubrajaju. Na primjer, imaš broj pisanih informacija i dok to apsorbiraš možda nisi vidio neku pticu pjevicu koja ima prekrasno perje u suton, a to može biti puno bogatija informacija nego neki tekst. Zato ne bi trebalo miješati informaciju s impresijom. Impresija je dojam, nešto što imaš kroz više kanala, ono što je hrana za dušu i tvoje postojanje. Tak' da, ako se to svede na samo neki od kanala, a drugi nisu angažirani, to onda nije impresija, već informacija i to mi se tada čini siromašnim.

Spuzva: Kako izgleda Vaš kreativni proces?

Darko: Pa vjerojatno slično kao i kod drugih, ali najbolje ideje su mi došle iznenada. Postoji neki format, neka tehnika koja ima svoja „ograničenja“ i ono što omogućava umjetnost je upravo taj okvir, to ograničenje materijala u kojem radiš. Postoji neka ideja i onda u odnosu na format se ona razvija. Moj format je pjesma između dvije i pol minute i maksimalno sedam minuta i to je trajanje u kojem se muzička i poetska ideja odvija i razvija. Dugačak je put. Treba cijeli jedan rad da to dobije proporciju, veličinu, trajanje i intenzitet koji omogućava da to postane taj format.

Spuzva: Kako funkcionirate sa svojom Ekipom? Kako ste se našli i privukli? Imaju li mnogo za naučiti?

Darko: Tražio sam ljude i polako se to iskristaliziralo, na moju veliku sreću, jer ljudi s kojima surađujem su stvarno kreativni, vrlo zanimljivi, bogati i talentirani mladi ljudi. Nemam ja tu njih kaj za naučiti, a opet, s druge strane, povremeno osjetim da oni nešto žele naučiti. Najviše se bavimo praksom, slušamo se i razmjenjujemo, ali nije to sistem tipa „ja sam stari majstor, a oni su šegrti“, nego smo škvadra.

ih je svirala obučena u bogatu, prekrasnu svilenu haljinu. Tad je živjela kod nas, a ja sam radio neku muziku za kazalište pa sam je pitao da svira neku liniju za violinu i skužili smo da to super funkcionira. Nastavili smo skupa improvizirati i najljepše se susrećemo kad doma improviziramo za gušt, to je onda prekrasno.

Spuzva: Imate li nekih anegdota vezanih za Vaše poznatije pjesme?

Karla i Marija s Darkom uoči koncerta

Spuzva: Surađivali ste s mnogim glazbenicima. Tko vam je posebno drag i s kim posebno volite raditi?

Darko: Isabel. 2000. godine Isabel je radila jednu vrstu koncerta/predstave baziranu na Bachovim sonatama i partitama za solo violinu i našli smo se slučajno. Isabel je surađivala s mojom ženom oko scenske postave i u to vrijeme je još javno hodala okolo obučena k'o frajer i nekako je to bio trenutak kad je stvarno bila zrela za *coming out*. Sandra, moja žena je tu pomogla. Da bi se mogla oblačiti u ženu, a da to ne bude čudno, Isabel je tražila način kako ženski svirati Bachove sonate pa

Darko: Kad sam radio Šejna, tada sam znao da cijeli život sanjam kako odlazim uz rijeku starim parobrodom koji vozi šta? I sad, šta vozi taj parobrod?! Onda sam pit'o Gula koji je vrlo duhovit i brz čovjek, što vozi taj parobrod, a on: „Pa sol, ne? Znaš, ak' ide uz rijeku, ide iz mora prema unutra, kaj bi drugo vozil?!“

Spuzva: Odakle vam silna energija tijekom nastupa?

Darko: Ne mislim baš puno o tome, to je nekak' moja sudbina. Kad kreneš neš' radit' onda otkrivaš čega tu sve ima, nakon toga se to širi i obogaćuje. Ima nečeg stvarno uzbudljivog u koncertima,

„IMAAŠ OSAMNAEST GODINA, PERJE TI JE NARASLO, LETI!“

sviđa mi se što se tu pojavljuju energije i atmosfere koje su dragocjene.

Spuzva: Dosta ste povezani s prirodom, što mislite što je ključ zdravog života?

Darko: Ljudi su skloni lijenosti, sva ta silna tehnologija kojoj se priklanjamo je tu da nam pomogne da što manje radimo. Kad malo bolje pogledaš, kad te netko natjera da kreneš kopati, raditi nešto svojim rukama, skužiš da se osjećaš bolje i punije nego da blejiš kroz prozor dok neka mašina za tebe to radi. Nekako je oživljavajuće.

Spuzva: Imate li neku poruku za nas mlade?

Darko: Gledajući oko sebe i kak' je bilo s mojim sinom, ta formula završavanja srednje i odmah na fakultet, makar ne znaš što bi studir'o, ali starci tako hoće, to je put koji je zastario, gubiš vrijeme. Vrijeme kad želiš nešto produbiti i naučiti, možeš to i bez fakulteta. Mislim da je zapravo zanimljivije ono što Amerikanci rade – nakon srednje godinu dana putovati ili jednostavno uzmeš sebi neko vrijeme. Imaš osamnaest godina, perje ti je naraslo, leti! Radi, kopa, što god! Probaj se što prije odvojiti od roditelja i uzeti život u svoje ruke, a onda, ako je studij ono što ti treba, a ko si stvarno za to, super, al' ne po defaultu, nego po vlastitom izboru, ne po tome što je tako konvencionalno propisano. Ili prvo izuči neki zanat, nauči raditi nešto svojim rukama, a onda kad to znaš, imaš nešto što ti može omogućiti da opstaneš i nakon toga će ti život pokazati put.

Uigrana ekipa

BALINI

Photobomb level: Rade Šimičević

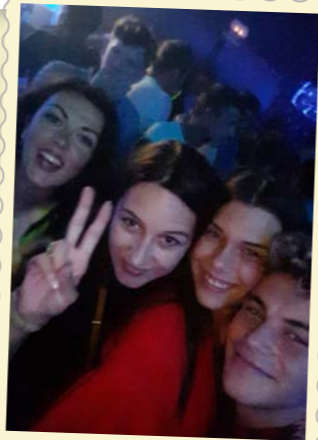
Humanost nazorovaca na djelu! Čovjeku koji je u životu imao sve što je poželio, Silviju Berlusconi, ostvarili su posljednju želju i slikali se s njim.

Press konferencija uoči El Classica pada u drugi plan kad zgodna Španjolka uđe u prostoriju, ali tu je ipak Roko Ražov koji je 100% koncentriran na utakmicu

Ravno iz autopraone, viđeni na vrućim cestama Lloret de Mara kako čekaju zeleno svijetlo.

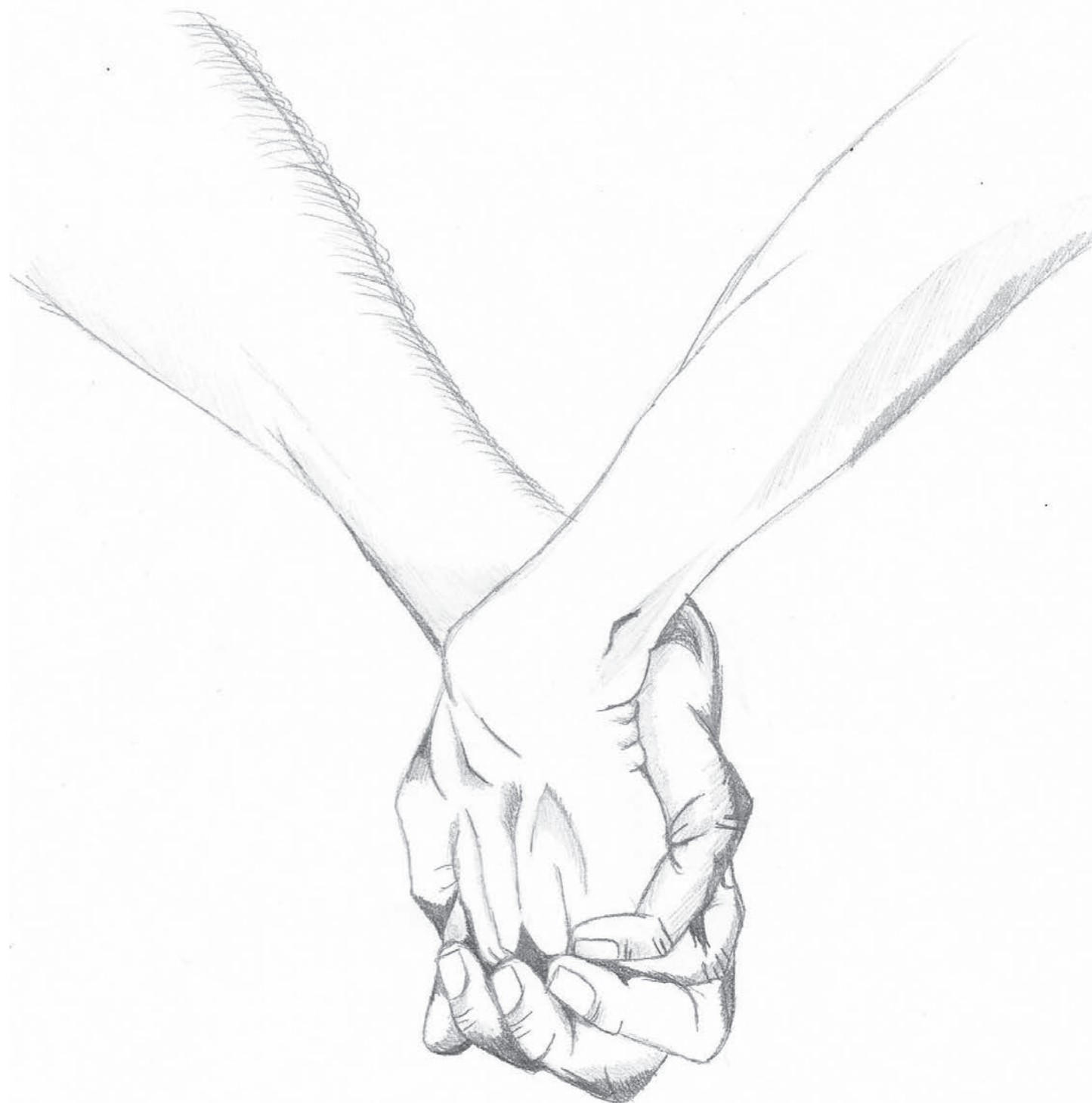
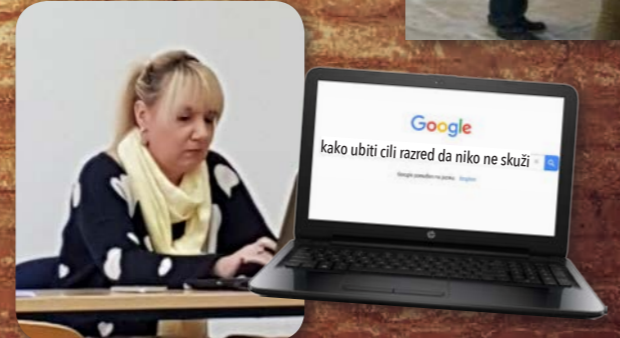

Naše drage profesorice dale su nam kratki uvid kako se partijalo kad su one bile mlade, u paleolitiku. p.s. Nisu smjele zapaliti logorsku vatru u klubu

Memeovi straight outta Nazor

Balini se 'valjaju' ili 'bacaju' i vrijede za 'baline' ako izazivaju smijeh. Balin je inače kuglica iz kugličnog ležaja (balinjere).

šotobraco

Ići s nekim ruku pod ruku, ispod ruke
Šetali su rivom šotobraco

